¶ De epl'a. Sermo. LXXXI.

Debitores ſum⁹
nõ carni vt ſm carnẽ viuam⁹
ro.viij. De vita ⁊ modo viuẽ
di magna eſt cõtrouerſia int̃ mũdanos
et viros dei. Nã mũdani dicũt ⁊ male ꝙ
ſm carnẽ dem⁹ viuere et dſideria carniſ
pficere. qꝛ ob hoc facta ſunt bona mundi
vt ipis ad noſtrũ ꝯmodũ ⁊ vtilitatẽ vta
mur. Et ido ſaraceni qui totalit̃ ſũt mũ/
dani dicũt ꝙ oĩ re et oĩ actu poſſum⁹ vti
in quo nõ iniuriamur ꝓximo nec dirctẽ
cõtumeliã inferim⁹. Viri autẽ dei a rõe
et ſpũſſancto illumiati dicunt et bene. ꝙ
ſm carnẽ nõ debem⁹ viuere. nec eius dſi
deria pficere ſꝫ ſm rõeꝫ et ſpũꝫ ſanctum.
De hac aũt materia determiat aplũſ in
epiſtola hodierna. In qua quidẽ epiſto
la q̃ttuoꝛ facit. Primo di. ꝙ non ſm car
nẽ debem⁹ viuere et ãbulare In ꝑncipio
epiſtole. Scd̃o vtriuſqꝫ vite fineꝫ et fru/
ctũ nititur aſſignare. ibi. Si ſm car. vix.
mo. ſi autẽ ſpũ fac. car. mo. vi. Tercõ oſtẽ
dit ꝙ viuere ſm ſpũm ⁊ non ſm carnem
poſſum⁹ ꝯgrue facere ibi. Quicunqꝫ enĩ
ſpũ dei aguntur. hi filij ſunt dei. non enĩ
accepiſtis ſpiritum ſeruitutis iterũ in ti/
more. Quarto per teſtimoniuꝫ ſpũſſan/
cti. aplũs quoddã qd̃ in tercõ mẽbro di/
citur. ſꝫ ꝙ nos qui ſpiritu dei agimur ſu
mus filij dei ſatagit confirmare et ſi filij
et heredes. ibi. Ipſe enĩ ſpũs teſtimoniũ
reddit ſpũi noſtro ꝙ ſumus filij dei. Si
autẽ filij ⁊ heredes. ¶ B ¶ Primo er
go di. ꝙ ſm ſpiritũ et non ſm carnẽ debe
mus viuere. Et hoc eſt ꝙ di. Debitoreſ
ſumus non carni. vt ſm carnẽ viuamuſ
id eſt ſm deſideria carnis ⁊ voluptates.
que legi dei nõ ſunt ſubiecta. imo ſũt peſ
ſima deſideria et peſſima opera carnis.
gal'. v. Manifeſta autẽ ſunt opa carnis.
que ſunt fornicatio. adulteriũ. imundic.
impu. luxuria. ydolorũ ſeruitus. auari/
cia. ⁊ ſic de alijs. vt pꝫ in precedẽti ſermo
ne. Et ſic patꝫ pmuꝫ ¶ Secundo vtriuſ
qꝫ vite finẽ ⁊ fructũ aſſignat. qui ẽ mors
et vita. Mors enĩ ẽ finiſ et fruct⁹ vite car
nalis. et vita eſt finis et fructus vite ſpũ
alis. quia ſi ſm deſideria carnis vixeri⁹
moriemur triplici morte. ſcꝫ morte natu/
re citius. eccl'. xxxvij. Propter crapulaꝫ
multi obierunt. Morte culpe quia gu/
la et luxuria ſunt duo capitalia vicia ꝓ/
pter que aĩa ſepatur a deo ⁊ remanet
mortua. j. thi. v. Vidua que in delicijs ẽ
viuens. mortua eſt. Et morte pene eter/
ne. ¶ Sic mortuus fuit diues epulo et ſe
pultus in inferno. luc. xvj. Si autẽ ſpiri
tu facta carnis mortificaueritis. id eſt ſi
a ſpũſancto ducti. et ꝑpter vite eterne a/
morẽ. et non ꝑpter vanaꝫ gloriã ⁊ auari
ciã et ſanitatem conſequendã. vel propt
quodcunqꝫ aliud carnale cõmoduꝫ. vt
multi faciunt. mortificauerimus mẽbra
noſtra per opera noſtra ſcꝫ ꝑ opera peĩ
tentie. ita ꝙ in opa carnis nõ prorũpan
tur. viuem⁹ triplici vita. ſcꝫ vita nature
diutius. Ecc. xxxvij. Qui abſti. eſt ad vi.
Vita grẽ. Mat. xvj. Si quis vult p⁹m.
venire. i. in vita grẽ mecũ eſſe abne. ſe. id
eſt vitã carnalẽ crucifigat. gal'. v. Qui au
tẽ ſunt xpi car. ſcꝫ cru. cum. vi. ⁊ cõcu. Et
vita glorie. Mathe. v. Beati pauperes
ſpũ. et bti qui lugent. et beati qui pſe. pa.
⁊c. quoniã ipoꝛuꝫ eſt regnũ celorum Ibi
ponuntur ſeptẽ beatitudineſ. id eſt ſeptẽ
opationes ꝓcedentes a ſeptẽ donis ſpi
ritusſancti. quaſ habent viri ſancti q̃ mẽ
bra ſua mortificant ſuper terrã. propter
quas repromittitur eiſ regnũ celoꝝ Sic
ergo patet ꝙ ſi conſiderẽ⁹. cõſideremus
ꝙ qui viuit ſm carnẽ incurrit omne ma
lum. et priuatur omni bono. quia cuꝫ fi
nis includat in ſe virtualiter ea que ſunt
ad finẽ. et triplex mors ſuperius dictã ſit

finis omnis mali. et triplex vita ſit finis omnis boni. et viuēs ſm carnē incurrat hanc triplicē mortē ⁊ priuetur ſupradcā triplici vita. manifeſtuꝫ eſt ꝙ talis ſic viuens ſm carnē incurrat omē malū ⁊ priuetur oī bono. ecc. ix. Qui pec. in vno vitā bonā pdit. et econuerſo: qui viuit ſm ſpūm priuatur omī malo. et ꝯſequit oē bonū. ecc. viij. Qui cuſtodit mādata nō experietur quicq̄ꝫ mali. ¶ R ¶ Notādū aūt ꝙ ꝓpter octo nō debem⁹ ſm carnis impium et eius deſideria viuere. ſed ſm ſpūm. ¶ Primo ꝓpter diuinū ordinē cōſeruandū. nā deus inſtitutor nature ordinauit ꝙ caro tanq̄ꝫ ancilla obediret. ⁊ aīma tanq̄ꝫ domina imparet. Gene. iij. Sub te erit appetitus eius: et tu dnāberis illius. Cum aūt ſm carnē viuim⁹ caro dnātur et aīma ſeruit. puer. xxx. Per tria mouetur terra et quartuꝫ ſuſtinere nō poteſt p ſeruū cū regnauerit. ꝛc. ¶ Secūdo ꝓpter hoſtē vitandū. nā caro ē hoſtis noſter occultus. et mortifera quaſi ſalutifera conſulit. gal. v. Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpūm. Sed vt di. greg. nullus hoſtis efficatior eſt ad nocendū q̄ꝫ familiaris inimicus. Et ideo nullo mō ē carni obediendū et credendum. ecc. xij. Ne credas inimico tuo ineternū. Tūc vero creditur carni q̄ndo eius deſideria pficiuntur. Exemplū de ſampſone qui cōfiſ⁹ eſt in dalida que ſignat carnē et deſiderium eius pfecit et dormiuit in ſinu eius. Et ideo fuit captus et ligatuſ ⁊ exoculatus. Iudic. xvj. ¶ Tercō ꝓpter falſuꝫ iudiciū euadendū. Caro enī ē corrupta et īfecta ꝯcupia mali āteq̄ꝫ nata ⁊ q2 natalit ē corrupta iudicat dulcia eē amara. et amara dulcia ſicut febricitās Aug. Palato nō ſano pena eſt panis qui ſano ē ſuauis. Et oculis egris odioſa eſt lux que puris ē amabilis. Et nō ē ei credēdū nec que appetit tribuēda. ſicut frenetico vel febricitanti nō ſunt danda que petunt. Qui aūt ſm carnē viuit in omib⁹ credit carni. ¶ Quarto ꝓpter d̄bitū exoluēdū Nos enī habem⁹ magna debita exoluere et multis multa tenemur. Sum⁹ eniꝫ primo obligati deo ꝓpter innumera beneficia. Nā ad imaginē ſuā nos creauit et de manu dyaboli p mortē ꝓpriaꝫ nos redemit. ioh. Vado pare vobis locum. ¶ Secdō beate marie q2 p eā ſum⁹ valdē exaltati. ſum⁹ deo recōciliati et omī maledictione que p feminaꝫ nobis ꝓuenerat excluſi ſumus dei benedictōnē conſecuti. et omī gratie ſum⁹ reſtituti. Iudit. Tu gloria hieruſalē. tu leticia iſrael. Tu honorifica populi. ꝛc. ¶ Tercio ſanctis āgelis q2 in prelio nobis quotidie aſſiſtunt totum orbē ad noſtruꝫ ꝯmodū ordināt. et in morte animaſ nrās ad celū deferūt. hebr. j. Omēs enī ſunt admiſtratorij ſpirit⁹ in miniſteriū miſſi ꝓpter eos qui hereditatē capiūt ſalutis. ¶ Quarto btīs aplis qui nos ab ydolatria et multis erroribus remouerūt. q2 nos in baptiſmo in dei filios regenerauerūt et a peccatis omib⁹ abſoluerūt. mat. xvj. Et quodcūq̄ꝫ ſolueris ſup terrā erit ſolu. et in celis ¶ Quinto ſanctis martirib⁹ q2 p fidem per quā ſaluamur feruenter defenderūt q2 nos ad bellū animauerunt. math. xvj Et porte inferi non preualebūt aduerſ⁹ eam. ¶ Sexto beatis ꝯfeſſorib⁹. q2 nos ad pietatis opa ſuo exemplo induxerūt q2 nobis viā pfectionis oſtēderūt. quia nos in moribus et doctrina erudierunt math. Vos eſtiſ lux mundi et vos eſtis ſal terre. ¶ Septimo ſanctis virginib⁹ quia dei eccleſiaꝫ tanq̄m gemme ⁊ picture ornauerunt. quia xpo tanq̄m ſponſo nupſerūt. et quia ſpūaliter valde fecūde fuerunt. ⁊ multos filios et filias generauerunt. Eſai. Multi filij deſerte magis q̄m eius que habet virum. ¶ Octauo

debitores ſumus proximis noſtris qbꝰ
tenemur dilectōem cordis.ſubuentōem
in neceſſarijs.et ꝯpaſſionē in aduerſis.
Math.Eſtote miſericordes ſicut ⁊ paṫ
veſter miſericors ē. ¶Nono debitores
ſumus diuine iuſticie.cui debita magna
dēbemꝰ exoluere et ꝓ peccatis q̄ cōmiſi-
mus et ꝓ bonis q̄ omiſimꝰ.et ꝓ gratijs q̇
bus male vſi ſumꝰ.mathe.Oblatꝰ eſt ei
vnus qui debebat ei.x.milia talenta. Et
ſic patet ꝙ multis ⁊ ex multis ſumꝰ obli-
gati ⁊ magna debemus exoluere .nec
valemus.⁊ ido q̊tidie in orōne dnīca pe
timus.Et dimitte nobis debita noſtra.
mat.vj Et vt didicimꝰ ab exptis non eſt
onus ſup onus debitoꝝ maxime vſura-
rioꝝ.Hic cadit exemplū de illo ſacerdo-
te qui habebat optimū vinū ⁊ mag̃ debi
ta vſuraria ⁊ nulli volebat de vino dare
q꞉ dicebat ꝙ d̄ficiēte vino.qd̄ ſoluebat ſi
bi d̄bita moreret̃.ꝓ eo .ſ.ꝙ oī maē ⁊ ſero
bibebat ſatiſ d̄ vino illo et ꝑ ꝯſeq̄nſ facie
bat cū letū et debitoꝝ obliuiſci.nō gͦ ka
riſſimi ſubeamꝰ debitū carnis ad qd̄ nō
tenemur vt ſm carnē viuamus. Uiuere
eni ſm carnē nō eſt ſoluere debituꝫ. imo
eſt addere debitū ſupra debitū.qui autē
addit debitū cito ꝯſumit ſubſtāriaꝫ ſuaꝫ
et poſtea mēdicat. Exemplū de filio ꝓdi-
go qui pꝰ q̄ꝫ ꝯſumpſit ſuſtantiaꝫ ſuaꝫ.cu-
ſtodiebat porcos ⁊ cupiebat implere vē
trē de ſiliquis porcoꝝ.puer.xxiij. Uacā-
tes potibus et dantes ſimbola ꝯſumen
tur. ¶Quinto ꝓpter impoſſibilitatem
vitandā.quia impoſſibile ē vt carni quiſ
ſatiſfaciat. q꞉ quāto plura impēdimꝰ ei.
tanto vult plura et nūq̄ꝫ ſatiat̃ .ꝓuerbi.
xxx.Tria ſunt inſatiabilia.et quartū nū
q̄ꝫ di.ſufficit.infernus et os vulue.et ter-
ra que nunq̄ꝫ ſatiat̃ aqua. ignis v̇o nun
q̄ꝫ di.ſufficit.Ignis iſte eſt ꝯcupiſcentia
carnis que nunq̄m di.ſufficit.Iob.xxxi.
Ignis eſt vſqꝫ ad ꝯſummatōeꝫ deuorāſ

Et ideo carni faciendū ē ſicut nequā ſer
uo.eccl.xxxiij.Seruo maliuolo tortura
et ꝯpedes.mitte eum in opatōem ſi vacꝫ
¶Sexto ꝓpter dignitatem obſeruādā
Homo eni eſt digniſſima creaturaꝝ et ē
ſic ordinatus vt d.boe.ꝙ ſi ſm rōeꝫ ⁊ ſpi-
ritū virtuoſe viuit transfertur ad deos.
id eſt āgelos.Si aūt ſm carnis deſideri
um viuit infra beſtias redigit̃ .et diuerſ
beſtijſ ꝯpatur.Sen.Quoſdā ventri obe
dienteſ loco animaliū numeremꝰ nō ho
minū.ps.Hō cū in bono.eēt nō intellex.
ꝯpa.ē iu.inſip.et ſimilis factꝰ ē illis.ber.
Puto ſi beſtie loqui ſcirent dicerēt.ecce
adā factus ē quaſi vnꝰ ex nobis. ¶Se-
ptimo ꝓpter mala euadēda.Nā viuenſ
ſm carnē infinita mala incurrit. Omia
etiā bona ꝯuertuntur ei in malum.⁊ ba
ptiſmus et fides.⁊ meritū paſſionis xp̄i.
et gratie dei.et tempꝰ ⁊ oīa bona nature
et fortune.ita ꝙ vere de eo pōt dici. illud
mar.xiij.quod dictū ē de iuda.Bonum
erat illi ſi natuſ nō fuiſſet hō ille. Ei autē
qui ſm ſpūm viuit omia conuertuntur
in bonū etiā mala ꝑ occaſionē vt d.aug.
ro.viij.Diligentibꝰ deū omia coopātur
in bonū. ¶Octauo nō debemꝰ ſm car-
nē viuere ꝓpter penā euadendā et glām
conſequendā.q꞉ vt in ſcd̄o mēbro dictuꝫ
eſt viuens ſm carnē ꝯſequit̃ omnē mor-
tē in qua oīs pena continet̃.Et viuēſ ſm
ſpūm viuet oī vita in q̄ oē bonuꝫ et omē
gaudiū ꝯtinetur.eſa.lxiij.Ocu.nō.vi.d.
abſqꝫ te.q̄ p̄pa.expe.te.Et ſic patꝫ ſecūdū
¶Tercō oſtendit ꝙ viuere ſm ſpūm et
nō ſm carnē poſſumꝰ et debemꝰ. q꞉ qui
ſpū dei aguntur.i.lege ſpūali a deo data
et infuſa cordi aguntur interius. hij filij
dei ſunt.id eſt exterius exterior caritate
bona opera faciunt. ¶Gloſa. hi filij dei
ſunt nō tantū creatōne.ſed imitatōe que
facit filiū in bono.Ephe.v. Imitatores
mei eſtote ſicut filij cariſſimi Et ſiliter in

malo.iohã.viij. Vos ex patre dyabolo
eſtis et deſideria patris vrĩ vultis facere
Et nota hic ꝙ agi ſm phũm et damaſce/
nũ ꝓprie brutoꝝ eſt que mouentur im/
petu ad opus nec refrenari poſſunt. in q̊
notatur dñium legis ſpũs vel potiꝰ dni
um ſpũſſancti ꝑ legem ſuam ad ducẽdũ
affectũ vſqꝫ in opus exterius act.iij. nõ
enĩ poſſumus que vidimꝰ ⁊ audiuimuſ
nõ loqui. Unde plus ẽ agi q̃ꝫ regi. ipor/
tat enĩ vehementiã impetus potentis.
Sic agebat̃ iesꝰ a ſpũ in deſerto. luc.iiij.
Nec eſt ignominioſum agi ſic. imo ẽ ho
norabile. Multo enĩ magis bonum agi
mꝰ ſi ſic a ſpũ agamur. ꝙ aũt hi qui ſpiri
tu dei agunt̃. i. lege ſpũali a deo ĩfuſa cor
di interius agũtur ſunt filij dei. i. exteriuſ
ex amore ſeruiũt. patꝫ q꞉ tales nõ accepe
rũt ſpũm ſeruitutiſ exhibite in timore ſo
lo. Et hoc iterũ ſicut iudei fecerũt. q꞉ ſpi/
ritum receperũt in ſe. q꞉ nõ pluſ effecit in
illiſ niſi ſeruilẽ timorẽ quo legẽ adimple
rent. Cuius ſignũ fuit quia lex fuit data ĩ
igne et fulgorıbꝰ et tonitruis terribilibꝰ.
vt patꝫ exo. xix. hebr. xij. Ita terribile erat
qđ videbatur ꝙ moyſes dixit. exterrituſ
ſum et tremebundꝰ. Non enĩ accepiſtis
ſpũm ſeruitutis in timore iteꝝ ſicut iudi
ſemel ſed accepiſtis ſpũm adoptõnis fi/
lioꝝ. i. ꝑ quẽ adoptantur ⁊ efficiũtur filij
electi et ꝑ ꝯſeq̃ns accepiſtis ſpũm dilectõ
nis. nullus enĩ adoptatur in filiũ niſi di
ligatur. ephe. j. Qui p̃deſt. noſ in adop.
fi. Et talis ſpũs expellit timorẽ de cord. j.
ioh. iiij. Timor nõ eſt in caritate. Ideꝫ ta
mẽ ẽ ſpũs qui operatus ẽ in illis timorem
et legẽ timoris dedit eis. ⁊ in nobis amo
rẽ et legẽ amoris dedit nobis. Ideꝫ ergo
ſpũs ẽ ſed ꝓpter diuerſa opa diſſimiliter
appellatur Nã ſpũs timoris dr̃ eſſe iude
is q꞉ eodeꝫ ſpũ quo in tabula ſcripta eſt
lex. timor incuſſus ẽ eis. qui grãm nõdũ
intelligebant de ſua infirmitate peccatiſ

ꝑ legem ꝯiuncti. Spũs aũt libertatis dr̃
eſſe his quibus impertit̃ eius ope grã ⁊ re
generatõ in vitã eternã et fides que ꝑ di
lectõem operatur nõ ꝑ timorẽ. nõ formidã
do penã. ſed amando iuſticiã vt d. augꝰ.
Ipa enĩ fides et dilectõ a ſpũſancto eſt.
Duo enĩ timores hic inſinuant̃. Unꝰ eſt
in ꝑfecta caritate. ſcꝫ timor caſtus q̇ nos
filios dei generat. Alter qui nõ ẽ in ꝑfcã
caritate ſeruilis Hi aũt duo timores fa/
ciũt duo genera ſeruoꝝ. Eſt enĩ ſeruus q̇
eſt et filius. qui timet dñuꝫ et honorat
patrẽ. et ẽ ſeruꝰ qui timet penã ſꝫ nõ dili/
git iuſticiã. vt d. augꝰ. Et q꞉ tanto benefi
cio nõ debemꝰ eſſe ingrati. et ſpũſ gratoſ
nos facit. iõ ſpũs ẽ in quo clamamuſ ab
ba pater. tanq̃ꝫ illi grãs referentes. id ẽ q̇
nos clamare facit impellens nos ad cla/
mandũ. gal. iiij. Miſit deus ſpũꝫ filij ſui
in corda veſtra cla. ab. pa. Hic autẽ duo
ponit que tamẽ vnũ ſunt. Sed abba di.
ꝓpter hebreos. hebreũ enĩ eſt. pater dicit
ꝓpter latinos. his enĩ duobꝰ generibus
hoĩm loquebat̃ ſcribẽdo romanis. Nec
tamẽ greci excludunt̃. q꞉ patir grece ideꝫ
eſt qđ pater latine. ⁊ fere eadẽ ẽ vox No
tãdũ gº ꝙ ꝓpẽ ſacramẽtũ vtrũqꝫ poſuit.
ſicut mar. xiiij. vtrũqꝫ dñus in paſſiõe
ꝯmemorat. Nã xp̃s factus ẽ lapis ãgu/
laris eccĩe collecte ꝑtim ex hebreis ad q̊ſ
ꝑtinet abba. ꝑtim ex gentibꝰ ad quoſ ꝑti
net pater. q꞉ eccleſia d̃ vtroqꝫ ꝓplõ ĩ vno
angulari lapide xp̃o ẽ collecta: qui fecit
vtraqꝫ vnum vt eſſet vnus grex et vnus
paſtor vt di. auguſ. Nota etiã ꝙ hic cla/
mor nõ eſt in labioꝝ motõe tãtum ſꝫ ma
gis in corde ꝑ deſiderium et feruorem. ſi
cut tacenti moyſi dictũ eſt. quid clamas
ad me exo. xiiij. Et ſic patꝫ ꝙ ꝑ ſpũm ſan/
ctum adoptati ſumus in filios. filij autẽ
ex amore ſeruiunt. amanti autẽ nihil eſt
difficile. et iõ ſm ſpũm et nõ ſm carnem
poſſumꝰ ⁊ debemꝰ viuere. q꞉ q̃zuis opa

ſpũſ difficilia videantur. tamẽ amãti ſũt
facilia. Et ſic patet terciũ ¶ Quarto pro
bat ꝑ teſtimoniũ ſpũſſancti. ꝙ filij dei ſu
mus. q2 ipſe ſpũſſanctus teſtimoniuꝫ red
dit ſpũi noſtro. i. recognoſcere facit men
tẽ noſtram. dum ꝑ eũ facta remiſſiõe be/
ne agimus. ꝙ filij dei ſumus. hoc facit re/
cognoſcere ſpũſſanctus dũ in eccia fit re
miſſio peccatorũ in ſpũſancto. quam re
miſſionẽ licet tota trinitas faciat tamen
ꝓprie ad ſpũmſanctũ dr̃ ꝑtinere q2 ſpiri/
tus ꝯmunis eſt patri ⁊ filio amboruꝫ qꝫ
vnio. ꝑ quẽ fit ſocietas ⁊ vnitas. qua ef/
ficimur vnum corpus vnici filij dei Uni
tas eñi ꝯpaginat quã facit caritas que ẽ
a ſpũſancto. Et ſic illud ad ſpũmſanctuꝫ
intelligitur ꝑtinere. q2 grẽ ⁊ bonitatis ẽ
ſic teſtificari. bonitas aũt ſpũiſancto atĩ
buitur. Et nota ꝙ teſtimoniũ indubitan
ter ꝑ tria reuelatur. ſ. ꝑ fraternã caritatẽ.
dum in corde ſentitur. j. ioh. iij. In hoc ſci
mus quoniã trãſſ. ſumus ď morte ad vi
tam quo. dili. frẽs. Per eterne dulcedis
pregustatõem. aug. Quid eſt qđ me ĩ eiꝰ
recordatõe tã dulciter tamqꝫ vehemen/
ter afficit. nũquid nõ ipſe eſt deus meus.
q. d. ita hic eſt fons in quo nõ ꝯ̃icat alie
nus. Et ꝑ viciorũ deteſtatõem ⁊ peniten
tie voluntariã aggreſſionẽ. nemo eniꝫ ſi
bi diſplicet. ſibi iraſcit ſe punit. niſi habe
at aliquid in ſe fortius ſe. ephe. v. Nemo
vnqꝫ carnẽ ſuam odio habuit ſed nutrit
et fouet eã. Si autẽ filij ſumꝰ ⁊ heredes.
heredes quidẽ dei coheredes aũt chriſti
Magnus aũt fructus ẽ eſſe filiũ dei per
gratiaꝫ. q2 efficitur heres vite eterne. in
qua omia bona ꝯtinentur. Et intellige
ꝙ nõ ẽ aliud hereditas dei cuiꝰ heredes
ſumus qꝫ ipſe deus. Ipſe eñi ẽ tota mer/
ces. gene. xv. Ego merces tua magna ni
mis. Quia vt d. auguſt. Uiſio dei ẽ tota
merces. Huiꝰ aũt hereditatis xp̃c inquã
tũ homo ẽ nobiſcũ heres. Sed inq̃ntuꝫ
deus ẽ. ipſe eſt hereditas. pſ. Dominus
ps hereditatis mee. Quia ſm diuinam
naturaꝫ ẽ hereditas noſtra. ⁊ ſm hũanã
naturã eſt ps hereditatis noſtre et nobi
ſcum heres. Huiꝰ aũt hereditatis xp̃us
nos iſtituit eſſe heredes in morte ſua. dũ
dixit lu. xxij. Ego diſpono vobis ſ. di. mi.
pater meꝰ reg. vt eda. ⁊ biba. ſup m. m. in
re. me. Et ioh. xvij. Uolo vt vbi ego ſuꝫ
et il. ſint me. i. eiuſdem glorie poſſeſſores
Filijs aũt cõcubinarum qui ſunt filij car
nis et ſm carnẽ viuũt. largitus eſt mune
ra. i. bona tpalia. In cuiꝰ figura xp̃c aſcẽ
dens crucem exuit ſe omibus indumẽtiſ
ſuis et crucifixoribꝰ dedit. In cuiꝰ etiã fi/
gura ſcriptura refert ꝙ abraã dedit yſa/
ac hereditatẽ. filijs aũt cõcubinarũ largi
tus eſt munera. gen. xxv. Nos aũt vt d.
apſus ad gal. iiij. ſm yſaac repromiſſiõiſ
filij ſumus et ſi filij et heredes. Et ſic ptꝫ
quartum.

Dnica. ix. de euan. Sermo. LXXXII.

Homo quidam
erat diues qui habebat villi/
cum et hic diffamatus ẽ apud
illum quaſi diſſipaſſet bona ipſius. luce.
xvj. Tres errores pullulabãt in mũdo ĩ
aduentu xp̃i et adhuc pullulant ¶ Pri
mus eſt ꝙ homo eſt liber dominus oĩm
bonorũ que poſſidet ſiue ſint bona natẽ
ſiue bona fortune. ⁊ quicqđ placꝫ ſibi pt
inde facere ſine peccato. mat. xxij. An nõ
licꝫ mi. qđ volo facere. Sic tenent ſarace
ni. Qđ ſi verũ eſſet nequaqꝫ dñus req
reret rõnem a villico. ¶ Scđs ẽ ꝙ hõ in
pdicatõne vel diſputatõne nõ debet al/
legare dicta vel facta hoĩm damnatorũ
Contra quod d. aug. ꝙ ſi qđ fidei noſtre
dixerunt accõmodum accipiendũ ẽ ab
eis tanqꝫ ab indignis poſſeſſoribꝰ. ſicut
qui rapit roſaꝫ et dimittit ſpinã. Quod
ſi verũ eſſet neq̃quã xp̃c villicũ iniqtatis

adduceret in exemplū. ¶ Terciꝰ ē ꝙ de-
us amicis ſuis benefacit in hoc mūdo et ī
alio. et qui ſunt hic diuites erūt diuites
ī celo. ⁊ q̄ ſūt hic paupes erūt paupeſ ī fu
tō. Q̄ ſi verꝝ eſſꝫ nequaq̄ꝫ xp̄c diceret diui-
tibꝰ vt faceret ſibi paupes amicos quia
ip̄i ſunt heredes regni. Cōtra hec tria eſt
preſens euāgeliū. In quo duo pricipali
ter ꝯtinent. Primo enī pabola q̄daꝫ ad
ppoſitū de diuite q̄dā et eiꝰ villico enar
ratur ibi. Hō quidā erat diues q̄ hēbat
villicū. Scd̄o pabola ad ppoſitum ada
ptatur ibi. Et ego dico vo. fa. vo. a. d. mā.
iniq. Circa pabolā qnqꝫ ponūtur. Pri-
mū ē apd̄ dn̄m villici diffamatō. ibi. hō
quidā erat di. h. vil. et hic diff. ē apd̄ il. q̄ſi
diſſi. bo. ip̄iꝰ. Scd̄m eſt a dn̄o villici cita
tō ibi. Et vocauit il. ⁊ ait. il. q̄d hoc au. d̄
te redde rōem vil. tue. Terciū ē villici cal
lida cogitatō ibi. Quid faciā q̄r do. au. a
me vil. fo. nō valeo mēdicare eru. Quar
tū eſt villici accelerata executō ibi. Cōuo
catis itaqꝫ ſin. de. do. ſui. dixit. primo ꝛc.
Quintū ē a dn̄o ſuo villici cōmendatio
ibi. Et lau. do. vil. iniq. eo ꝙ pru. egi. q̄r fi.
ſe. hꝰ prud. fi. lu. in ge. ſua ſunt. ¶ Prio
ergo ponit̄ villici diffamatō. cū d̄r. Hō q̄
dā erat diu. ꝛc. Hō iſte filiꝰ dei ē qui ē di
ues oībꝰ bonis. q̄r cū ip̄e ſit ip̄a beatitu-
do. ioh. xvij. hec ē vita eterna. et beatitu-
do ſm̄ boeciū ſit ſtatꝰ oīm bonoꝝ aggre
gatōe pfectus. liquet ip̄m eſſe omībꝰ bo-
nis plenū qui factus ē hō vt nobis om-
nia bona ſua daret. ro. viij. Pro nobis
oībꝰ tra. illū. ſ. filiū. q̄uo nō etiā cū illo oī.
nobis do. Profecto q̄ nobis ſeip̄ꝫ dedit
oīa nobis dedit. Quicq̄d ergo hēmuſ ſi
ue in bonis nature ſiue ī bonis fortune.
ſiue in bonis gratie ſiue glorie. totuꝫ ab
eo tenemus tanq̄ꝫ miles tenet feudum a
rege imo plus tanq̄ꝫ villicus a dn̄o q̄ nō
habet in bonis dn̄i ſui. niſi ſolā diſpēſa-
tionē. Villicus ſicut di. glo. pprie ē ville

cuſtos. yconomus aūt ē diſpēſator rerū
et bonoꝝ dn̄i. Hic aūt villicus accipit̄ ge
neraliter p diſpēſatore. Villicꝰ ergo iſte
eſt hō cui deus oīa bona dedit tanq̄ꝫ di-
ſpenſatori ſuo. mat. xxv. Homo q̄dā pe.
pſi. vo. ſer. ſu. ⁊ tra. il. bo. ſ. ⁊ vni. de q̄n. ta.
al. vō d. al. vō vnū. vnicuiqꝫ ſm̄ ppriaꝫ v̄
tutē. q̄r nō omīa omībꝰ dedit. ſed alicui
plus alicui minus. Hic autē villicus dif
famatur tripliciter. Primo apud deuꝫ
p angelos qui nobiſcū morant̄ ⁊ referūt
facta noſtra corā deo. tho. xij. Cū orares
cū lacrimis ⁊ ſe. mor. obtuli orōeꝫ tuā co
rā deo. Et ſimilit̄ referūt mala nrā. Taliſ
diffamatur p euidētiā facti q̄r facta nrā
mala et bona aſcendūt corā deo. gen. xv.
Clamor ſodomoꝝ et go. veīt ad me. Ibi-
dē. iiij. Vox ſanḡnis fratris tui abel cla
mat ad me de terra. act. x. Elemoſine tue
et orōnes tue aſcenderūt in memoriaꝫ in
cōſpectu dn̄i. Et ad hebr. iiij. Omnia nu
da et aperta ſunt oculis eius. Et de quo
eſt diffamatus. Certe quaſi diſſipaſſꝫ bo
na ip̄ius. Ex quo pꝫ ꝙ bona q̄ hēmꝰ nō
ſūt nrā ſꝫ dei. q̄ra d̄o ſūt nobiſ tradita. q̄r
di. bona ip̄ius et nō bona ſua. j. coꝝ. iiij.
Quid habes q̄d non accepiſti. q. diceret
nihil. ¶ Vere peccator oīa bona dei diſſi
pat. Et p̄mo bona nat̄e maliſ vſibꝰ appli
cando. que nobis deus ꝯtulit. vt ad bo-
na ip̄is vteremur. vt intellectū ad ꝯgno
ſcendū vera. volūtatē ad amandū bona.
memoriā ad recolēdū di beneficia. ⁊ om
nia mēbra et totū corpꝰ ad dei glāꝫ ⁊ ho
norē. ſ. ad ſeruiendū iuſticie in ſanctifica-
tōem vt oculos ad videnduꝫ dei creatu
ras in quibꝰ magna dei bonitas appareꝫ
aures ad audiendū dei verba et ſic d̄ ali
is. vt ſupra dictū ē in ep̄la. Humanuꝫ di
co. j. cor. vj. Glorificate ⁊ porta. de in cor.
veſtro. ro. xij. Obſecro vos p miſe. di. vt
exhi. cor. v. do hoſ. vi. ſ. do pla. Sꝫ pecca
tor puertit ordinē. et deuaſtat intellectū.

applicando ip̄m ad cognoſcendum falſa
et dyabolica mundi.iac.iij. Non eſt iſta
ſapiētia deſurſuꝫ deſcendēs.ſꝫ terrena.a
nimalis ⁊ dyabolica. Deuaſtat volūta/
tem volēdo nociua ⁊ apparētia bona.diſ
ſipat memoriā recolendo iniurias.⁊ ad
malū ꝓuocantia.math.xxvij. Dn̄e recor
dati ſumus q꜡ ſeductor ille dixit pt᷒ tres
dies reſurgā. Diſſipat etiā oīa mēbra et
totū corp᷒ ſeruiēdo impudicicie.⁊ iniqui
tati vt oculos applicādo ad ꝯcupiſcibilia
carnis ⁊ mūdi.aures ad vana ⁊ in hone
ſta audiendū et ſic de alijs.ro.vj. Sicut
exhibuiſtis mēbra veſtra ſeruire immūdi/
cie et iniq̄tati ad iniq̄tatem. ita exhibete
nūc mē.veſtra ſuire iuſticie in ſctificatō
nem. ¶ Scd̄o diſſipat bona fortune. vl̓
indebite acquirēdo.ſicut ficus diſſiparē
tur ſi ꝑtica ſicut nuces excuterēt̄ d̄ ficu.vl̓
nimis tenaciter tenendo et ipis nō vten
do vt auarus. Sic diſſipatur ſcia ſi ipſa
non vtamur.ecc.xx. Theſaurus inuiſus
et ſciētia abſcō.q̄ vtili.in vtſq̄ꝫ. Uel ipā ī
utiliter ⁊ nociue expēdēdo.vt ꝓdig᷒ lu.
xv. Diſſipauit ſubſtantiā ſuā vi.lux.cuꝫ
mere. ¶ Tercō diſſipat bona gracie ipa
tanq̄ꝫ immūdicias ꝓijciendo. nec de ipſis
curādo.q꜡ ſacramēta eccīe et v̓tutes ⁊ do
na ſpūſſancti.et meritū paſſionis ieſu cri
ſti volūtarie ꝓijcit.ecc.x. Hic enī aīam
ſuā venalē habet: q̄nīā in vita ſua ꝓiecit
intima ſua.tren.j. Dederunt ꝓ cibo que
qꝫ precōſa ad reſocillandā aīmā. Nec d̄
ipis curat q꜡ ꝑdicatores et miſtros eccīe
docētes quō ipā poſſit rehrē et ꝑatos ea
reddere ſibi ſpernit.j.cor.iiij. Tanq̄ꝫ pur/
gamentū hui᷒ mūdi facti ſum᷒ oīm ꝑipſi
ma.iob.xxj. Qui dix.do rec.a no.ſci.vi.t.
no. Potius vult ꝑdere oīa bona grē q̄ꝫ
vnū aureū.et poci᷒ vult lucrari vnū au/
reum q̄ꝫ omia rehrē. Scd̄o diffamat̄ hic
villicus iniq̄tatis.i.peccator apd̄ homi/
nes qui ad infamādū ſunt valde proni.

Contra quos d꜡.ecc.xix. Audiſti verbū
aduerſus ꝓximū cōmoriatur ī te. Fidēs
quoniā nō te dirūpet. Et alludit vulga/
re quo dicit̄. Ipe creparet niſi diceret. Si
cut enī fumus ꝓcedit ab igne ⁊ fetor a ca
dauere.ſic infamia a peccato.nec pt̄ fieri
ignis q̄n fum᷒ exeat.ita nec pōt peccatuꝫ
fieri q̄n infamiā diffundat. Et nota ꝙ eſt
valde ſtultū de fama nō curare. Qui.n.
famā accipit alteri.ad ſue fame reſtituti
onē multoplus tenet̄ q̄ꝫ ad reſtitutōeꝫ tē
paliuꝫ.q꜡ vt d꜡ ꝓuer.xxij. Meli᷒ ē nomē
bonū q̄m diuicie multe. ¶ Tercio diffa
mat̄ apud omēs creaturas que eū accu/
ſant quaſi eas incarcerās teneat videlꝫ
denarios in ciſta.frumētū in horreo.⁊ vi
nū in doleo.⁊c̄. Itē quattuor elementa ac
cuſant peccatorē que ēplici voce ſm̄ hu/
gonē de ſancto victore nobis alloquun/
tur. Accipe.redde.fuge. Accipe benefici
uꝫ.redde debitū fuge ſupplicū. Prima
vox ē famulantis.ſecūda admonētis.ter
cia ꝯminantis. Uox famulātis. Nā di.
celū. Miniſtro tibi lucē in die vt vigiles
tenebras in nocte vt pauſes.ad conſola
tōem tuā temporuꝫ viciſſitudīes miſtro
calorē eſtate.⁊ frigus hieme. Aer di. Ad
vtilitatē tuā tibi flatuꝫ prebeo.⁊ omē ge/
nus auiū ad tuū mitto obſequiū. Aqua
d.potum tibi prebeo.ſordes purgo. arē/
tia rigo.et omīa diuerſorū genera piſciū
ad tuū eſuꝫ nutrio. Terra di. Ego te por
to.pane ꝯfirmo et vino letifico. Ignis d.
Ego te calefacio.omīa cruda ad tuuꝫ cō
modū coquo. Uox admonētis. Mūd᷒
di.ſeruio tibi.q꜡ fact᷒ ſum ꝓpter te. vt et
tu ſeruias illi qui te ⁊ me fecit ꝓpi ſe ſi ſē/
tis beneficiū redde debitū.ne qui fecit te
⁊ me puniat te ꝓpter me. Uox cōminan
tis. Ignis d.a me ꝯbureris. Aqua a me
demergeris. Aer in me vētilaberis. Ter
ra di.a me abſorberis. Infern᷒ a me d̄glu
tieris. Iō d꜡ ſap.v. Armabit cre.ad vlt.

mi. Ibidē. pugnabit cū illo orbis terraꝝ
ꝯtra inſenſatos. Et ſic patꝫ primū. ¶ Se
cūdo ponit villici a dnō citatō. quia vo-
cauit illū et ait illi. Quid hoc a. ď te. de q̄
talia audire nō debebam cū omia bona
mea tibi tradiderim. Hec cōſideratio re
traxit ioſeph nec pec. cū vxo. dnī ſui. gen.
xxxix. Ecce dominus m. om. mihi tra. ig. q̄d
habeat in. do. ſ. Quō ergo poſſū hoc ma.
fa. et pec. in d. m. Ecōtra de malis dr. iob.
xij. Abundāt tabernacula predonum et
audacter ꝓuocant deū. cum ipſe dederit
omia in manꝰ eoꝝ. Et nota ꝙ ex his ver
bis demonſtratur ꝙ nō ď facili debemꝰ
credere dicēti malū de aliquo. gen. xviij.
Deſcendam et videbo vtruꝫ clamorem
ope cōpleuerint. j. ioh. iiij. Nolite omni
ſpūi credere. Quia vt dr. ecc. xix. Qui ci-
to credit leuis eſt corde. Vocauit ergo il
lū vt ſciret veritatē. Dicit hic gloſa Vo
cat dominus qn̄ incutit timoreꝫ eterne dā-
natōis. et iō d. red. rōeꝫ villicatōis tue. i.
duꝫ viuis cogita qualiter debeas operari
ſciēs te ꝓ omibꝰ factis tuis redditurum
rōeꝫ. eccl'ſ. xj. Scito ꝙ ꝓ hiſ omibꝰ addu
cet te deus in iudiciū. hiero. Siue come
dā ſiue bi. ſiue aliud quid agā ſꝑ videtur
il. tu. terri. meis auribꝰ inſonare. ſur. mor
tui ve. ad iud. Vel hec redditō rōis pōt
eſſe de pſenti et tūc ad ꝯfeſſionē refertur
Confeſſio eni eſt q̄ſi quedā ꝯputatō co-
rā dei vicario. eſa. xxxviij. Reco. tibi om.
annos meos in ama. aīe mee ¶ In ſū
ma nota ꝙ generaliter de ſeptē q̄ret doiꝰ
rōnem in die iudicij. iuxta ſepteꝫ bona q̄
dedit et ꝯmiſit homi. Primū ē corpꝰ cū
membris. Scdm ē aīa cum ſuis potētijſ
Terciū ē vtutes et dona ſpūſſancti cū ſa
cramentis. Quartū ē artes cū documen
tis. Quintū ē mūdus cū elementis. Se
xtū eſt tempꝰ cum incremētis. i. cū viciſſi
tudinibꝰ temporꝫ. Septimū ē ꝙ dedit ſe
ipm paſſum pro nobis in preciū redēpti-
onis. ephe. v. Tradidit ſeipm ꝑ nobis.
De his oībus queret deus rōneꝫ in die
iudicij. De pmo. ij. cor. v. Omnes enim
nos manifeſtari oportet ante tribu. xpi.
vt refe. vn. pp. cor. prout geſſit. De ſcdo
et tercō. math. xxij. Cuiꝰ ē imago hec ⁊ ſu
pſcriptō. imago quo ad aīmā cū ſuis po
tencijs. ſupſcriptō quo ad virtutes ⁊ do
na cū ſacramētis. De q̄rto math. xxv. de
talento cōmiſſo ꝑ quod intelligit ars vl'
ſcientia. De quinto. ps. Aduocauit ce.
deſur. et terrā diſcernere ꝑplm ſuū. De ſe
xto. tren. j. Vocauit aduer. me tps. hiero.
Omne tps tibi impenſuꝫ requiret a te. q̄
liter ſit expenſū. De ſeptimo zach. xj. Af
ferte mihi mercedē meā pro his ſcꝫ q̄ feci
et ſuſti. pro vo. Cariſſimi ſi diligent attē
dimꝰ de omibꝰ nobis collatis bonis ſtri
ctā rōnem nos reddere oportebit ⁊ ď ip
ſis bōis nihil poſſūꝰ nobiſcuꝫ ferre. j. thi.
vj. Nihil int. in hūc mū. nec auf. q̄d poſ.
Solū gº pro expenſis ſtamꝰ in hoc mōdo
Et iō ſtultū ē valde multa velle habere
cū in multis bonis nō ſit niſi afflictō ſpi-
ritꝰ ⁊ cogitatō noxia et ad vltimū reddi-
tio rōnis ipoꝝ bonoꝝ. eccl'ſ. v. Vidi ali-
ud malū ſub ſole diuicie ꝯgregate ī ma-
lū dnī ſui. Et de omibꝰ nihil niſi breuē vi
tam hēmus. eccl'ſ. v. Et quid habet hō ď
vniuerſis diuicijs ſuis. niſi ꝙ cernit eaſ.
oculis ſuis. nā vbi ſunt multe opes. ſunt
et multi qui ꝯmedūt eas. Optima eſt er
go ſentētia apli ⁊ ꝯſiliū. j. ad thi. vj. Ha-
ben. ali. ⁊ qui te. his ꝯtē. ſumꝰ. Qꝛ cui mł-
ta dantur magna rō ab eo requiret Dū
eni creſcūt dona creſcunt rōnes donorū
vt inq̄t greg. Itē ſi diligenter attendimꝰ
magna cura nobis incumbit ⁊ omnino
neceſſaria. Nā deus nos ipos nobiſipis
cōmiſit. ecc. xv. ab initio deꝰ cōſtituit hoī
nem et reliquit eum in manu conſilij ſui
Quilibet aūt hō eſt quoddā caſtrū for-
tiſſimū q̄d et vndiqꝫ expugnatur. Nam

expugnatur a dextris ꝑ ꝓſpera coꝛrum
pẽdo. a ſiniſtris ꝑ aduerſa frãgẽdo. a ſur
ſum ꝑ p̄ſumptõnem et ſuperbiã eleuan/
do. a deoꝛſum ꝑ deſperatõnem depmen
do. ab ante ꝑ laqueos temptatõnuꝫ ma
le opando. a retro ꝑ memoꝛiã malorum
ad malũ incitando. Et hec omnia demo
nes qui nõ doꝛmiunt opantur: et in taꝫ
duro bello ꝓditõ eſt in mẽbꝛis noſtris q̄
ſe tenẽt cum inimicis noſtris. ro. vij. Vi
deo aliã legẽ in mẽ. m. Nõ ergo expedit
nobis curã aliorũ ſuſcipe. Et ſic patet ſe
cundũ. ¶ Tercõ ponit̃ villici callida co
gitatõ ibi. Quid faciã inq̄t. qꝛ do. me. au.
a m. vil. fo. nõ va. ꝛc. Quob⁹ mõiſ hõĩ in
opia conſtitutus bonis ſuis ꝯſumptis
põt ſibi de neceſſarijs ꝓuidere. ſcꝫ ꝑ op⁹
manuũ ſuarũ. et ꝑ acquiſitõem ab alijs.
Hec aũt duo excludunt̃. cuꝫ dꝛ Fodẽ nõ
valeo mẽ. eru. Cogitem⁹ ergo et nos q̄d
faciemus in moꝛte cũ amoti fuerimus a
diſpenſatõe oĩm bonoꝝ. et erim⁹ omĩno
mendici. qꝛ nec poterim⁹ opari. mat. xxij.
Ligatis ma. et pe. mit. cum in tene. exter.
Similiter mendicare erit inutile. Exem
plũ de quĩqꝫ virgini⁹ fatuis que ab alijs
virginib⁹ et a xp̄o repulſam paſſe ſunt.
Math. xxv. Ite po. ad vẽ. Amẽ dico vo
bis neſcio vos. Similit̃ nos a xp̄o ⁊ ab
õmib⁹ ſactis repulſam patiemur niſi hic
opemur dum tp̄s habem⁹. Et idõ bonũ
eſt ꝯſilium ſalomoniſ. eccl's. ix. Quodcũ
qꝫ põt manus tua facere inſtã. op. quia
nec opus nec rõ nec ſapĩa nec ſciẽtia erũt
apud inferos quo tu ꝓperas. Si enĩ ſic
cogitaſſet diueſ epulo nõ fuiſſet in tanta
penuria ꝯſtitutus qꝛ nec vnã guttaꝫ aq̄
potuit habere. Hic cadit exemplũ regis
francie qui dum eſſet in extremis cõſtitu
tus cum magno fletu dicebat. Heu mi
hi quo vado vbi erit hac nocte hoſpici/
um meuꝫ. quã rõnem reddam deo meo
de tot bonis que omĩa relinquo ⁊ nihil
poſſum mecum poꝛtare. ⁊ vertens ſe ad
milites et baroneſ aiebat. Cariſſimi mei
relinquitis me ſolũ ire et nullus veſtrũ
aſſociat ſe mihi. Et hoc dicẽs expirauit.
Faciamus ergo nobis amicos vt iſte fe/
cit. vt ſi non opemur ſim⁹ ꝑticipes eorũ
opum Unde ait ſcio quid faciã tp̄e hui⁹
villicationis. i. dum viuo vt cum amot⁹
fuero a villicatõne ſcꝫ ꝑ moꝛtẽ recipiant
me ſupple illi quib⁹ miſericoꝛdiã impen/
dam in domos ſuas. i. fiaꝫ ꝑticeps meri
to eoꝛũ in celo. nã ſm̃ merita manſiones
celi diſtribuunt̃. ps. Jocund⁹ homo qui
miſeret̃ ⁊ ꝯmodat. Et attẽde q̄ in hoc mi
rabiliter peccant hoĩes qꝛ de futura vi
ta nõ curant ꝓuidere. imprudẽtioꝛes be
ſtijs. puer. vj. Uade ad formicaꝫ o piger
et ꝯſidera vitam eius. Hic cadit exẽplũ
de illo qui fuit electus doĩnus in ciuita/
te quadã in qua erat ꝯſuetũ q̄ in fine an
ni doĩnus ad inſulã quãdã exulãdo mit
teret̃. in qua neqꝫ cibũ inueniẽs neqꝫ ve
ſtimẽtũ ĩ fame ⁊ nuditate male attereba
tur. vt pꝫ in hiſtoꝛia barlaã et ioſaphat.
Jdẽ facit apis. et homo miſer non curat
ſi moꝛiatur fame in alia vita. et tamen ſi
dẽt ſtare ad balnea ſolũ octo dieb⁹ mira
biliter vadit munitus. Et ſic patꝫ terciũ.
¶ Quarto ponituꝛ villici accelerata ex
ecutõ qꝛ ꝯuocatis ſingulis debitoꝛibus
dnĩ ſui dixit ꝑmo. Quãtũ dẽs dnõ meo.
qui di. cen. ca. olei. Glo. Cados grece dici
tur amphoꝛa latine vꝛnas tres ꝯtinens
Dixitqꝫ illi. Accipe cautõem tuã. i. lr̃as
ſiue cartas vbi caueť de debito tuo. q̄ ſo
luꝫ debeas dnõ tuo q̄nquaginta cados
olei. Dimidiã ꝑtem dimiſit ei. Deĩde a/
lij dixit. Tu vero q̄ntũ debes. qui ait cen
tũ choꝛos tritici. Glo. Choꝛus. xxx. modi
is impletur. Modiuſ ꝯtinet. xliij. libꝛaſ
frumenti ſicut ſextarius floꝛentin⁹. Di/
xitqꝫ illi. Accipe lr̃as tuas ⁊ ſcribe. lxxx.
i. in quib⁹ ſcriptũ ẽ q̄ ſoluꝫ debes doĩno

tuo octoginta choros. Quintã ꝑtem di/
miſit ei. Ubi nota q̃ntum ad miſticũ ſen
ſum ꝙ ꝑ illum qui debebat oleum ꝑ quẽ
intelliguntur ſubditi plus dimittit q̃ȝ il/
li qui debebat triticũ ꝑ quem intelligun
tur ꝑlati qui tenentur ad ꝯſecratõeȝ cor
poris xp̃i et ad paſcendũ pane verbi di/
uini corpus xp̃i miſticũ. maior ergo d̃be/
tur ſubditis q̃ȝ prelatis remiſſio. facilior
eni ẽ venia apd deũ ſubditoꝝ q̃ȝ prelato
rũ. q꞉ leuiora ſunt eoꝝ peccata. ſap. vj. exi
guo concedit̃ miſericordia. potentes aũt
potenter tormenta patient̃. Iſta aũt acce
lerata executõ eſt contra multos valde.
qui concipiũt bonũ ꝓpoſitũ ⁊ nũq̃ȝ pari
unt. eſa. xxvj. Venerũt filij vſq; ad ꝑtuȝ
et nõ erat virtus pariendi. Soph. ij. vox
cantãtis in feneſtra coruus in ſuplimia/
ri. q꞉ ſicut coruus ſꝑ d. cra. cra. Sic multi
ꝯſiderãt mala ſua et vertunt et reuertũt
ſe in eis. et dicũt ſe omĩno velle exire ⁊ ta
mẽ nõ exeũt. puer. xxvj. Sicut oſtiũ ver/
titur in cardine ſuo ſic piger ĩ lectulo ſuo
Contra quos d꞉ ecc. v. Ne tardes cõuer
ti ad do. et ne dif. de die in diẽ. ſubdito. n.
ve. ira. il. ⁊ in tp̃e vindicte diſpdȝ te Et iõ
d. eſa. xvij. A facie tua dnẽ ꝯcepimꝰ ⁊ par
turiuimꝰ. Mulier quãdo cõcipit. et nõ
parit morit̃. Et ſic ꝑtȝ q̃rtum. ¶ Quĩto
ponitur villici commẽdatõ q꞉ laudauit
doīnꝰ villicũ iniq̃tatis ꝙ prudenter egiſ
ſet. Nota ꝙ duo fuerunt in iſto villico.
vnũ fraudulẽtia q̃ ꝯtrectauit bona dnĩ
ſui ĩpo inuito. ⁊c. Alterũ fuit prudẽtia. q̃
ſibi tã caute in poſterũ ꝓuidit. Quantũ
ergo ad primũ non laudatur: ſed quãtũ
ad ſcdm. Et ideo di. ꝙ prudenter egiſſet.
Deinde chriſtꝰ huius rõnem aſſignat
dicens. ꝙ filij huius ſeculi id eſt munda/
ni qui dicuntur filij ſeculi. per imitatio/
neȝ qua ſeculum imitantur. prudentõreſ
ſunt filijs lucis. id eſt iuſtis ⁊ bonis qui
chriſtum veram lucem imitantur. Non
autẽ ſimpliciter prudentiores ſunt. ſed ĩ
generatõne ſua ſunt prudentiores. quia
ſimpliciter prudens nõ eſt. niſi qui con/
ſiderat vltimum et vniuerſalem fineȝ q̃
deus eſt. Omnes autem alij ſunt prudẽ
tes ſm quid. Et ideo iuſti filij lucis ſunt
ſimpliciter prudentiores filijs ſeculi. Et
ideo ſicut d. beda. Sicut bubo noctua ⁊
mus melius vident de nocte q̃m nos ta
men ſimpliciter nos melius videmꝰ q̃m
ĩpi. ita filij ſeculi quaſdam aſtutiaſ ⁊ ver
ſutias mundi in lucrando ⁊ decipiendo
melius vident q̃ȝ filij lucis. Sic iſte villi
cus ſubtiliter conſiderauit deceptioneȝ
dñi ſui vt ꝑ hoc poſſȝ euadere. Poſſȝ
etiam compatõ iſtius exceſſuſ eſſe de ge
nere ad genus vt filij ſeculi dicantur pru
dentioreſ in genere mali puta in decepti
onibus et verſutijs mundi q̃m filij lucis
in genere boni puta in ſolicita cura ani/
me et bonis operibus q꞉ magis ſolicite
et magis prudent̃ mundani faciunt opa
ſeculi q̃m iuſti opa lucis. eſa. lxiiij. Qua
ſi pannus menſtruate vniuerſe iuſticie
noſtre. Sed contra dicit auguſt. ꝙ plus
debet amari iuſticia q̃ȝ ãte amabatur in
iquitas. Et glo. augꝰ. di. ſuꝑ illud. p̃s. bo
num mihi lex oris tui ſuper mi. au. et ar/
gẽ. Amplius caritas diligit deum q̃ȝ cu
piditas aurum. Dicendũ eſt ꝙ ſemꝑ in
iuſtis plus amatur deus: q̃m aliquod
temporale poſſit diligi a cupiditate. hoc
eſt ex maiori dilectionis radice. non ta/
men ſemper ex feruentiori motu. ſed ali
quãdo ex ipſa caritate que excedit cupi
ditatem ſurgit motus minoris feruoriſ
q̃m ipſe motus cupiditatis. ¶ Hic ergo
non attenditur exceſſus prudentie quã/
tum ad ipſam radicem. ſed quantum
ad motum quia nihil prohibet filios lu
cis minus prudentes eſſe circa diuina ⁊
minus feruenter diuina operari qui ta/
men plus diligunt deuȝ q̃ȝ mũdani filij

ſeculi oꝑentur terrena q̇ tamẽ minuſ ea
diligunt. Huiꝰ ſolutõez etiã q̄ras i epl̃a
ſeptime dñice in fine ſcd̃i mẽbri. ¶ In fi/
ne nota ſeptẽ notabilia de hoc villico vt
ex hoc euãge. ptꝫ. ¶ Primũ ẽ q2 cogno/
uit ſe habere dñm cui dẽret reddere rõ
nẽ. Scd̃m ẽ q2 ꝑuidit villicatõem ſibi eẽ
auferendã. Vñ dixit de vtroqꝫ. q̇d faci
aꝫ q2 dñs auferet a me villicatõꝫ. eccl̃.
vij. Memorare no. t. ⁊ ineter. nõ pecca.
iob. ix. Verebar oĩa opa mea ſciẽs ꝙ nõ
pceres dlinquẽti. Terciũ ẽ q2 ꝯſiderauit
ſtatũ ſuũ. hiere. ij. Vide vias tuas in cõ/
ualle. Quartum ẽ q2 cogitauit q̃uo ſibi
ſuccurreret in futuruꝫ. Unde ait. Scio
quid faciã. gal̃. vj. Dũ tempꝰ ha. op. bo.
ad omẽſ. Quĩtũ eſt q2 curauit ſibi facere
amicos. ecc. xxv. Beatuſ qui ĩuenit ami
cum verũ. Sextuꝫ q2 diſcrete diuiſit. pˢ.
Diſperſit dedit paupibꝰ. i. diſcrete diſp/
ſit. Septimũ ẽ quia dedit alijs exẽplum
benefaciẽdi. Vñ et laudauit dñꝰ vil/
licũ iniq̇tatis. math. v. Sic lu. lux. veſtra
corã hoĩbꝰ. ꝛc̃. Et ſic ptꝫ q̇ntũ ⁊ ꝑ ꝯſeq̄ns
ꝑmũ principale. ¶ Scd̃o poſt pabolaꝫ
ſequiẗ pabole adaptatõ ad ꝓpoſituꝫ. Et
hoc eſt. Ego dico vobiſ fa. vo. ami. d̃ mã.
iniq̇. q. d. Quoniã quidẽ ſic laudatꝰ ẽ vil
licus d̃ beneficio illicito et ego ꝑ ꝯtrariũ
vos hortãs. dico vobiſ facite vo. ami. ſcꝫ
paupes de mãmona iniq̇tatis. i. de diui/
cijs que multis ſunt occaſio iniq̇tatis vt
cũ defeceritis a vita ꝑſenti. vel a veſtris
meritis recipiãt vos. i. ſint cauſa quare
vos recipiamini i eterna tabernacula. i.
in celeſtibꝰ mãſionibꝰ. io. xiiij. In domo
patris mei mã. mul. ſunt. Hic d. glo. Nõ
quoſlibet paupes habemꝰ facere aĩcos
ſed eos qui poſſint nos in eterna taber/
nacula recipe. Nõ ergo peccatores. eccl̃.
xij. Si benefeceris ſcito cui benefeceris.
Ibidẽ. Benefac iuſto et inuenies retbu
tionẽ magnã Ibidẽ benefac humili ⁊ ne

dederis impio. Quod intelligendũ ẽ in
duobus caſibꝰ. Vnꝰ ẽ ſi creditẽ cũ alicui
datur ꝙ ꝓpter donũ iuſticiam negligat
Alius ẽ cũ datur ꝓ facinore impietatis.
vt faciunt illi qui dant hiſtrionibꝰ cauſa
hiſtrionatus. Indubitãter ergo pˢ ſub/
ueniendũ ẽ filijs dei q̄ꝫ filijs dyaboli. Il/
li etiã ſuſtẽtãdi ſunt ne ꝑeant. nõ q2 mali
ſed q2 naturã bonã habẽt. et ad imaginẽ
dei facti ſunt. Et nota ꝙ hec mammona
hꝰ mãmone ſicut d. glo. ſyra lingua diui
cie dicunẗ. Punica vero lingua d2 lucꝝ
Diciẗ et mãmona ne demõ q̇ diuicijs ꝑ/
eſt nõ ꝙ ſue ſunt ſed q2 de ip̃is temptat
Dicũtur auteꝫ diuicie mãmona iniqui
tatis q̄ttuor modis. ¶ Primo nõ q2 di
uicie inique ſint ſm ſe cum ſint creatura
dei. ſed q2 occaſio ſunt iniquitatis male
ip̃is vtentibꝰ quemadmodũ ſciẽtia diciẗ
ĩflare. j. cor. viij. Sciẽtia inflat. ¶ Secũ
do dicũtur iniquitatis. q2 de iniquitate
collcẽ ſũt ſicut d. glo. q2 ſꝫ naturã inſtitu
tam omĩa erãt cõmunia. Sed natura d̃
ſtituta ꝑ peccatuꝫ auaricia ſubĩtrauit et
fecit meũ et tuũ. ⁊ inde eſt collectõ diuiti
arꝝ. Scd̃m quẽ ſenſuꝫ d. aug. Oĩs diues
aut ĩiquꝰ ẽ aut heres ĩiqui. ¶ Tercõ dicũ
tur ĩiq̇tatiſ q̄ſi ĩequalitatiſ q2 ĩequaliter
hẽntur nec ſm merita. q2 vnus habꝫ mil
le aureos ⁊ alius nõ habet tres denari/
os. Et frequenter qui dignus eſt multa
habere q̄ſi nihil habet. et q̇ nõ eſt dignuſ
multa poſſidet. ¶ Quarto dicuntur ĩi
q̇tatis ſm auguſ. q̇a ĩiquitas id eſt mun/
dus q̇ totuſ in maligno poſitus eſt diciẗ
eas diuicias ſed in veritate non ſunt di
uicie ſed fallaces diuicie. Diuicie enim
ſimpliciter ſunt dona ſp̃ũſſancti. et vtu/
tes et merita. In hac ergo adaptatõne
pabole tria ponuntur. Primo eniꝫ mo
nemur vt nobis amicos faciamꝰ. Secũ
do oſtẽditur d̃ quo amicos facere dẽmꝰ
q2 d̃ mãmõa ĩiq̇tatis. Tercõ ad q̇d aĩcoſ

ſacere debemꝰ ſubiungit. q2 vt recipiant
nos in eterna tabernacula. ¶ Prio er
go monemur vt nobis amicos faciamꝰ
q2 inter oīa bona q̄ facere poſſumꝰ: hoc
eſt precipuū. ſ. facere amicos. ecc. vj. Ami
co fideli nulla eſt ꝯpatō et nō ē digna pō
deratō argenti ⁊ auri. Boe. di. ꝙ p̄cioſiſ
ſimū genus diuiciaꝝ eſt amicos inueniſ/
ſe. Tulliꝰ. Omibus rebꝰ hūanis antepo
nēda ē amicicia. nil enī tā nature aptuz
tamqȝ ꝯueniēſ ad res ſecundas vel ad
uerſas. Ad conſeruatōēȝ quippe nature
multū valet amicicia. q2 ſi proſpitaſ aſſit
habemꝰ qui nobiſcū gaudeat. ſi vero ad
ueſitaſ habemꝰ qui nobiſcū eā ſuſtineat
Amicicia enī p̄ualȝ ꝯſanguinitati. Tulli
us. In hoc preſtat amicicia ꝓpīquitati.
quia ex ꝓpīnq̄tate beniuolēcia tolli pōt.
ſȝ ex amicicia nō. Sublata enī beniuolē
tia nomē amicicie tollit̄. et ꝓpīquitas re
manet. Cōſanguinitas nāqȝ facit vt ali/
quis ſit tibi ꝓpinquꝰ et aīcicia facit vt q̄s
ſit quaſi alter tu. Tulliꝰ Qui verū aīcuȝ
intuetur quaſi exēplar aliquod ītuet̄ ſui
q̄circa et abſentes aſſunt et egētes abun
dant. et imbecilles valent. ⁊ quod dictuȝ
difficiliꝰ ē mortui viuūt. Verbi gratia. q̇
ſanctos vel paupes bonos fecerūt ſibi a
micos. qui iā deceſſerūt. ſunt in curia ce/
leſti āte deū cū illis. cum nōdū ibi ſint in
ꝓpria pſona. Itē qui paupes bonos vel
alias bonas pſonas fecerūt ſibi aīcos. q̇
iā deceſſerunt. ſunt in eis corā deo in ora
tōne. et cū ſint ipi egētes meritoꝝ in eis
abundant. et cū p ſe ſint debiles reſiſtere
dyabolo in eis ſunt potētes. q2 bona et
merita amicoꝝ applicant̄ eis. Itē cuȝ ali
quis in ꝓpria pſona ſit mortuꝰ in amiciſ
viuit qui ei ſubueniūt et teſtamētuȝ eius
fideliter exequūtur. Exēplū de illo fratre
q̇ deputatus fuit penis purgatorij. xxx.
ānis et ſociꝰ ſuꝰ extraxit eū p eo celebrā/
do. ¶ Et notandū ꝙ ille qui vult facere
ſibi aīcos boīes duo dēt ꝯſiderare.
Primo vt faciat ſibi amicos homines
virtuoſos et bonos. Tulliꝰ. Hoc ipm p̄
muȝ ſentio amiciciā niſi in bonis eſſe nō
poſſe. q̄uo tibi erit amicuſ qui ſibi ē īımi
cus. ecc. xiij. Qui ſibi neq̄m ē cui bonus
erit. ps. Qui diligit iniquitatē odit aīaȝ
ſuam. Et ideo cum hoībuſ mundi non ē
facienda amicicia quia mali ſunt. et hoc
apparet manifeſte. q2 amici mūdi nō ſūt
veri amici ſed ficti. et nō pmanēt in tēpe
neceſſitatis. puer. xx. Amici diuituȝ mul
ti. a paupe āt ⁊ q̄s habuit recedūt ab eo.
Et idō de talibꝰ nō eſt curandū Boetiꝰ
An p̄cio ſunt amici quos nō virtus ſed
fortuna ꝯciliat. Sed quos fortuna tibi
fecit amicos infortuniū faciet inimicos.
et iō ſi poſſides amicū in temptatōe poſ
ſide illū. vt d2 ecc. vj. Solū ergo amici dī
ſunt faciēdi amici et nō hoīes mūdi cu
iuſ rō ē. q2 amici dei nō querūt p̄ncipali
ter noſtra ſȝ nos. ij. co. xij. Nō quero vrā
ſȝ vos. Amici mūdi ecōuerſo faciūt. q̄a
nō q̄rūt nos ſed nrā. ⁊ iō deficiētibꝰ nris
et ipi ab amicicia deficiūt. Sȝ q2 v̇tuoſi
hoīes nō q̄rūt niſi nos. iō deficiētibꝰ no/
ſtris ipi nō ꝓpter hoc deficiūt. Et iō nec
cū mūdo vel mūdanis aīciciā cōtrahere
dēmꝰ. ecc. xxv. Tres ſpēs odiuit aīa mea.
paupem ſupbū. diuitē mendacē. et ſenē
fatuū ⁊ iſenſatū. Que ta ꝯueniūt mūdo
qui ē paup meritis et diues rebꝰ. puer.
xiij. Eſt diues cū nihil hēat ⁊ ē paup cuȝ
ſit in multis diuicijs. Sil̄r ē ſupbꝰ ⁊ mē
dax. fatuꝰ ⁊ iſenſatꝰ. q2 q̄tidie flagellat̄ et
nūq̄ȝ corrigit̄. vn̄ puer. xxvij. Si ꝯtudēris
ſtultū ī pila q̄ſi tipſanas deſup feriēte pi
la nō auferet̄ ab eo ſtulticia eiꝰ. Scdō dȝ
ꝯſiderare vt aīciciā beneficijs ꝓſeq̄tur.
Sapiēs. Hoc tpe obſequiū aīcos. v̇itaſ
odiū pit. Ignē amoris opȝ nutri lignis
beneficoꝝ alioq̄n d̄ficit. puer. xvj. Cū dēfe
cerīt ligna extinguet̄ ignis Obſequia. n.

valde duros ad amorē prouocāt ⁊ ď ini
micis amicos faciunt.ro.xij. Si eſuc.ini
mic⁹ tu⁹ ci il.ſi ſi.po.da illi hoc enī fa. ca.
ig.cog.ſu.ca.eius q̇ ſcꝫ cor eius ad amorē
tuū accēdēt. ¶ Scḋo oſtēdiť de quo ai⸗
cos facere dēmus.qꝛ ď diuitijs iniq̄tatiſ
Sed qūo hoc ē verū cū dicať ecc.xxxiiij.
Qui offert ſacrificiū de ſubſtantia pau⸗
pis quaſi q̇ victimat filiū in ꝯſpectu priſ
Et ideo di.aug⁹.ꝙ hec ſimilitudo eſt in⸗
telligenda ꝑ contrariū.vt ſicut villicuſ fe
cit ſibi amicos ď alieno.ita nos faciam⁹
de ꝓprio.Exponit āt aug⁹. in de ver.do.
Fa.vo.a.ď mā.iniquitatis.i.ď diuicijs q̄ſ
iniq̄tas.i.mundus ĩiqu⁹ di.eſſe diuiciaſ
que in veritate nō ſunt diuicie ſꝫ fallaceſ
diuicie cū vere diuicie ſint virtutes ⁊ do
na ſpūſſancti Sed accipiēdo ſimilitudi
nē ſicut factū eſt.tūc ē dicendū ꝙ duobuſ
modis poſſumus exponere. Primo vt
faciamus nobis amicos ď diuicijs iniq̇
tatis.id ē ď diuicijs que q̄ttuor modiſ di
cūtur diuicie iniq̇tatis vt dictū ē ſupra ⁊
tūc planū eſt. Alio mō vt faciam⁹ nobis
amicos ď diuicijs ĩiq̇tatis que male ac⸗
q̇runtur et cōſeruātur. Et ď talib⁹ q̄ttu⸗
or modis poſſunt fieri amici. ¶ Prīo
cū integre reſtituunť paupibus ea q̄ per
rapinam vel furtum ab eis male habita
ſunt.et humiliť petiť remiſſio de iniuria
eis illata differendo reſtituōem. ¶ Se
cūdo cū ignoratur cui ſit reſtituenduꝫ et
de ꝯſilio eccīe paupibuſ erogať. ¶ Tercō
cū aliquis contra ꝓhibitōem eccīe lucra
tur .vt laborādo dieb⁹ feſtiuis.vel aliter
ita tamē ꝙ nō tenetur ad reſtitutōem vt
eſt lucrū ď meretricio vel interdū ď alia
rio.tūc enī eſt faciēda medicina. vnď fcā
ſunt vulnera ⁊ dāda ē ď hoc paupibus
elemoſina. ¶ Quarto faciēdi ſunt ami⸗
ci de māmona ĩiq̇tatis.id ē ď diuicijs. q̄
iniq̇ ſeruantur cum tenacitate.ſcꝫ ni⸗
mia veniali vel mortali Poteſt enī quiſ

damnari eo ꝙ nō dat ſua.math.xxv. Di
ſcedite a male.eſuriu.enī.ꝛc. Vnď diues
epulo damnatus ē quia nō dedit ſua lu.
xvi. ¶ Tercō oſtendiť ad quid amicos
facere debeamus qꝛ.nō ad ambituꝫ doi⸗
nandi vel vt magni videamur.ſꝫ vt noſ
recipiāt in eterna tabernacula. ¶ Et iō vt
di.glo. Non quoſlibet paupes amicos
facere debemus.ſꝫ eos qui nos poſſunt
in eter.ta.re. Et ſic patet ſecundū ⁊ conſe
q̄nter totum.

¶ De eplā. ¶ Sermo. ¶ LXXXIII

NOn ſumus con
cupiſcētes maloꝝ ſicut et il. cō
cu.j.cor.x. Aplus recitauit ſu⸗
pra in hoc capitulo multa beneficia que
ďs fecit populo iudeorū.qꝛ per manum
moyſi tranſierūt mare rubrum ſicco pe⸗
de.ſubmerſis pharaone et exercitu eiuſ
Et poſtea venerūt per ďſertum ſub colū
na nubis ꝑ diem et ignis per noctem.in
quo aliti ſunt manna.xl.ānis. que bene⸗
ficia in epiſtola ſeptuageſime ꝯtinentur
In hac autē eplā recitat peccata ⁊ penaſ
peccatoꝝ quas filij iſrael paſſi ſunt. duꝫ
inť tot ďi beneficia peccarent ⁊ hoc facit
apo .vt per beneficia memorata ducat
nos ad amorem dei vt bene opemur. et
per penas inflictas: ducat nos ad dei
timorē q̄ten⁹ a maliſ caueam⁹ qꝛ hec oīa
ī figura nrā ꝯtigebāt ilľ.⁊ ꝓpter nos ⁊ no
ſtrā correctōꝫ ſcp̄ta ſūt. In hac ergo eplā
q̄ttuor facit aplš Prīo nos hortať.vt a
q̇nqꝫ vicijs caueam⁹.ī que filij iſrael ꝑ ď
ſertū eūdo īciďrūt.ī ꝑncipio eplē. Scḋo
q̄re ab his cauere dēm⁹ aſſigť cāꝫ ⁊ rōeꝫ.
ibi. Hec autem omnia in figura contin⸗
gebant ilľ.ſcrip.ſunt āt ad correctōnē no
ſtrā. Tercō ex premiſſis reddit nos cau⸗
tos circa duo.ſcꝫ circa caſum in peccatū
et circa temptationem ad caſum impel⸗
lētem.ibi Itaqꝫ q̇ ſe exci.ſta.vi.ne.ca.tēp.

vos nõ app̄.n.hu. Quarto poſtq̄ꝫ ꝑ ma‑
gnas penas nos terruit ſubleuat ꝑ ſpēꝫ
et roris diuini irrigationē ibi. Fide.de.ē
qui nõ pa.vo.temp.ſu.id qḋ po.vſqꝫ ad
finem. ¶ I. ¶ Primo ergo nos horta‑
tur vt a quiqꝫ vicijs caueamus in que fi
lij iſrael ꝑ deſertum eundo inciderūt. et
pro ipſis valde puniti ſunt. ¶ Primū eſt
cõcupiſcentia malorūꝫ deſideriorꝫ quā‑
do habentes manna cibum optimū nõ
fuerūt cõtēti eo.ſꝫ deſiderauerūt carnes
dicētes illud numer.xj. Recordamur pi
ſciū quos ꝯmedebamus in egipto gratis
in mētem nobis venerūt cucumeres et
pepones porriqꝫ ⁊ cepe ⁊ allia. Iteꝫ vul‑
gus quoqꝫ ꝑmiſcuū qḋ aſcēderat ḋ egi‑
pto flagrauit deſiderio carniū iunctis ſi
bi filijs iſrael. ⁊ dn̄us miſit in eos cot‑
nices in maxima abundātia ita ꝙ ſuffe‑
cit omī multitudini ꝑ mēſem. Et adhuc
eſce eorū erant in ore ipſorꝫ et ira dei aſcē
dit ſuꝑ eos et occidit magnā multitudi‑
nē eorꝫ.ita ꝙ locus ille vocatus eſt ſepul
cra ꝯcupiſcētie. Iſtud manna cibꝰ optiꝰ
eſt corpus xp̄i et verbuꝫ dei. que debent
xp̄iani ꝯmedere.tob.vj. Niſi man.ca.fi.
ho.⁊ bi.eiꝰ ſan.nõ ha.vi.ī vo.mathei.mj.
Non in ſo.pa.vi.hõ.ꝛc. Chriſtiani ergo
qui nõ ſunt cõtēti corpē xp̄i.imo ipm̄ co‑
medere nolunt ſed deſiderāt cepas et al
lia.i.bona tp̄alia que faciunt hoīem plo
rare multis modis ſicut cepe faciūt lacri
mari.et qui nolunt ꝯmedere verbū dei.
ſed nauſeant ſuꝑ ipſo.⁊ deſiderant cotur
nices cibum regium.i.v̄ba mundana et
hiſtorias romanorꝫ.ipſi ſunt concupiſcē
tes malorꝫ deſideriorꝫ.ꝑpter qḋ dn̄us
iraſcitur valde ⁊ immittit diuerſas peſti
lentias in ꝑplo ſcꝫ guerras. infirmitates
et fames.et in quibꝰ hoīes cū ſuis deſiḋ
rijs ꝯſumentur. deut.xxxij. Conſumenť
fame et deuorabūt eos aues morſu ama
riſſimo.qḋ fit in guerris. Multuꝫ ergo

deberemꝰ ſolicitari vt digne corpus xp̄i
ſumeremus.⁊ verbū dei deuote audire‑
mus.q: vtrūqꝫ habet mirabilia bona in
hoīe efficere. Scḋꝫ eſt ydolatria quādo
moyſe morā faciēte in mõte.ꝑplꝰ vitulos
fecit aureos.et poſtq̄ꝫ ꝯmederūt ſurrexe
runt ludere corā eis.id eſt ipſos adorare
cum ludis et clamore. Quod cernēs mo
yſes ipſos confregit in puluerē quē ſpar
ſit in aquā.et bibere filijs iſrael mādauit
et ſtatim apparuit in barba qui fuerunt
autores criminis. Tunc moyſes cū filijs
leui vadēs de porta caſtrorꝫ vſqꝫ ad por
tas omēs illos qui habebant ſignū ī bar
ba interfecerunt gladijs et fuerunt vigī
titria milia interfectorum.vt pꝫ.exo.xxx‑
ij. Duo vituli aurei ſunt concupiſcentia
carnis et concupiſcentia oculorum. Illi
adorant cõcupiſcentiā carnis quorꝫ deꝰ
venter eſt. Qui ita colunt ꝑſonam ſuam
et ita ſunt ſubiecti ventri ſicut deo.imo ī
cētuplo magis q̄ꝫ deo. Nā vt ſatiſfaciāt
ventri mandata dei contēnūt. Iſta ē pe‑
ior ydolatria q̄ꝫ antiquorꝫ. q: illa nobi‑
lia corpa ipſi adorabant.ſcꝫ ſolē ⁊ lunam
et ſtellas. Sꝫ tales adorāt ſaccū ſtercorꝫ
⁊ cibū vermiū. Illi v̄o adorāt cõcupiām
oculorꝫ.i.diuicias quorꝫ deus numꝰ eſt.
qui ꝑ ipſo acquirēdo vendūt animā dy‑
abolo vt auarus.ecc.x. Auaro nihil eſt
ſceleſtius hic enī aīmā ſuā venalē habet
Et quia iuxta ſentētiaꝫ v̄itatis nemo po
teſt duobꝰ dn̄is ſeruire.iō ſpreto deo ſer
uiūt numo.col.iij. Auaricia que ē ydo‑
lorꝫ ſeruitꝰ.⁊ v̄e d.ſeruitꝰ q: auarꝰ vt ſer
uus comedit omnia peiora domus . et
bona vendit vt pecuniā augeat Et nota
hic ꝙ multis accidit ſicut filijs iſrael qui
adorauerūt ydola. q: moyſes nõ redijt
ita cito de monte . ¶ Sic multi qui non
recipiunt ita ſtatī a deo qḋ volūt vadūt
ad diuinos ⁊ ſortilegos ⁊ ꝑ artē demonūꝫ
credūt ſe petita obtīere.ſic fecit ſaul q̄ ait

Coartoꝛ nimis quia dñ̄s recessit a me ⁊ nõ reſpõdit mihi. neqꝫ ꝑ ſomnia neqꝫ ꝑ diuina. i. re. xxviij. ¶ Terciũ ē fornica/tio. q̄n do fornicati ſunt cũ madianitis ⁊ moabitis et dñ̄s mãdauit moyſi vt ſuſpenderet omẽs ꝑncipes exercitus et phinees filiꝰ eleaſari filij aaron arrepto pugione ingreſſus ē lupanar poſt ſam/bꝛi et ꝑfodit eum cũ ſcorto madianiti in locis genitalibꝰ. ⁊ fuerunt illo die interfecti xxiiij. milia. apl̄s ãt di. xxiij. milia vt tẽ/pa tius loquat̃ et potiꝰ dicat minꝰ q̄ꝫ plus Siquidẽ balaã docuerat balach regem madianitaꝝ vt pulcriores mulieres po/neret in vijs. vnde tranſibãt filij vt cum eis peccarẽt. et ſic dñ̄s iratus tradcꝫ eos in manus eius. Iſtud peccatũ ē mi/rabilis potentie ad trahendũ et tenẽduꝫ Et idõ vt d. Ambꝛo. cũ õi peccato p̄t bõ pugnare. Fornicatõeꝫ autẽ debet fugere et nõ cũ ipa pugnare. i. coꝛ. vj. Fugite for/nicatõꝫ. Quia fornicatõ habet viſuꝫ ba/ſiliſci qui ꝑ viſuꝫ interficit. Si enĩ volue/ris cũ ipa pugnare. nec fortioꝛ es ſampſo/ne. nec ſapientioꝛ ſalomone. nec ſanctioꝛ dauid. In quo ergo confidis. Omẽs iſti fuerũt victi a fornicatõne ⁊ in anima intẽ/fecti. puer. vij. Fortiſſimi quiqꝫ interfecti ſunt ab ea Unde helyas qui imperterri/tus ſteterat ante regem fugit a facie ieſa/bel. iij. reg. xix. Gre. Qui ꝯtinẽtiaꝫ ſuam deo dedicauit habitare cũ feminis nõ ꝑ/ſumat Qui ergo vult ab hoc peccato cõ/ſeruari illeſus opoꝛtet ꝙ ꝑ abſtinẽtiaꝫ et diſciplinã maceret coꝛpus ſuũ. ſicut bea/tus benedictus qui ꝑ cutis vulnera edu/xit vulnus mẽtis a coꝛpoꝛe. qꝛ volupta/tẽ traxit in doloꝛẽ vt d. greg. Opoꝛꝫ etiã ꝙ caueat ſe a ꝯſoꝛtio mulierũ. et t̃cio ꝙ bene cuſtodiat ſenſus ſuoſ. ⁊ quarto op/tet ꝙ ꝓ caſtitate ꝯſeruanda deũ et ſctõs depcetur. ſap. viij. Et ſciui quoniã aliter nõ poſſum eſſe ꝯtinẽs niſi deus dederit.

¶ Quartuꝫ eſt tẽptatio dei. id ē diffidẽ/tia de deo. et ponit̃ hic effectus ꝓ cauſa. quia nãqꝫ homo nõ confidit de deo idõ temptat deũ. In hoc peccatũ pluries ici/derũt filij iſrael ſcꝫ quando diffiſi ſunt ꝙ deus nõ poſſet eis dare terrã ꝓmiſſiõis. et quãdo diffiſi ſunt de aqua in deſerto ⁊ de cibo. ps. Nũquid ⁊ pa. po. da. aut ꝑ. mẽ. in deſerto. Et in multis alijs locis. vt patet nume. xij. Tẽptauerũt iã me ꝑ de/cẽ vices. Propter quod iratus dñ̄s immiſit in eos ſerpentes ignitos quorũ moꝛſibus omẽs interficiebantur. Sap. xvj. Peruerſoꝛũ moꝛſibꝰ colubꝛoꝛũ ext/minati ſunt. donec moyſes de mandato domini fecit ſerpentem eneum ſuſpẽdẽs eum in palo. et quicunqꝫ moꝛdebantur aſpicientes ſerpentem ſtatim ſanabãtuꝛ vt dꝛ Nume. xxj. Hoc peccato mirabiliẽ peccant homines. ¶ Quidam enĩꝫ de dei bonitate diffidunt. ne ſibi et familie ſue in neceſſarijs prouideat qui dat iumẽtiſ eſcam ipoꝛum ⁊ pullis coꝛuoꝛum inuo/cantibus eum. ꝛc. ps. Qui paſcit ſaracenos ⁊ iude/os qui ipſum crucifixerũt. Et ſolẽ ſuũ fa/cit oꝛiri ſup bonos et malos ⁊ ſup iuſtoſ ⁊ iniuſtos. math. v. Et idõ dant ſe iniuſtis lucris et multis peccatis. Et cõfidũt plꝰ de ſe q̄ꝫ de deo. Contra quos hiere. xvij. Maledictꝰ hõ qui cõfidit in ho. ⁊ po. c. brac. ſ. ⁊ a do. rece. coꝛ. eius. Benedictus vir qui confidit in deo. et erit dominus fiducia eius. Quidã diffidunt de dei mi/ſericoꝛdia. et non credunt ꝙ deus eis ꝑ/cat. et ideo deſperant. Geneſ. iiij. ¶ Ma/ioꝛ eſt iniquitas mea q̄m vt veni. mere. Sic deſperauit iudas et abiens laqueo ſe ſuſpendit. Math. xxvij. Quidam dif/fidunt de gratia et non credunt ꝙ deus conferat eis gratiam ad penitentiã agẽ/dã. Et ideo deſperant penitentiã facere poſſe. Contra quos. Eſa. xl. Qui ſperãt i dño mutant foꝛtitudineꝫ. currẽt ⁊ nõ

laborabunt phi.iiij. Omīa poſſuȝ in eo
qui me confortat. Quidā diffidūt de dei
largitate nō credētes ꝙ ꝓ paucis bonis
opibus dabit deus eis vitā eternā. Et iō
non curant bene agere. Contra quos dꝛ
math.xix. centuplū ac. et vitā eternā poſ.
Et breuiter omīa peccata quaſi ex diffi/
dentia procedūt a qua etiā ꝑcedit tēpta/
re deum ¶ Quintū eſt murmur contra
deuȝ et ꝯtra eū q̄ ē loco dei. In hoc pecca/
tū inciderunt filij iſrael Nume.xiiij. Uti
nā mortui eſſem⁹ in egipto quādo ſede/
bamus ſup ollas carniū. Sic loquit̄ hic
aplus de illo magno et peſſimo murmu
re chore dathan et abyrō. de q̊ h̄etuꝛ nu.
xvij. Quādo chore aſſumptis ſecū ducē
tis q̄nquaginta leuitis de maiorib⁹ qui
ꝑ nomina ꝯſueuerāt ad ꝯſilia vocari. et
dathan et abyron, de tribu ruben mur/
murauerūt contra moyſen ⁊ aaron pro
ducatu filiorū iſrael. volētes domīari ip
ſi ꝑplō ſicut moyſes et aaron. et tunc ap/
ta eſt terra. et deglutiuit chore dathan
et abyron cū oībus ſuis. et ignis egreſſ⁹
a dnō ꝯbuſſit illoſ ducētos q̄nq̄gīta leui
tas. Et ſequēti die omīs turba filioꝝ iſrl̄
murmurauerunt contra moyſen ⁊ aarō
dicētes. Uos interfeciſtis populū dnī.
Tunc egreſſus ignis a dnō ꝯbuſſit. xiiij.
milia hoīm et ſeptingētos. ⁊ aaron arre
pto thuribulo cucurrit ad incendiuȝ. et
ſtetit inter mortuos et viuētes ⁊ ceſſauit
plaga. nu.xvij. Percuſſi ſunt. xiiij. milia
hoīm ſeptingenti abſq̄ȝ his qui ꝑierunt
in ſeditōne chore. Et vocatuꝛ ille ignis ex
terminator quia eoſ occidit extra t̄minos
terre promiſſionis. vel angelus bonuſ q̄
ignē ꝑcurauit dicitur exterminatoꝛ po/
tuit etiā eſſe angelus maluſ. qꝛ mali ꝑ bo
nos et malos puniuntur Boni aūtē nū
q̄ȝ puniuntur niſi ꝑ malos Iſto peccato
mirabiliter mūdus eſt inuolutus q̄ mur
murat de dei patientia qua patiēter tole

rat peccatores et nō ſtatim punit eos. et
idō ſine timore mala facit. Eccli.viij. Qꝛ
non ꝑfertur cito contra ma. ſen. fi. h. ab/
ſq̄ȝ vl. timore ppet. ma. Murmurat ecō/
uerſo de dei iuſticia qua immittit peſti/
lentias et famem ⁊ guerras ad punien/
duȝ mala. ij. reg. ij. Nū vſq̄ȝ ad īternetio
nem tuus mucro deſeuiet. Murmurat
de dei prouidētia qua vni dat multuȝ et
alteri paruȝ. vni multos filios. et alteri
nullū. vni letaȝ vitā. alteri amarā. vni ſa
nitatem et alteri infirmitatē. vni multas
bonitates. ⁊ alteri nullā. et ſic de alijs di
uerſitatibus quas in mūdo videm⁹. Et
ſi pluat murmurat. Siīr ſi nō pluat. ⁊ ta
mē deus oīa recte et ordinate diſponit.
Boe. Et tu q̄ȝuis cauſaȝ tāte diſpoſitōiſ
ignoras. tamē quātū bon⁹ rectoꝛ mūdū
tēpat rcē fieri cūcta ne dubiteſ. murmurat
etiā mūdus valde ꝯtra illos qui loco di
ſunt in mōdo ſcȝ ꝯtra papā cardinales et
alios eccleſiaꝝ ꝑlatoſ. Murmurat etiā
ꝯtra religioſos ſeruos dei. Et breuit̄ tā
tū murmurat mōs ꝙ ſeptieſ dēret crepa
re in die. Contra qō dꝛ ſap.j. Cuſtodite
vos a murmuratōne q̄ nihil ꝑdeſt. a de
tractōe ꝑcite lingue. ⁊c. Nota ꝙ ꝑprie dꝛ
murmurare: qui bona ſibi collata nihil
vel parū reputat. ⁊ bona alijs collata re
putat magna. et ſic ꝑprie iſti ſcȝ chore da
than et abyron cū ſuis aduerſus moyſē
et aarō murmurauerūt. vt ptȝ īuēti. xvj.
c. nu. Et ſic patȝ pmū. ¶ Scdō enumera
tis diuerſis generib⁹ peccatoꝝ. ac etiam
penis eorum. a quibus nos monuit ab
ſtinere aſſignat et cām et rōnem q̄re ab
his cauere debem⁹ dicēſ. Hec oīa in figu
ra ſcȝ noſtri ꝯtīgebāt illis. i. ⁊ culpe eorū
ſunt figure culparū noſtrarū ⁊ pene illo
rū ſunt figure noſtrarū penaꝝ. vt d. aug̊.
Sicut ergo figura nihil ē reſpcū rei quā
figurat. vt circulus reſpectu vini. ſic ſi in
ciderim⁹ nos ſimilia peccata illis. culpe

noſtre et peccata noſtra erūt maiora. Et hoc ꝓpter ſex. ¶ M ¶ Primo q2 magis ſumus illumiati. q2 poſt aduentū cri ſti omia ſunt clara et aperta que in veteri teſtamēto erāt valde velata et obtenebrata. In cuiꝰ figura in morte xp̄i velum templi ſciſſum ē. Ignorās aūt minꝰ peccat q̄3 ſciēs. j. thi. j. Ideo miſericordiā dei cōſecutus ſum. q2 ignorās feci. ¶ Scđo q2 magis ſumꝰ roborati ad reſiſtendum peccato. nā ex paſſione xp̄i mira virtꝰ affluxit nobis ad reſiſtendū peccatis ⁊ ad ꝑſiſtendū et operandū bonū. que virtuſ nobis in baptiſmo applicatur. magis āt peccat fortis q̄3 debilis. Unde q̄ntu3 ad hoc magis dr̄ peccaſſe adā q̄3 eua. q2 fortioris nature erat ad reſiſtendū. ¶ Tercio q2 magis ſumus dei beneficia conſecuti. q2 deus nobis dādo filium ſuū omnia bona dedit nobis cum ipo. Ro. viij Quomō nō etiā cū illo omia nobis donauit. luce. Multi reges et ꝓphet vo. vi. que vos vi. ⁊ nō vi. ⁊ au. q̄ vos au. ⁊ non au. Magis aūt peccat ꝯtra deu3. qui a deo plura beneficia eſt conſecutus. q̄m qui pauciora. Quarto q2 virtus peccati et dyaboli magis ē diminuta. nā dyabolus ē in infernū ꝓiectus et ibi religatꝰ. q̄ mirabilit̄ hoīes temptabat. ⁊ tormentabat. iob. xij. Nūc p̄nceps huiꝰ mūdi eijcietur foras. Similiter cōcupiſcentia peccati eneruata eſt ꝑ ſacramēta noue legiſ ro. vj Vetꝰ hō noſter ſimul crucifixus ē. id ē ꝯcupiſcētia mali. vt deſtru. cor. pecc. Magis aūt peccat minus impulſuſ ad peccandū q̄3 qui multū. et quātū ad hoc minus peccat mulier peccato carnis q̄3 vir ¶ Quinto q2 medicine ad oēm morbum peccati delendū in nouo teſtamento efficaciſſime ſunt parate. q2 ſacramēta noue legis continent grām. et efficiunt qđ figurant. quod nō faciebāt ſacramēta et ſacrificia veteris legiſ. heb. ix. Que nūq̄m poſſunt ꝯſcientiā ꝑfectū facere ſeruientē. Et ido ſi tales medicinaſ negligimus magis ſumꝰ culpabiles. ¶ Sexto q2 maius allectiuū habemꝰ. ſc3 premiu3 eternū quod ſtatum nobis repromittit. Illi aūt omia mādata dī obſeruātes ad infernū deſcendebāt. Unde ꝓpter omēſ iuſticias patꝝ veteris teſt. nūq̄m fuit dictum alicui. Hodie mecū eris in paradiſo ſicut latroni ſolum ꝓpter vnā cōfeſſionē. et ido magis ſumus culpabileſ ſi tātum premiū et ita ꝓpinquū negligamuſ Uidemꝰ enī mō hoīes qui nō curant benefacere. q2 vſq3 ad mortē differunt accipe premiu3. Quid ergo debebāt illi facere qui in morte non ꝯſequebant̄. hebr. ij. Propterea nos abūdantiꝰ obſeruemꝰ ea que audiuimꝰ ne forte ſupefluamuſ Si enī omīs p̄uaricatio et inobediētia accepit iuſtā retributōem mercedis quomō nos effugiemꝰ. ſi tantā neglexerimꝰ ſalutē. Et ideo ſicut peccata nr̄ā ſūt maiora ita pene nobis maiores reſeruātur. q2 illi puniebātur tp̄aliter pro legis trāſgreſſione. nos aūt eternaliter. hebr. x. Irritā quis faciens legē moyſi ſine vlla miſeratōne ſub duobꝰ vel tribꝰ teſtibꝰ moritur q̄nto magis putatis duriora mereri ſupplicia q̄ filiū dī ꝯculcauerit et ſagne3 teſtamēti pollutū duxerit. Et iō hec omnia ad correctōnem nr̄ām ſcripta ſunt in quos fines ſeculoꝝ deuenerunt. Sicut enī xp̄s eſt finis omīs legis et omnis rei vt d. apl̄s ad. ro. x. ⁊ iohā. apoc. j. ita etas nr̄ā ī qua chriſtus natus eſt. finis ē omnium aliaꝝ etatum. quia omēs alie etates et que in ipīs facta ſunt ordinata fuerunt ad iſta3 etatē. ⁊ ad ea que in ipſa ſiūt et facta ſunt. Et ſic patet ſcđm. ¶ Tercio ex hiſ que dicta ſunt de peīs peccatorū reddit nos cautos cōtra duo. Prīo cōtra caſu3 in peccatū. Et hoc eſt. Itaq3 qui ſe exiſ. ſta. vi. ne. ca. j. qui ſe credit in

ſtatu gratie eſſe. videat vt cōſideret ne d̄
gratia cadat in peccatū. Scd̄o contra tē
ptatōnis ipulſum ad caſuz. Et hoc ē. Tē
ptatō vos nō app̄. niſi humana. i. tēpta/
tō leuiſ ſine qua preſens vita duci nō pt
iac. j. Unuſquiſqꝫ tēptatur a ꝯcupiā ſua
. j. iob. j. Si dix. q2 pec. n. hab. noſip. ſedu.
et veritas in nobis nō ē. Recipe ergo tē/
ptatōes dyabolicas carnales ⁊ munda
nas in corde et nutrire eas. eſt magnus
impulſus ad caſum q2 de facili cadit hō
talia cogitando. ps. Beat⁹ q̇ te ⁊ alli. pu.
ſu. ad pe. Et ſic ptꝫ tercīū. ¶ Quarto pt⁹
q̄m per magnas penas nos extruit. ſub/
leuat ꝑ ſpem ne timor ad deſpatōnez in/
ducat. Subleuat autē ꝑ ſpem ex duplici
diuine bonitatis affectu. ¶ Prim⁹ pro
tegendo ne irruat imoderata temptatō.
Et hoc eſt Fidelis de. qui nō pa. vo. tēp.
temptatōis cohibēs impetū ſuꝑ illō qd̄
poteſtis ferre. hiere. Bellabūt aduerſuſ
te et nō preualebūt. q2 ego tecū ſum. vt li/
berez te d. domin⁹. ¶ Scd̄s ē promouē
do ꝑipam temptatōez in meli⁹. et preſtā
do robur ad reſiſtendū. Et hoc ē. Sꝫ fa.
cū temp. ꝓuen. ſcꝫ bonū dādo robur ⁊ cō
ſtantiā vt poſ. ſuſ. et ſic vincere. ecc. xxxiij
Timenti deū nō occurrēt mala. ſꝫ in tem
ptatōe deus illū ꝯſeruabit et liberabit a
malis. eſa. xl. Qui dat laſſo virtutē ⁊ his
qui nō ſunt fortitudinē et robur m̄ltipli
cat. Sicut enī deus dat temptādi licētiā
ſic dat temptato miſericordiā. Dan. iij.
Angelus dn̄i de. in for. et fe. me. for. q̄ſi v.
ro. flā. gen. vij. Multiplicate ſunt aque.
ſcꝫ tribulatōnū et temptatōnuꝫ ⁊ archa
ex oppoſito eſt eleuata vt nō mergeretur
Eſt aūt ꝓuētus quē deus cū tēptato fa/
cit in temptatōne quītuplex. ¶ Prim⁹
eſt ſuiipius ꝯgnitō. ecc. xxxiij. Qui mittit
diſciplinā quaſi lucez. In eodem. xxxiij.
Qui nō eſt temptatus qualia ſcit. Eſaie
xxviij. Et tantū vexatō dabit intellectuꝫ

¶ Secūdus ē maior ſui humiliatō. ps.
Afflictus ſum et hūiliatus ſuꝫ nimis
Tercius eſt ad alios ꝯpaſſio. ecc. xxxj. In
tellige que ſunt ꝓximi tui ex teipō. hebr.
iiij. Nō habem⁹ pon. q̇ nō. poſ. compati
infir. no. tē. aūt ꝑ omia. Propterea ꝑmi
ſit deus cadere caput noſtrū vt alijs cō/
pateret. ¶ Quartus eſt deuotōnis exci
tatio. pſ. Ad dominū cum tribularer cla
ma. oſee. vj In die tribulatōis ſue ma. cō
ſur. ad me. ¶ Quītus eſt eterna corona
tio. iac. j. Beatus vir qui ſuffert tempta
tōem quoniā cuꝫ ꝓbat⁹ fue. ac coro. vite.
Et ſic pꝫ q̄rtū ⁊ ꝯſequēter totū de epl'a.

¶ Dominica. x. d̄ euāge. ſmo. LXXXIIII.

Cum appropi

quaret ieſus hieroſolimā vi
dēs ciuitatē fleuit ſuꝑ illam.
lu. xix. Sicut di. boe. in libro de ꝯſo. phie
proſa ꝑma libr. ij Nō ſufficit qd̄ āte ocu
los nrōs ſitum ē intueri ſed rerū exitus
prudentia metit̄. Hō enī dotatur multiſ
virtutibus. vt ad multa reſpicere debe
at. et inter illas maxie prudētia inſignit̄.
vt ꝑntia diſponat ⁊ ordiet ⁊ a futis mal'
caueat. ¶ Dēret nāqꝫ hō merito cōfundi
cū beſtie modica naturali prudentia vel
aſtucia ſibi cōceſſa ita bene vtunt̄. ꝓuer.
vj. Uade ad formicā o piger ⁊ ꝯſi. vi. ei⁹.
math. x. Eſtote pru. ſicut ſerpē. Hō autē
ꝑfecta rōne et prudētia a dō ſibi traditiſ
in nullo vult vti. ſed ōino vult viuere ſi/
cut beſtia qd̄ deus valde habet ꝓ malo
ſcꝫ ꝙ hō tempus grē ⁊ v̇tute plenū nō in
telligit ſed qualitercūqꝫ poteſt ꝑſentē le/
ticiā amplexat̄. de futuro malo penitus
nihil curās. De hac ergo materia ꝑſenſ
euan. loquit̄. in quo duo ꝑncipalit̄ conti
nentur. Primū ē fletus xp̄i ſuꝑ ciuitatē
et ciuiū futurā ſubuerſionē. In ꝑncipio
euāgelij. Scd̄m ē ꝑdictō euētus maloꝝ
ꝓ mētis obcecatōe ibi. Et quidem in hac

die que ad pacē. ꝛc. Nūc aūt abſcondita ſunt ab oculis tuis. Terciū ē reuerentia et honor a xp̄o templo exhibitus in illi/ citoꝝ electione et doctrine effuſione. ibi. Et ingreſſus ieſus tē. ce. eijcere emē. ꝛ vē. ꝛc. et erat q̄tti. do. in tem. ¶ Primo ergo ponitur fletus xp̄i ſup ciuitatē et ciuitꝫ futurā ſubuerſionē. qꝛ videſ ieſus ciuita tem. ſ. in magno tripudio letantē. hoc. n. fuit in domica oliuarū. fleuit ſup illā di/ cens qꝛ ſi cognouiſſes et tu ſupple fleres id ē ſi cognoſceres tu mala tibi ventura ſicut ego cognoſco. qꝛ omia ſunt mihi p̄/ ſentia. nā vt di. boe. que ſunt que fuerūt venientq; vno intuitu cernit. tu flereſ cō paſſa tibimetip̄i ſicut ego fleo. Sed q̄a nō ꝯſideras niſi p̄ſentia bona que mō in pace poſſides. ido nō fles ſed letaris. Et ſic in hac pte exemplo xp̄i monemur ad duo ¶ Primo vt peccatori gaudenti ꝛ non ꝯſpicienti mala ſibi futura nos ea ip̄i ānunciemus que ſunt ſeptē. ¶ IA ¶ Primū eſt denudatō omnū bonorum p̄ntium Nā peccator in morte omnia p dit. aniam eni aſportat dyabolus. corp⁹ ꝯmedūt vermes. et bona tp̄alia diuidūt ꝯſanguinei. iob. Cui⁹ meſſez. i. carnem fa/ melicus comedet ſcꝫ v̄mes. ꝛ ip̄m rapiet armatus. i. dyabolus capiet ei⁹ aīmā. et bibent ſitientes diuicias eius. i. ꝯſangui nei qui eas deſiderāt. lu. xij. Stulte hac nocte. re. a te ꝛ que paſ. cui⁹ er. ¶ Scdm ē priuatō oīm bonoꝝ ſp̄ualiū. ſcꝫ meriti paſſionis xp̄i et ſuffragioꝝ eccīe. ac etiaꝫ ꝓpriorū bonoꝝ. mat. xxv. Omi habenti dabit̄ et abū. ab eo aūt qui nō habꝫ ꝛ qd̄ videt̄ hr̄e auf. ab eo. ¶ Terciū ē occurſ⁹ demonū. tren. j. Omēs pſecutores eius apprehēderūt eā int̄ angu. bern. O aīma qs erit ille pauor. cum tibi occurrētia ca teruatim illa teterrima mōſtra videbis ad cui⁹ ꝯfugies auxiliū. Hic cadit exem/ plū illius romani de quo d. greg. in dya/ logo qui in morte vertebat oculos. ꝛ cla mabat petens inducias vſq; mane ꝛ ſta tim mortuus ē. ¶ Quartū eſt inutilitaſ penaꝝ qꝛ p omēs penas quas patietur. nec purgabit̄. nec miſicordiā di flectet. et ſi mūnā de illiſ hic pateret̄ ab oībus pur garetur et vitā eternā mereret̄. ¶ Quin tū ē inaudita ꝯfuſio. nā oīa peccata eius denudabunt̄. dan. vij. Iudiciū ſedit et li/ bri apti ſunt. i. ꝯſcientie. Et q̄ nō fuit fili⁹ dei ad clamorē oīm ad furcas inferni ſuſ pendet̄. et ſic ſuſpenſus ſp apparebit hie/ remi. xx. Cōfundantur vehemēter. quia non intellexerūt opprobriū ſempiternū. ¶ Sextū ē ſepatō a deo ꝛ ab omīb⁹ ele ctis que erit p̄ncipalis pena in dānatis. math. xxv. Diſcedite a me ¶ Septimū eſt applicatō ad intolerabilia tormenta. iob. xxiiij. Ab aquis niuiū trāſeūt ad ca lorē nimiū. apoc. Miſſi ſunt in ſtagnuꝫ ignis et ſulphuris. ¶ Scdo monemur vt vano gaudio mūdi fletū ꝛ triſticiam ꝓferem⁹. Et hoc ꝓpter q̄ttuor. ¶ Prio qꝛ nihil vel modicū durat. Job. xx. Gau diū ypocrite. i. mūdi ad inſtar puncti. q̄a totus mūd⁹ eſt ypocrita. Exēplū huius pꝫ in xp̄o. Nā q̄n xp̄s ſic fleuit fuit ſuſce ptus cū magna gl̄a. ſ. in die palmaruꝫ. et nō niſi q̄ttuor dieb⁹ elapſis fuit ſumme confuſus ꝛ vitupatus. Nā cui pⁱuſ veſti mēta pſternebātur in via. ecce ſuis exuit̄ et ſors ſup ea mitti. et cui prius ab oīb⁹ eſt clamatū. Benedictus q venit in noīe dnī. ſtatiꝫ poſtea dictū eſt. vach q̄ deſtru is templū dei. Et a quo ſalus et ſanctifi/ catō q̄ꝫ a vero dō petebant̄ tanq̄ꝫ re⁹ cū latronib⁹ ad mortē fuit poſtmodū ꝯdē/ natus. De hoc hēs in dnica ramis pal/ marū in p̄ncipio. Scdo qꝛ gaudiū mū di demētat hoīem et infatuat. ē eni ſicut forte vinū. qd̄ qui neſcit tempare infatu atur. dēt āt tpari mēoria aduerſoꝝ. que i tali gaudio plurib⁹ acciderūt. ꝛ q̄ poſſūt

accidere.ecc.xi. In die bonoꝝ ne īmemoꝛ
ſis maloꝝ.ecc.vij. Coꝛ ſapiētis vbi triſti⸗
cia eſt Coꝛ ſtultoꝝ vbi leticia Jō ſalomo
nē deſeruit ſua ſapīa q̄ꝛ leticiā ad gaudi
uꝫ mūdi nō tēpauit.nec ꝓhibuit coꝛ ſuuꝫ
q̄n omī voluptate frueret̄. Triſticia v̄o
erudit.eccl̄s.vij. Meli⁹ ē ire ad domū lu
ctus q̄ꝫ ad domū ꝯuiuij.in illa enīꝫ finis
cūctoꝝ admo.homi.et viuēs co.quid fu
turꝫ ſit. Et recte ibi finiſ cūctoꝝ hominū
edocetur.nā diuerſi ſunt fines hominuꝫ
nā quoꝛūdā fines ſunt diuicie.q̄ꝛūdā ho
noꝛes.quoꝝdā voluptates.quoꝛūdā po
tentia.quorūdā filij ⁊ ꝯſanguinei.⁊ q̄ꝛū⸗
dā finis eſt deus.et bona opa. Iſti fines
apte monſtrant̄ in moꝛte. nā de omibuſ
diuicijſ hō nihil ſecū poꝛtat niſi modicū
ciliciū.iob.xxvij. Diues cū doꝛmi. nihil
ſecū auſe. Honoꝛes hominē totalit̄ dere
linquunt.nā recondit̄ ſub terra. vbi ab
oībus ſuppeditatur.hiere.xxij Sepultu
ra aſini ſepelietur putrefactus et ꝓiect⁹
extra poꝛtas hiͥrlm. Coꝛpuſ v̄o q̄d ita de
licate fuit nutritū fit cibus vermiū.tren.
iiij. Qui nutriebant̄ ī croceis amplexati
ſunt ſtercoꝛa.eſa.iiij. Subtus te ſternet̄
tinea. opimētū tuū erūt v̄mes. Potētia
v̄o vndiq̄ꝫ ſubtrahit̄.nā faſciat̄ vt puer.⁊
inter duos lapides reponit̄ vel recludit̄
ij.mach.ix. Js qui ſibi videbatur flucti⸗
b⁹ maris impare ⁊ montiū altitudines ī
ſtatera appende ſupꝛa modū.in geſtato⸗
rio poꝛtabat̄. Filij v̄o et ꝯſanguinei dere
linquūt. Tren.j. Omēs ami.ei⁹ ſpꝛe.eam
Sola bona opa comitant̄. Ambꝛo. So
la miſericoꝛdia comes ē dēfūctoꝝ. apocl̄.
xiiij. Opa enī il.ſe.il. Deuſ etiā mittit an
gelos ꝓ aīma ad celū deferēda.luce.xvj.
Factū ē vt moreretur mēdicus et poꝛta⸗
retur ab āgelis. Et ſic p̄tꝫ q̄ ſolus deus ⁊
bona opa ſunt ꝓ fine habēda.cū in moꝛ
te nō derelinquēt.eccl̄s.xij. Time deum ⁊
mandata eius obſerua hoc ē enī oīs hō

¶ Tercio q̄ꝛ cum habētib⁹ gaudia mōi
foꝛtuna ꝑniciose ludit.boe. Cū his quos
elidere nitit̄.ſ.foꝛtuna.blandiſſimā fami
liaritatē habꝫ Idem. Hunc ꝯtinue ludi⸗
m⁹ ludū.rotā volubili oꝛbe verſam⁹ in⸗
fima ſummis et ſumma infimis mutare
gaudem⁹. Cū his vero qui triſtātur foꝛ⸗
tuna nullū contubernīū hēt. ¶ Quarto
quia gaudiū mundi ad doloꝛoſum finē
adducit.ꝓuerb.xiiij. Extrema gaudij lu⸗
ctus occupat Quia vel hō dimittit gau
dia ſcꝫ ꝑ moꝛtē.vel gaudiū dimittit hoī⸗
nem per aduerſaꝫ foꝛtunā. Et vtrūq̄ꝫ eſt
doloꝛoſuꝫ. De p̄mo ecc.xlj. O moꝛs q̄m
amara eſt memoꝛia hoī pacē habenti in
diuicijs ⁊ adhuc valēti cape cibū. De ſe
cūdo.boeti⁹. In feliciſſimū gen⁹ diffoꝛtu
nij ē fuiſſe felicē. Fletus v̄o ⁊ triſticia du
cūt ad bonū finē.ſcꝫ ad conſolatōem eter
nā.math.v. Beati qui lugēt quoniā ipſi
cōſolabūtur. ¶ P ¶ Et nota q̄ ꝓut ex
ſcriptura ſacra haberi p̄t.quītuplex ē fle
tus xp̄i qui ſignat quintuplicē fletū quē
in hac vita hrē debem⁹. ¶ Prim⁹ ē fle
tus infantie.ſcꝫ ex infantili neceſſitate.ſi⸗
cut cantat eccleſia Uagit infans int̄ arta
poſi.preſe.ſap.vij. Et p̄mā vocē ſimilē oī
b⁹ emi.plo. Qui ſignat fletū queꝫ hrē de⸗
bem⁹ ꝓ incolatu p̄ſentis miſerie.aug. In
valle miſerie ſum⁹ in qua eo magis ē flē
dum quo min⁹ flem⁹. Jō. Puer qui na
ſcit̄ a ploꝛatu incipit.nec ridere pōt.lacri
me ſunt teſtes miſerie.ſtatim natus plo⸗
rat.nōdū loquit̄.⁊ iā eſt ꝓpheta ſue cala
mitatiſ. Iſta miſeria incipit ī natiuitate.
in vita ꝯtinuatur.⁊ ꝓtendit̄ vſq̄ꝫ ad moꝛ
tē. Ideo vita humana fluuio ꝯpat̄. Un⸗
de fluui⁹ in p̄ncipio ⁊ in fine amaritudi⸗
nē habet q̄ꝛ a mari oꝛit̄ et in mare regre⸗
dit̄.et in medio habꝫ ꝯtinuā labilitateꝫ.
Sic ⁊ natiuitas nr̄a ē amara.q̄ꝛ caduca
vita amarioꝛ q̄ꝛ labilis.moꝛs amariſſiā.
q̄ꝛ ꝑiculoſa. ¶ Secūd⁹ ē fletus q̄ fleuit

ſup lazarũ mortuũ ex imẽſo amore ad vi
tam eũ reuocando. qui ſignat fletũ quẽ
habere debem⁹ ſup iſtos qui mortui ſũt
in peccatis. hiere. ix. Quis dabit capiti
meo aquã. et oculis meis fontẽ lacrima
rũ ⁊ plorabo die ac nocte interfectos ꝑpli
mei. aug. Multi male gemũt ⁊ ego com
paſſionẽ habeo his qui male gemũt. ami
ſit numũ et gemit. amiſit deuz et non ge/
mit. ecc. xxij. Sup mortuuz plora defecit
eni lux ei⁹ et ſup ſatuũ plora dꝫfecit. n. ſen
ſus eius. Et ſequit̃. Luct⁹ mortui ſeptem
dies. ſatui aũt et impij omẽs dies vite il
loꝝ. Ex quib⁹ verbis habet̃ ꝙ tres plorã
di ſunt. ſcꝫ mortu⁹. ſatuus. ⁊ impi⁹. ſꝫ dif/
ferenter. Mortu⁹ eſt plorãdus ꝑuo tp̃e.
ſatuus toto tp̃e vite ſue. impi⁹ in tota vi
ta et poſt vitã. ¶ Terci⁹ eſt fletus. q̊ fle/
uit ſup ciuitatẽ ex nimia ꝯpaſſiõe. vt hic
qui ſignificat fletũ quẽ hr̃e debem⁹ ꝑ ca/
lamitatib⁹ miſeroꝝ. ij. coꝝ. xj. Quis infir
mat̃ et ego n. in q̊s ſcã. ⁊c. iob. xxx. Flebã
quondã ſup eo qui afflictus erat et ꝯpa
tiebatur aĩma mea paupi. Et iſta paſſio
fuit amarior in xp̃o q̃m in aliquo alio.
Et rõ eſt q2 aliquãdo ꝯpaſſio cauſat̃ ex
amore naturali ſꝫm qd̃ hõ aliquẽ natura
liter diligit. et ideo naturalit̃ hõ cõpatit̃
homĩ afflicto. imo nõ vid̃r homo ſed be/
ſtia crudelior qui homĩ nõ ꝯdolet. ſed q2
amor iſte ꝑuus eſt. iõ ꝑuum mouet. Ali
quãdo cauſat̃ ex amore accidentali. ſꝫm
qd̃ homo diligit hoĩem quadã amicicia
tꝑali. ⁊ ex tali amore cõpatit̃ amico dolẽ
ti nõ tantũ q2 hõ ſed etiã q2 amicus eſt.
Iſte amor magis mouet q̃ꝫ ꝑmus. Ali/
quãdo v̊o cauſat̃ ab amore ſpũali. q̊ q̇s
diligit hoĩem in deũ et ſꝫm deum et iſte a
mor eſt maior q̃ꝫ prim⁹ ⁊ ſecũd⁹. nõ tãtũ
ꝙ facit duo corda vnũ eſſe. vnd̃ multitu/
dinis credẽtiũ erat cor vnũ et aĩma vna
ſed etiã ꝙ ſint ambo vnius corporis mi/
ſtici mẽbra. et id̃o ſi dolet mẽbrũ vnũ cõ/
patiuntur et alia. Et q2 iſte amor magis
fuit in xp̃o q̃ꝫ in aliquo alio. iõ in eo fuit
maior compaſſio. ¶ Quartus ẽ flet⁹ quo
fleuit in cruce ex nimio dolore. hebre. v.
Cũ clamore valido et lacri. offerẽs exau
ditus ẽ ꝑ ſua reuerentia. Qui ſigt̃ plãctũ
cõpũctionis quẽ dẽnt hr̃e illi qui ĩ cruce
penitentie ſunt. pſ. Lauabo ꝑ ſingulas
noctes. i. ꝑ ſingula peccata lectũ meuꝫ. i.
cor meum et faciẽ meã. Sic fleuit ⁊ lauit
magdalena et mũdata ẽ. Sic fleuit et la/
uit petr⁹ peccatũ ſuũ. lu. xxij. Egreſſ⁹ fo/
ras fleuit amare. Quidã rident peccata
ſua et cũ riſu confitẽtur ea et ideo nõ do/
lent ea. ¶ Quintus fletus ẽ ex viſcero/
ſa pietate quo xp̃s fleuit ſup caſuꝫ iude.
Unde auguſti. in quodã ſermone. No
ſter redemptor delictũ iude plorauit vt
euãgeliſta ait. Cum vidiſſet eũ turbat⁹ ẽ
dixit vnus ex vobis me tradet. quãta di
miſericordia traditus ꝑ traditore dolet
ꝑditus ꝑ ꝑditore turbat̃. ꝑ quod datur
intelligi ꝙ debem⁹ flere prelatos ⁊ cleri
cos q̃ndo cadũt. q2 eoꝝ caſus ẽ valde ꝑi
culoſus. Sicut eni bonus ſacerdoſ voca
tur ãgelus. malach. ij. ſic malus vocatur
dyabolus. ioh. vj. None voſ duodecim
elegi. et vnus ex vobis dyabolus ẽ. Un
de criſo. Nihil tãtum deſtruit ecciam di
ſicut ꝙ clerici deteriores ſunt laycis. Ad
idẽ. hiero. di. viij. q. j. Qualis. Et ſic ptꝫ ꝑ
mũ. ¶ Scd̃o ꝑdicit euẽtuſ maloꝝ ꝑ mẽ
tis excecatõne. Unde ait. Et quidem in
hac die tua in qua gaudes. et ſꝫm carneꝫ
et nõ ſꝫm ſpũm viuis. que ad pacem tibi
euenũt. ſcꝫ diuicie. delicie ⁊ honores. i q/
bus cõſiſtit pax mũdi. que ẽ pax inordia
ta. ſimulata. et coinq̃nata ſiue iniq̃. Inor
dinata ẽ q2 dñs obedit ſeruo et ſuperior in
feriori. ſcꝫ aĩma corpori et rõ ſenſualita/
ti. puer. xxx. Per tria mouet̃ terra ꝑ ſer/
uũ cum regnauerit. ꝑ ſtultũ cum ſaciat⁹
fuerit cibo et ꝑ odioſam mulierẽ cũ ĩma

mrimoniū aſſumpta fuerit. Iſte ſeruus ⁊
ſtultus eſt corpus ⁊ odioſa mulier. que
dū regnat in hoīe aſſumit̄ in mrimoniū
et aīma fit ancilla. Simulata ē q̄ mūd⁹
pacē videt̄ dare hoī. et infert ei magnam
guerrā. ſcȝ cū deo. iob. ix. Quis reſtitit ei
et pacē habuit. Sic iudas dedit pacē cri
ſto ⁊ fecit euȝ capi. Talē pacē dedit ioab
abner di. Salue mi frater ⁊ apprehēdenſ
mentū eius cū alia manu infixit gladiū
in viſcera eius. ij. reg. xx. Coinq̄nata eſt ſi
ue iniqua. q̄ pax mūdi ē de malis ⁊ tur/
pibus. puer. ij. Letant̄ cū malefe. ⁊ ex. ī re.
peſſimis. Propterea d. ps. zelaui ſup in
iquos. pa. pec. vi. Sic pacificati ſunt he/
rodes ⁊ pilatus ſup mortē xp̄i Hanc pa
cē venit xp̄s deſtruere. luc. xij. Putatis
q̄ veneri pacē mittere in terrā. Nō dico
vobis ſed ſepatōem. math. x. d. Nō veī
mittere pacē ſȝ gladiuȝ. Hec pax claudit
oculos mūdanoꝝ ne videāt mala ventu/
ra ſup eos. Unde ſequit̄ Nūc aūt abſcō
dita ſunt ab oculis tuis. ſcȝ mala ſup te
ventura. Et que ſunt iſta mala. oſtendit
dicēs. q̄ veniēt dieſ in te romane obſidi
onis. et circūdabūt te īimici tui ſup. rōni
pncipes vallo ſcȝ p catbenatōnē factam
de vallis. i. de palis ligneis. Nā valluſ ē
palus. ſed vallū eſt iſta catbenatō facta
de palis. Tres enī aggeres ſiue foſſata
dicūtur feciſſe titus ⁊ veſpazian⁹ ſup hie
ruſalē in circuitu eius. et in pmo fecerūt
vallū. Similit̄ circūdabūt te p exercituȝ
bellatoꝝ circūquaq̄ȝ diſpoſitū. ⁊ coāgu/
ſtabūt te vndiq̄ȝ. ſcȝ p machinas et bali/
ſtas vndiq̄ȝ erectas. ⁊ ad terrā pſternēt
te ſcȝ capiēdo. et filios tuos qui in te ſūt
capiēdo. occidēdo ⁊ diſpgendo. ⁊ nō reli
quent in te lapidē ſup lapidē. penitus et
funditus deſtruēdo. vt d. ioſeph⁹. Et cāȝ
hui⁹ cladis et euerſionis ſubdit d. Eo q̄
nō cognoueris temp⁹ viſitatōis tue. hie
re. viij. Milu⁹ in celo ꝯgnouit tps ſuuȝ
turtur et irūdo et ciconia cuſtodierūt tē
pus aduentus ſui. ppłs aūt meus nō co
gnouit iudiciū dni. ¶ Et nota q̄ totū hoc
quod xp̄s pdicit de euerſione hierlm cō
pletū ē ad literā. Poſt euerſionē enī hie
ruſalē redeūtibus romanis romā. iudei
qui in ſpelūcis et ſiluiſ latuerūt. redierūt
ad ciuitatē et ceperūt loca ſancta venera
ri et reedificare. Qd̄ audientes romani
miſerūt hieruſalē heliū adrianū qui fun
ditus eā euertit ita q̄ lapis ſup lapidem
nō remāſit. Poſtea dictus helius edifi/
cauit modicā ciuitatīculā nō in eodē lo
co. ſed. in loco vbi moderna hieruſalēȝ ſi
ta eſt. ⁊ a noīe ſuo helyā noīauit. et lon
go tpe ſic dicta ē. Qd̄ patȝ ex hoc q̄ loc⁹
in quo crucifixus ē dn̄s. et ortus in quo
ſepultus ē in medio ciuitatis ſunt. ante
erant extra. Ex quo patȝ. q̄ romani ſicut
nabucb. fuerūt flagella. et virga dei con
tra iudōs. Sȝ ſicut pater qn̄ verberauit
filiū vſq̄ȝ ad mortē pijcit virgā in ignem
ſic de⁹ piecit romanos ppt̄ peccata ſua
et ab alijs flagellati fuerūt: et q̄ſi cōſum/
pti. q̄ deus vnū peccatorē p aliuȝ punit.
Et nota q̄ hec euerſio facta fuit in mēſe
auguſto ppter quod hoc euāgeliū legit̄
in menſe auguſto et recitat̄. ¶ Moralr̄
ter aūt ad noſtrā edificatōem hec cōtin/
gunt in aīa peccatoris. et pmo in vita.
Scd̄o in morte. In vita quideȝ q̄ aīa in
pctō circūdat̄ ī ſuggeſtiōe ⁊ iteriori a ppa
cōcupiſcētia. et exteriori ab alijs creatiſ
ps. Circūdātes circūdederūt me. Coāgu
ſtatur in delectatōe pſternitur in ꝯſenſu
et tunc capitur ciuitas aīe et tūc etiā filij
eius ſcȝ boni mor⁹ vel mores ſi qui erāt
in ea repugnātes ſimilit̄ pſternuntur. et
nō relinquet̄ in ea lapis ſup lapidē in cō
ſuetudine actōnis. p quā paulatī aīa mi
ſera tota diſſoluit̄. Iſte ordo ponit̄ Iob.
xvj. Circūdederunt me lanceis ſuis. ecce
pmū. Lancee dyaboli ſunt ſuggeſtioneſ

eius.cõuulnerauit lumbos meos. Ecce
ſcdm. In delectatõe eni peccati cõuulne
rat' ſibi tã intiores aĩe.q̃ȝ extiores ſ corpo
ris.et effudit in terra viſcera mea . Ecce
terciũ. Uiſcera eni aĩme.i.affectões ef/
fundunt' in terra in cõſenſu.cõcidit vul
nere me ſup vuln⁹.ecce quartũ. In mor
te aũt peccator circũdatur a demonibuſ
p horribiles viſiones ⁊ interiores ⁊ exte
riores.qui ſtant parati rape aĩam eius
iob.xx. Uadẽt et venient ſup eũ horribi
les. Coangustat' vndiqȝ p peccatoꝝ ſuo
rũ recordatõnem que replicãt ei demo/
nes vt inducãt eum in deſpatõem. ſap.
iiij. Ueniẽt in recordatõnẽ peccatoꝝ ſuo
rũ timidi. Et iõ in morte nõ dẽnt pecca
ta ſua reduci petõri ad mẽoriaȝ.ſed ſolũ
miſericordia dei et paſſio xp̃i. et quõ ad
vnũ verbũ pepcit latroni. Proſternit' i
corpiſ ⁊ aĩme diſſolutõne q̃ndo corpus
in terrã p̃icit' et anima in infernũ ſimul
cũ filijs ſuis.i.cũ opibus ſuis. Gene.iij.
Puluis es et in puluerẽ reuerteris.lu.
xvi. Mortuus ẽ diues ⁊ ſepul.in infer.
Nõ relinquet' in eo lapis ſup lapidem.
in pene ſolutõe. in qua etiã de minimis
reddet rõnem.math.xviij. Nõ exies in/
de.do.no qua.red. Et hec oĩa idõ eueni
ent ei.q᷑ nõ cognouit tempus viſitatõiſ
ſue.nec in vita nec in morte. O cariſſimi
timeam⁹ et nos hanc euerſionẽ qui plu
ries viſitatõem eius cõtempſim⁹ nec eaȝ
cognouim⁹.cũ tñ viſitatõ eius circa noſ
multũ melior ẽ q̃ȝ circa iudeos. ¶ Q
Ubi nota q̃ q̃ttuor ſunt valde piculoſa
in peccatore. Primũ ẽ iſenſibilitas pec/
catoris. Si eniȝ peccator cognoſceret q̊t
mala p peccatũ incurrit.et quot bona p
dit.et in p̃ñti et in futuro poci⁹ velleȝ mo
ri q̃ȝ peccare. Et idõ iuſti qui hoc ꝯgno
ſcunt poti⁹ eligunt tormẽta ⁊ mortẽ q̃m
peccare.dan.xiij. Melius ẽ mihi incidẽ
in manus hoĩm q̃ȝ d'relinquere legeȝ di
mei. ¶ Scdm eſt cõtemptus medicine.
Chriſtus eni parauit medicinas effica/
ces ad oẽm morbum aĩe expellenduȝ.ſcȝ
ſacramenta eccie. quas gratis mãdauit
dare.vt p impotentiã nullus excuſaret'.
lu.x. Gratis accepiſtis gratis da. Pec/
cator aũt has medicinas ꝯtemnit. pſal.
Omẽ eſcã abomi.ẽ aĩa eoꝝ. ¶ Terciũ ẽ
corruptõ palati aĩme. Habet eni pecca/
tor ita corruptũ palatũ aĩme q̃ mala ſibi
ſapiunt bona.et bona ſibi ſapiũt mala.
aug⁹. Palato nõ ſano pena eſt panis q̃
ſano eſt ſuauis.et oculis egris odioſa ẽ
lux que pueris ẽ amabilis.nu.xxi. Nau
ſeat aĩa noſtra ſup cibo iſto leuiſſimo. ¶
Quartũ eſt induratõ mẽtis qd̃ eſt pei⁹
oĩb⁹ q᷑ nec v̾ba nec v̾bera nec bñficia p/
ſunt. Exemplũ de pharaone.j.regum.vj
Quare agg̃uatis corda veſtra ſicut ag/
grauauit egiptũ pharao.eccł.iij. Cor du
ruȝ male habebit in extremis. ¶ R ¶
Ubi ſciendũ q̃ xp̃s in decẽ magnis bñfi
cijs nos viſitauit et q̊tidie viſitat.que ſo
lũ nobis xp̃ianis ꝯfert. Primũ ẽ q᷑ de
ſeruitute dyaboli nos eripuit.⁊ regene
rauit in filios dei omib⁹ alijs in eadẽ ſer
uitute relictis.ioh.vj. Nemo põt venire
ad me niſi pater qui miſit me trax.eum.
Hoc totũ fit in baptiſmo qui opatur in
virtute paſſionis xp̃i.in quo eripit' d' ſer
uitute dyaboli et fit filius dei.col.j. Qui
eripuit nos de ptãte tenebrarũ ⁊ trã.i re.
fi.di.ſ.j.ioh.iij. Uidete qualẽ caritatẽ de
dit nobis deus vt filij dei noĩemur et ſi/
mus. Qr a xp̃o dicũtur xp̃iani. ¶ Secũ
dum eſt quia vinculis peccatorum nos
abſoluit omibus alijs ligatis remanen/
tibus in peccatis. Eſt enim peccator ma
gnis cathenis ligatus.ita q̃ nõ poſſit ire
quo vult.ſed ducatur quo nõ vult.pro/
uer.v. Funibus peccatoꝝ ſuoruȝ quiſqȝ
conſtringitur. Unde apl'us in perſona
peccatorum ait.ro.vij. Nõ quod volo

bonū hoc ago ſꝫ qd̓ odi malū hoc facio. Ab his vinclis nos abſoluunt ſacerdotes vice xp̄i. Solo enī petro ⁊ ſucceſſoribꝰ eiꝰ date ſūt claues abſoluēdi peccata Mathi. xvj Tibi dabo claues regni celoruꝫ ⁊ quodcūqꝫ ſol. ſup ter erit ſolu. et in celis Nota eciā de leone de q̄ dicit̄ in eſopo cui quidā extraxit ſpinā de pede q̄ poſtea ꝯdemnatꝰ ⁊ leonibꝰ traditꝰ ad deuorandū dictus leo defendit eū. Terciū eſt ꝙ veſte oīm virtutuꝫ et donoꝝ ſpūſſ. nos induit omibus alijs remanētibus nudis. eſa. xlix. His omibus velut ornamento veſtieris. Hec eſt illa veſtis polimita quā iacob. i. xp̄us fecit ioſeph. i. hoī xp̄iano. gen. xxxvij. ¶ Hec eſt illa veſtis q̄ fecit nos dignos cōuiuio eterno quā ille nō habens expulſus ē de nupcijs. math. xxij. Et nota hic ꝙ quidā furant̄ hanc veſtē ſicut pilatus furatus ē tunicā incōſutilem xp̄i illi ſcꝫ qui vadūt in veſtimētis ouium. intrinſecus aūt lupi rapaces. vt ypocrite et heretici. Multi ſūt ſicut vulpes que habet optimū corium. et malas carnes. ¶ Quartū eſt: qꝛ in fide vera et doctrina nos inſtruxit que in nullo alio ꝑplo requieſcūt niſi in nobis quod ē magnū beneficiū. ps. Nō fecit taliter oī natōi. et iudicia ſuā manifeſtauit eis. Facile eſt xp̄iano ſaluari ſed omnibꝰ alijs q̄ſi impoſſibile vt dixit ſemel quedā dmoniaca Et hoc qꝛ nō ſunt nutriti in vera fide. ¶ Quintū ē. qꝛ corpus et ſanguineꝫ ſuū nobis ad māducādum ſub ſpecie panis et vini inſtituit. omibus alijs in ſolo pane corpali relictis. qui ē in infinitū maioris virtutis q̄ꝫ māna vt patꝫ in iohanne. vj. qꝛ iſte cibus dat vitā ꝑpetuā ſꝫ nō māna. ioh. vj. Si quis mādu. ex hoc paē viuet in eternū. Iſte cibus ꝯtinet gratiaꝫ dei. ſed nō māna. Itē purgat peccata ſed nō māna. Itē cōuertit comedētē in ſeipꝫ et nō cōuertit in comedētē ſicut manna.

vt dicit augꝰ. ¶ Sextū ē qꝛ efficaciſſima medicamēta. contra omnes aīe morbos nobis reliquit. ſcꝫ ſacramēta eccīe omnibus alijs infirmantibꝰ et morientibus ſine aliqua medicina. ps. Qui ſanat omnes infir. tu. In nullo enī ꝑplo inuenitur aliqua medicina contra peccatū. niſi in populo xp̄iano. aug. Non eſt locus veri ſacrificij in toto mūdo extra eccleſiam catholicam. ¶ Septimū ē qꝛ totā autoritatem ſuam et vicarium ſuum in xp̄iano ꝑplo dereliquit. mathe. xvj. Tu es petrus et ſup hanc petrā edificabo eccleſiā meā. Et tibi dabo claues regni celorum Petrus aūt pater et paſtor ē populi criſtiani. Omēs autē alij ſpūales a patre ⁊ chriſti vicario ſunt penitus deſtinati. luce. ¶ Qui vos audit me audit ¶ Octauū ē qꝛ nos exules a ciuitate noſtra q̊tidie in eam reducit omnibꝰ extra dimiſſ. ioh. xiiij. Iterum veniam et aſſu. vos ad meipm̄. vt vbi ego ſum et vos ſitis. Nota hic quandam reuerētiā faciebāt guelli regi karolo qui ꝑ ipm̄ reducti fuerant ad terras ſuas. j. mach. j. Felix dies in q̄ reuerſus es ad terrā tuam. ¶ Nonuꝫ ē quia heredes regni celeſtis nos fecit oībus alijs exhereditatis. et extra hereditatē regni celeſtis ꝓiectis. mat. viij. Multi venient ab oriente ⁊ occidēte ⁊ recumbent cuꝫ abraā yſaac ⁊ iacob in regno celorū. Filij aūt regni eijcientur in tēbras exteriores. ¶ Decimū ē quia theſauruꝫ ſuū ſcꝫ meritū ſue paſſionis noſtris prelatis nobis diſpenſādum reliquit. vt patꝫ in indulgēcijs que tātum valēt quātum ſonāt. que ſolum in noſtro ꝑplo īueniuntur. Virtus etiā ſue orationis que maxima eſt ſolum applicatur nobis xp̄ianis. ioh. xvij. Ego pro eis rogo nō pro mūdo. Cariſſimi iſta ſunt maxima ⁊ ineffabilia beneficia in quibus nos xp̄s viſitauit et viſitare nō ceſſat. Et qꝛ iſta beneficia nō

recognoſimus.imo ea ꝯtemnim᷒.idō ſi/
cut iudeos.pluries dedit xp̄ianū ꝑplm̄
in direptiōem et diſpſionē vt patꝫ in ma/
gnis pſecutōib᷒ quas paſſa ē eccleſia .vt
tp̄e totyle qui totā ytaliā deſtruxit.Tem
poꝛibus etiam noſtris omnes ciuitates
vltramarine xp̄ianoꝝ capte et deſtructe
a barbaris natōibus eis ſicut iudei ſer/
uiunt ſub tributo et quaſi totus xp̄ianiſ
ſimus populus in partib᷒ vltramariniſ
eſt extirpat᷒ in quib᷒ xp̄iana religio ma
xime floꝛere ſolebat. nunc aūt noſtre ci/
uitates a nobiliſſimis delētur et cōſumunt̄
ꝑque apparet oīno ꝙ deus eſt valde ira/
tus nobis.et hoc idō quia viſitatōeꝫ ei᷒
nō cognoſcim᷒. Et ſic patet ſecundum.
Tercio ponitur reuerentia ⁊ honoꝛ a cri
ſto templo exhibitus.qꝛ ingreſſus in tē/
plum cepit eijcere emē.⁊ ven.de illo ad li
teram.In p̄mo atrio templi fecerūt ſacer
dotes loca venalia vbi venditoꝛes et cā/
pſoꝛes erāt.quod ex auaricia fecerāt. vt
veniētes ad templum haberēt paratum
quod ſacrificarent.Et qꝛ aliqui nō habe
bāt vnde emerēt poſuerūt ibi numulari
os a quibus mutuo acciperēt pecuniaꝫ.
Et qꝛ ſm legem ad vſurā accommodare
nō debebant.idō preſtabāt ſub nomine
palliate vſure ſcꝫ ſub noīe collibioꝛum ⁊
dicuntuꝛ collibia munuſcula fructuū Et
ideo di.Scriptū eſt eſa.lvj.Domus m.
do.oꝛat.vo.vos.aūt fe.il.ſpe.latro.i.vſu/
rarioꝝ.Eſt eniꝫ vſurarius occultus la/
tro qui facit hoīem moꝛi in balneo.hier.
vij.Nunquid ſpelunca latronum facta
eſt domus mea in qua inuocatum ē no/
men meū.Et nota ꝙ hanc eijectōeꝫ opor
teret ꝙ dn̄s omi die faceret in eccleſia.qa
quotidie patrimonium crucifixi et bene
ficia eccleſiaſtica emunt̄ et venduntur.
Quod ē maius peccatū qꝫ vſura vel ra/
pina.nā in tali vēditōe emit̄ ⁊ vendit̄ cri
ſtus ſicut res venalis.ſicut iudas eū vē/
didit et ſacerdotes et ſcribe ip̄m emerūt.
et iō parificatur peccatum ſymonie pec/
cato iude et ſacerdotū q̄ occidi chꝛiſtū fe
cerūt.Et ſic patet tercium ⁊ ꝯſequēter totū

De ep̄la. Sermo.LXXXV.

Sitis quoniaꝫ
cū gentes eſſetiſ ad ſimulacra
muta ꝓut ducebami eūtes.
.j.coꝛ.xij.Ante aduentū xp̄i mundus di
uerſis ydolis ſeruiebat.ſed ꝑ gratiā xp̄i
deſtructa ſunt ydola et tunc alij erroꝛes
pullulare ceperunt. quia enī xp̄s expꝛeſ/
ſit tres eſſe in trinitate perſonas et vnaꝫ
eēntiam trium perſonarū a qua oīa bo/
na ꝓcedunt hoc multi male intellexerūt
ponendo inequalitatē et maioꝛitateꝫ in
perſonis et ponendo ꝙ quedaꝫ opera ꝓ
cedunt ab vna perſona et quedam ab a/
lia ad quod ſequebat̄ diuerſitas in eſſen
tia.Et iō ap̄ls in preſenti ep̄la hos erro/
res eliminat.In qua quideꝫ ep̄la q̄ttuoꝛ
facit.Primo oñdit ꝙ ydolatrie ⁊ omīs
mali p̄ncipiuꝫ actoꝛ ē dyabolus in eo ꝙ
ſuggerit et liberū arbitriū in eo ꝙ cōſen/
tit.In p̄ncipio ep̄le.Scdō oſtendit ꝙ ſpi
ritusſcūs nō eſt actoꝛ alicui᷒ mali ſed eſt
actor et p̄ncipium omīs boni in eo ꝙ ad
bonum monet.et dirigit ibi.Idō notum
vo.fa.ꝙ ne.in ſpū dei lo.d.anath.ie.⁊ ne.
pōt di.dn̄s ie.niſi in ſpū.Tercō oſtendit
ꝙ grē gratūfacientes ſunt a ſpūſancto et
a tota trinitate.in eo ꝙ ip̄as infundit ibi
Diui.aūt gratiaꝝ ſunt.ideꝫ aūt ſpūs ⁊
diui.miſtra.ꝛc.Quarto oſtendit ꝙ etiaꝫ
grē gratiſdate que dātur ad vtilitateꝫ ec
cleſie ſunt a ſpūſancto.in eo ꝙ ip̄as etiaꝫ
peccatoꝛib᷒ largit̄ et tribuit ibi Unicui/
qꝫ aūt datur ma.ſ.ad vtilita.alij quidem
ꝑ ſpūm dat̄ ſermo ſapīe ꝛc ¶ Primo er
go oñdit ap̄ls ꝙ ydolatrie ⁊ ꝯſequens
oīs mali p̄ncipiū actoꝛ ē dyabolus in eo
ꝙ ſuggerit et liberū arbitriū in eo ꝙ ꝯſen

tit. Et hoc ē qḋ d. Scitis q̊. cū gē. eſ. id eſt
gentiliter viuētes. de nouo enī corinthij
conuerſi erant de ritu gentiliū ad fidem
xp̄i. ad ſimulacra ꝓut ducebamini. ſcꝫ a
dyabolo ſuggerēte et inſtigante. euntes
ſcꝫ eratis per liberū arbitriuꝫ tali ſugge-
ſtioni dyabolice ꝯſentiebatis et ope im
plebatis. Sed nōne ſimulacra dabant
reſponſa. qūo ergo erāt muta. Ad quod
dicendum ē ꝙ ſimulacra de ſe et a ſe mu
ta erant. p̄s. Os habēt et non loquētur.
Sed interduꝫ demones in eis et ꝑ ea lo
quebantur et dabant reſpōſa. deo ꝑmit
tente. qꝛ peccata eoꝝ hoc merebant̄ vt in
ydolis que colebant deciperent̄ et perirēt
qꝛ ſeruiebant creature potiꝰ q̄ꝫ creatori
Circa hoc ergo notandū ꝙ quicunqꝫ gē
tiliter viuūt adhuc adorant ſimulacra.
Gentiliter aūt viuūt et non ſm̄ legē chri
ſtianā quicunqꝫ contra legē dei querūt
diuicias delicias ⁊ honores et hmōi mū
dana. Et omnes tales ſimulacra adorāt
Naꝫ auari qui ſuper oīa pecuniaꝫ q̄rūt
ſimulacruꝫ ē numuſ in quo eſt crux quā
mundus adorat. Guloſi autē ſimulacꝝ
eſt bolus. Luxurioſi aūt ſimulacrum eſt
venter. phi. iij. Quorum deus venter eſt
Vanigloriosi auteꝫ ſimulacrum eſt ho-
nor mundanus. non verus honor qui ex
hibetur in virtutis teſtimonium. ſed ho
nor mundanus qui eſt honor pānorum
et equorū. Job. xij. Dilexerunt gloriam
hoīm magis q̄ꝫ dei. Illḋ ergo qḋ quiſqꝫ
pre omibus diligit ē ſuus deus. ⁊ ſuum
ſimulacrū. vt d. augꝰ. Omīs autē pecca
tor iſtud ī quo et ꝓpter quod peccat: pre
omnibꝰ diligit et plus diligit q̄ꝫ deuꝫ q̇a
cōtra mādatū dei illud querit ⁊ opatur
et ꝑdit deū vt illud habeat in omibꝰ. Et
ideo oīs peccator ē quodāmō ydolatra
et ſimulacrū adorat. Qui ergo filios vł
pecuniaꝫ vel quodcūqꝫ aliud pre oībus
diligit id adorat. nā ex indiſcreto amore

ydolatria ortum habuit. Et iō aplꝰs di-
cendo ſimulacꝝ omē malū dedit intelli-
gi cuiꝰ actor et ꝑncipiū ē dyabolus. et li-
berum arbitriuꝫ homīs. Gen. iiij. Sub-
tus te erit appetitus tuꝰ et dn̄aberis iſti-
us. Et ſic patet primū. ¶ Scḋo oſ̄dit ꝙ
ſpūſſanctus nō ē actor alicuiꝰ mali. ſed ē
actor et principiū omnis boni Unde ait
Ideo notuꝫ vobis facio ꝙ nemo loquēs
quocunqꝫ modo loquendi ſiue cordiſ ſi
ue oris ſiue operis in ſpū dei. i. a ſpū dei
motus dicit aliquo mō loquēdi anathe
ma ieſu. i. diuiſionem et ſepatōeꝫ a ieſu.
hoc eſt id ad quod ſepatur a ieſu. ſicut ē
blaſſemia vel aliud tale. Vel anathema
ieſu. id ē diuiſioneꝫ ieſu. vt ieſu ſit geniti-
ui caſus. id ē nō d. ieſuꝫ diuiſum aliuꝫ ſcꝫ
deuꝫ a p̄re vt fecit arriꝰ Cōtra quē augu.
Meretrix nō permiſit diuidi filiuꝫ ſuū.
iij. reg. iij. Et tu diuidis deū tuū Idē īro
ducit filium arrio loquentē et dicentē.
Verberibus aſperis laceratus ſum ſan-
g̊nē meū fudi. aīaꝫ meā poſui. vt te mihi
ꝯiūgerē. ⁊ tu diuidis me. Nec dicit ieſuꝫ
diuiſuum a patre vt ſit ſolū homo vt fa
cit iudeus ⁊ ſaracenus. nec dicit opa ie-
ſu diuiſa ab opibus dei. ioh. v. Quecun
qꝫ pater fecerit hec ⁊ filiꝰ ſimilit̄ facit In
eodem. xiiij. Pater in me man. ip̄e facit
opera. Nulla ergo falſitaſ ē a ſpūſancto
circa ieſum. ſed omīs veritas ⁊ nemo p̄t
dicere ore ſcꝫ proferendo ⁊ aīmo tenen-
do qḋ eſt ꝓprie dicere. dn̄s ieſus. i. ꝙ ieſꝰ
ſit dominus ſuus ⁊ oīm niſi in ſpūſanc.
id eſt per ſpūm ſanctum hanc interiꝰ do
centem ⁊ cordi imprimentem. iohā. xvj.
Cum autem venerit ſpūs iſte veritatis
docebit vos omnem veritateꝫ. Sed nō
ne aliquis poſſet dicere praua intentio-
ne dominus ieſus. Ad hoc dicēdum ꝙ
dicere dupliciter ſumitur. vno mō large
ſcꝫ pro enunciare voce qḋ nō credit cor-
de nec tenetur vel oſtenditur ope. ⁊ hoc

mō nō accipit̄ hic. Alio mō accipit̄ ſtri-
cte ſcꝫ q̄n̄do id quod profertur ore credi-
tur corde ⁊ oſ̄ndit̄ ope. ⁊ ſic accipit̄ hic. eſt
ergo diligēter attēdēdum ꝙ dū aliqd in
corde ꝯcipitur de deo. et iſti ꝯceptui vl-
terius ꝯſentit̄. tūc illud iterius dr̄ in cor-
de. qn̄ aūt tale dictū cordis exterius vo-
ce exp̄mit̄ vel ſigno vel quocūqꝫ mō. tūc
magis dr̄. Qn̄ vero quis ope oſtēdit ſic
ſe credere. tunc totus hō ē quaſi in dicē-
do ⁊ de ſe toto linguā facit. Duo ergo p̄
mi modi ⁊ ſi ſint a ſpū̄ſā. ſcꝫ ꝯſentire ⁊ cō
fiteri. tamē ſine tercō nō introducūt ī re-
gnum celorū. math. vij. Non omniſ qui
dicit mihi dn̄e dn̄e intrabit ī regnum ce
lorum. ſed qui fe. volū. pa. m. q̄ in celis ip
ſe intr. ī reg. cel. iac. ij. Fides ſine opibus
mortua eſt. Cum ergo omē bonū his tri
bus modis fiat. ſcꝫ corde ore ⁊ ope. ⁊ hec
tria ſint a ſpū̄ſācto. patet ꝙ ſpū̄ſſāctus ē
actor ⁊ p̄cipiū omīs boni. Et ſic patꝫ ꝙ
nulla diuiſio eſt a ſpū̄ſancto. nec diuiſio
creatoris ī ſe vt quidā diuidūt. nec diui-
ſio creature a creatore quod fit ꝑ pecca-
tū. q̄ cum ſpū̄ſſcūs ſit amor. amor autez
habeat vnire. maīfeſtū ē ꝙ nulla diuiſio
a ſpū̄ſctō eſt ⁊ nullum peccatuꝫ. q̄ oē pec
catū diuidit. nam diuidit hoīem a deo.
eſa. lix. Iniq̄tates ve. di. īter vos ⁊ de. ve.
Itē diuidit ab āgelis ⁊ a ſāctis. Item di-
uidit a cōgregatōne fidelū. in qua nō ē
merito ſed ſolū numero. Item diuidit a
merito paſſionis xp̄i ⁊ oīm ſanctorū: ⁊ a
bonis que fiūt in eccleſia ac etiā a propri
is bonis. Item diuidit aīam a corpore.
ro. vj. Stipēdia peccati mors. Et tādem
diuidit a regno celorū. mat. xxv. Diſcedi
te a me male. i. ig. eter. Et ſic patꝫ ꝙ qui di
uiſiōem faciūt ī terris ⁊ in omnibus. vel
qui diuiſiōem ſequūtur nō habēt ſpūm
ſctūm ſed ſpūm dyaboli qui primā diui
ſiōem fecit ī celo et in ꝑadiſo. et p̄mos re
belles ip̄e fecit Et breuit̄ ſicut ꝓpria opa

tio filij dei veīentis in mūdum fuit vni-
re filios dei qui erāt diſꝑſi in vna fide et
in vna eccleſia ⁊ in vna opatōne. ita dy-
aboli eſt diſꝑgere ⁊ diuidere. Joh. x. Fur
nō venit niſi vt mactet. et ꝑdat. Imitanť
aūt iſtū qui ſūt ex ꝑte iſti⁹. ſap. ij. Silr̄ patꝫ
ꝙ nemo taliū pōt dicere vere ⁊ ꝓprie ie-
ſus eſt dn̄s meus niſi ſpūm habeat ſicut
veri xp̄iani. mali aūt xp̄iani falſe dicunt
ieſus eſt deus meus. Eſt enī falſa diſcre-
patō vocis a re que ꝑ vocē ſiḡficatur. vn̄
talis ꝯfeſſio eſt quaſi negatō. Thi. j. Cōfi
tenť ſe noſſe deū factis aūt negāt. Tales
ſunt ſimiles militib⁹ pilati. q̄ genuflecte-
bāt coram ieſu dicētes. Aue rex iudeorū
⁊ ꝑcu. e. Tales ſūt ſiḡficati ꝑ iſtam ficum
habētē ſolū folia: cui xp̄s maledixit. que
ſtatī aruit Math. xxj. ¶S ¶Tales vi
denť eſſe peiores ſaracenis quantum ad
q̄ttuor. ¶Prio q̄ ſaraceni negāt criſtū
verbo ſed iſti facto. Peius ē enī factum
q̄ꝫ verbū. ¶Scd̄o q̄ ſaraceni ex ignorā
tia xp̄m negāt. Nō enī ſciūt ip̄m eſſe verꝫ
deuꝫ et dn̄m. ⁊ ſi ſcirēt. multi eoruꝫ ſalua
rētur ꝑ bona opa. Criſtiani aūt ſciunt ⁊
credūt ieſum eſſe dn̄m ſuū. et tamen ei ne
gant debitū obſequiū. quod maius ma
luꝫ videť eſſe. Exemplum ſi duo homīes
negarēt regi debitū obſequiū. ita ꝙ vnuſ
diceret. dn̄e. Neſcio q̄uo vobis debeam
obſequium hoc exhibere. ſi enī ſcirem li
benter vobis exhiberē. Alter v̄o diceret
vere ſcio. ꝙ hoc obſequiuꝫ vobis debeo.
ſed nolo exhibere. manifeſtum ē ꝙ ſecun
dus magis offenderet. ¶Tercō quia ſa
raceni legē ſuam obſeruant. tales autez
nullius legis eſſe videntur. q̄ nec xp̄iani
nec ſaraceni ſunt. Et ideo tales ſine lege
peribūt. ¶Quarto quia tales vidētur
eē apoſtate a fide quātū ad rē fidi Vidēť
etiam ꝑiuri eē. eo ꝙ ī baptiſmo ꝓmiſerūt
renunciare, dyabolo ⁊ pōpis ei⁹. ⁊ ma
lo xp̄iaō fides erit ad cumulū dānatōis

quia magis peccat xpianus fornicando
et alia que ꝓhibent in euāgelio faciēdo
q̄ʒ ſaracenꝰ. Sicut magis peccat religio
ſus q̄ʒ ſecularis idem peccatū ꝯmittēdo
Sicut ergo ſtatus religionis ſi ſeruetur
eſt ad magnū meritum. et ſi nō ſeruetur
ad cumulū dānatōis. ſic ē de fideli criſti
ano. q2 ſi ipam fidem ſeruet infinita ⁊ in
eſtimabilia bona inde conſequet̄. Si āt
xpianus fidem ope nō impleat nihil bo
ni conſequetur. imo omīa que ſunt fidei
cedēt ſibi ad cumulū damnatōnis. ij. pe.
ij. Melꝰ erat iſtis viā iuſticie nō ꝯgno/
ſcere q̄ʒ poſt agnitōem retrorſum cōuer/
ti ab eo quod illis traditum ē. Et ſic p3
ſecundū. ¶ Tercō oſtendit q̄ gratie gra
tūfacientes hoīem ſunt a ſpūſanc. ⁊ a do
mio ieſu xpo et a deo patre. q2 vt d. augꝰ
indiuiſa ſunt opa trinitatis. Gratie aūt
gratūfacientes ordināt ¶ T ¶ Primo
hoīem ad deum ipm gratificando et iu/
ſticando. Et hoc ē. Diuiſiōes gratiaru3
ſunt hoīes ſc3 gratificantiū. Idem aute3
ſpūs iſtarū gratiaꝝ. ſc3 dator et diuiſor.
Quia quidam in maiori copia recipiūt
vt apli qui in tanta copia receperūt gra
tiam ſpūſancti vt nō poſſent amplꝰ pec
care. Similiter beata virgo. Quida3 in
maiori copia recipiūt. nā peccare poſſūt
et de facili peccāt. Quidā recipiunt vt in
vno actu iuſtificent̄. vel ī paucis vt latro
de cruce. qui in vna ꝯfeſſione fidei iuſti/
ficatus eſt. Quidam recipiūt vt ī multiſ
bonis actibus iuſtificent̄ vt paulꝰ ⁊ ma
gdalena. et ī multis alijs. Talis diuiſio
apparet ephe. iiij. Unicuiq3 ve. da. ē gra.
ſm mē. do. xpi. ro. xij. Habētes donatōeſ
ſm gra. q̄ da. ē no. dif. ¶ Scdo gratie g̃/
tumfaciētes ordināt hoīem ad ꝓximum
cui ſeruire faciūt ꝓpter deū. Et hoc ē Di
uiſiones miſtratōnum ſūt ſc3 ꝓpter deū
ꝓximo miſtratur. Idē aūt domiꝰ ſc3 ieſꝰ
xpus omnia miſtris ſuis abundantiſſi/
me admiſtrās. j. petr. iiij. Si quis aūt mi
niſtrat tanq̄ʒ v̄tute quā admiſtrat deus
Nā quida3 miniſtrant ipo ī ſacramēto
altaris et diuino officio. quidā ī pdicati/
one verbi dei. quidā in prebēdo neceſſa/
ria vite. q̄dam in deſeruiēdo de perſona
ſua ꝓximo. quidā in cōfortādo ⁊ viſitan
do et dādo bonum exemplum alijs. j. co
rinth. iiij. Sic nos exiſtimet homo vt miſ.
xpi et diſpē. mi. dei. ¶ Tercio gratie gra
tumfaciētes ordināt hoīem ad ſeipm. p/
ut opus eius meritoriū vite eterne faci/
ūt. Et hoc ē. Et diuiſi. opatōnum ſūt qui
bus diuerſimode meremur. Nā quida3
plus meretur ī vno ⁊ ī eode3 opere. qui
dam minus vt pat3 de illa vidua mittē/
te duo era minuta ī ga3ophilatium. de q̄
chriſtus dixit. q̄ plus omibus miſit luc.
xxj. Quidā meretur in vno ope. quida3
ī pluribus. Quidā in dicēdo. quidā ī ta/
cēdo. quidam in ſanitate quidam in infir
mitate. et ſic de alijs. Idem vero deꝰ. ſc3
pater qui opatur omīa ſupradcā et om/
nia neceſſaria ad ſalutem in omibus. q2
qd nō dat vni dat alteri. eſa. xxvj. Omia
opa noſtra op. es in no. dñe. phi. ij. Qui
opat̄ ī vo. vel e et ꝑficere ꝑ bonā volūta
tē. Et ſic ꝑ ea q̄ dixit. expſſit trinitatē pſoā/
rū. vnitatē v̄o eēntie expſſit ī eo qd dixit
q̄ opat̄ omīa in oībꝰ. Sic eſaias. poſtq̄ʒ
dixit ter ſctūs adiūxit dñs deus. ¶ U
Notādū ergo q̄ in hoc tercō mēbro ad
tria monemur. ¶ Primo vt grām nos
iuſtificātē hrē nitamur ꝑ ꝯgruā diſpoſi/
tōe3. q2 ſpūſſcūſ patꝰ ē eā oībꝰ dare. Jac. j.
Qui dat oībus affluenter ⁊ nō improperat
Apoc. iij. Ego ſto ad oſtiū et pulſo ſi qs
apuerit mihi introibo ad illū. propterea
.n. filiꝰ dei incarnatus ē ⁊ mortuꝰ ⁊ reſur
rexit vt nos g̃tificaret et iuſtificaret. Ro.
iiij. Traditꝰ ē ꝓpter delicta nr̄ā. i. ꝓpt pec
cata nrā ſc3 delēda et reſurrexit ꝓpt iuſti
ficatōe3 nr̄ā3. Ad hoc etiā nati ſumꝰ vt ī

grā dī viuamꝰ.eccl's.xij.Time deū ⁊ mā
data eius obſerua.hoc ē oīs homo. Ad
hoc etiā ꝑſtat nobis vitā.vt grām et mi/
ſericoꝛdiā ꝯſequamur.eſa.xxx.Propte
rea expectat deus vt miſereaẗ veſtri. pro
pterea eu₃ angeli et omīs creatura obſe/
quūtur nobis vt ꝑ grām ſalutē ꝯſequa/
mur.hebꝛ.j.Omēs ſunt adminiſtratoꝛij
ſpūs in mi.miſ.ꝑpter eos qui here.ca. ſa
lutis. ¶Scđo monemur vt ď gratijs ⁊
bonis nobis a deo datis ꝓximo obſeq̄/
mur.iob.xiij.Si ego laui pedes veſtros
dñs ⁊ magiſter.⁊ vos debetis alter alteri
us pedes lauare.gal'.vj.Alter al. onera
poꝛtate.⁊ ſic adimplebitis legē xpi.j. pet.
iiij. Unuſquiſq₃ ſi.ac.g̃.in al. il.admi.ſi.
ho.diſpē.mľ.gra.dī.Agendo enī facta ꝑ
ximi nrā agimꝰ.qꝛ deus retribuet nobiſ
luc.x.Curā illiꝰ habe.⁊ ſi quid ſuperoga
ueris ego cū rediero reddā tibi.Ille ve
ro ſeruus q̇ talentū ⁊ pecuniam dñi ſui
abſcondit nec ꝑſtitit eā ꝓximo ꝯdemna
tꝰ ē.vt pꝫ lu.xix.Prouer.xj.Qui abſcō/
dit frumēta maledicet in ꝓplis.In eode₃
v.Deriuenẗ fontes tui foꝛas ⁊ in plateiſ
tuis aq̄s diuide.Ad hoc nos inducunt
omēs creature.qꝛ omīa bona recepta a
deo ꝯñicant nobis.vt ſol lucē.terꝛa fructū
aqua piſces.Ad hoc etiā ipe creatoꝛ noſ
inducit qui ſeipm cōmūicat.⁊ in natura
⁊ in grā ⁊ in gloꝛia. ¶Tercio monemur
vt in grā nobis data.ꝑ bona opa fructi/
ficemꝰ.col'.j.In omī opere bono fructifi/
cantes ⁊ creſcētes in ſcīa dei.Multi cre/
ſcūt ſolū in pſona.ſ₃ in v̄tute ⁊ grā decre
ſcūt.eſa.lxv.Puer centū annoꝝ moꝛieẗ
hiere.xxij Scribe viꝝ iſtū ſterilē qui in
diebꝰ ſuis nō ꝓſperabiẗ.ecc.x.In pigrici/
is hūiliabiẗ ꝯtignatō.i.v̄tutes diſpoſite
in hoīe regētes ⁊ ꝓtegētes ipm deuaſtā/
tur et ambitanẗ ꝑ nō opari.Sicut hō a/
mittit viſu₃ ſi diu ſtet in carcere nihil vi/
dens.⁊ ſi homo ꝯmederet ſolū lac ꝑder₃

dētes.Nota de ficulnea de qua dixit do
minꝰ eiꝰ colono vt ſuccideret eā. qꝛ nō fe
rebat fructū iā per tres ānos qui rñdēs
ait.Dimitte eā etiā hoc āno vſ.dū.fo.cir
il.⁊ mit.ſter.⁊ ſi fe.fru.bene. ſi āt nō ī fu.ſ.
eā.luc.xiij.Tres anni ſunt ťa tempa.ſ.āte
legē.ſub lege ⁊ in grā.Iſte tercꝰ ānus eſt
tps grē plenū omī bono fimo.i.omī boā
pinguedine ſpūalīū bonoꝝ qꝛ xp̄s ē paſ/
ſus ex cuiꝰ paſſiōe magna v̄tus ad bene
agendū nobis emanauit.celū ē aptū. di/
mittunẗ peccata.bulla grē dei ē apta. et
omīa bꝛeuiter ſunt pata.Quicūq₃ ergo
illo ťcio āno.i.tpe gratie non fructificat.
d₃ amputari et ignē mitti.math.vij.oīſ
arboꝛ que nō facit fructū bonū excidetur
⁊ in ignē mitteẗ.Et ſic patet tercium.
Quarto oſtendit ꝙ etia₃ gratie q̄ gratis
danẗ ad vtilitatē eccleſie danẗ ⁊ a ſpūſan
cto ſunt.Et circa hoc duo facit. Primo
oſtendit differētiā iſtius gratie ad prece/
dentem ſc₃ gratum facientem dicēſ Uni
cuiq₃ ſc₃ membꝛoꝛum eccleſie datur maī
feſtatio ſpūs id ē gratia aliqua per qua₃
videtur ⁊ apparet in eo eſſe ſpūſſanctus:
etiam ſi non habeatur.⁊ hoc non ad pro
pꝛium meritum. ſed ad vtilitatem eccle/
ſie et alioꝛum.⁊ ſic notatur duplex diffe/
rentia gratie gratiſ date ad gratiam gra
tum facienteꝫ Prima eſt ꝙ iſta facit ha/
bere ſpūmſanctum. ⁊ ſi non manifeſtat
ꝙ habeatur.hec vero facit apparere.ꝙ in
ſit:etiam ſi non habeatur. Secunda eſt
qꝛ iſta ē ad habētiſ meritū oꝛdinata.hec
autem ad eccleſie vtilitatem.etiam ſi ha/
bens eam nihil mereatur ¶Scđo diſti
guit multiplicē drām gartie gratiſ date.
dī.Alij quidē datur ſermo ſapi.ꝑ ſpūm:
ſanctu₃.i.gratia predicādi ⁊ docendi ea
que ad ſapientiam pertinent ſcil₃ eterna
in premium iuſtis repoſita.que non in/
ueniẗ in terra ſuauiter viuentiū.iob.xxx
vij.Alij ſermo ſcientie ſm eūdē ſpūm id

eſt gratia predicādi ea que ad ſciam per
tinent.ſcʒ ad rectā ꝯuerſatōʒ in his tpa/
libus ⁊ in nocte hui9 mūdi. Unde pmi p̄/
dicatores.ſ. qui p̄dicāt ea que ad ſapiaʒ
ptinent ſoli cōpantur. Secūdi vero lu/
ne. Iſti enī mentib9 iā claris p gratiā tā
q̄ʒ ſol diei irradiāt. Iſti aūt tenebroſam
hui9 vite noctē illumināt. gen.j. Fecit de/
us duo luminaria lu.ma. vt p̄eſſʒ diei. et
lu.min9. vt preeſ.noc. Alteri fides in eo/
dē ſpū.i.ſermo fidei. vel grā docendi q̄ p
tinent ad fidē. Fides enī ipa ē de gratijs
gratūfaciētib9. dei enī donū ē vt di. apo.
ephe.ij. Hoc donū vel grām monet p̄la/
toſ petr9 habere d. Parati ſp omī poſcē
ti voſ redde rōnē de ea q̄ ī vobis ē fide ⁊
ſpe. Alij gratia ſanitatū.ſ.ꝯferendarū in
vno ſpū. q2 ſi a natura potuiſſent haberi
tū nō habebantur. vel non eodē mō. vel
vbi natura nō poterat ſʒ deficiebat. ma/
the.x. Infirmos curate. mortuos ſuſcita
te. leproſos mūdate. dēones eijcite. Alij
opatō v̄tutū.i. miraculoꝝ que fiūt oīno
ꝯtra et ſupra ꝯſ̄nem curſuʒ nature. Et he
due vltime grē dant ad ꝯfirmandū ſmo
nē p̄dicatōnis ſapiētie et ſciētie et fidei d̄
quibus dictū ē marci.xvj. Signa āt eos
qui cre. hec ſe. in no.m.ei.j. dem. lin. lo. no.
ſer. tol. ⁊c. Alij dat̄ pphetia.i. grā predicā
di futura q̄d ē p̄rogatiua magna. act.xiij
Erāt āt in eccia ātiochie pphete ⁊ docto
res. Alij dat̄ diſcretō ſpūuʒ.i. grā diſcer/
nēdi int̄ ſpūs cū aliq̄d ſuggerit. vtrū boī
vel mali ſint. et hoc ē multū neceſſarium
q2 ipē ſathanas trāſfigurat ſe ī āgelū lu/
cis. vt d. apl's.ij.coꝝ.j.ioh.iiij. Nolite oī
ſpūi crede ſʒ pbate ſi ſpūs ex dō ſint. hāc
grāʒ eua nō habuit q̄ dyabolo pmitten/
te īcredibilia ſtatī credidit. Alij dantur
genera linguaꝝ.i. grā loquēdi in diuerſ
ydeomatib9 pprie. act.ij. Ceperūt loqui
varijs linguis. Alij dat̄ interp̄tatō ſmo
nū.i. gratia int̄pretādi ſermonē ignotuʒ

et obſcurū p planū et notū. Hoc donuʒ
habuit daniel qui int̄pretat9 ē ſcripturā
regi. Hec aūt opatur omia vn9 atqʒ idē
ſpūs diuidēs oīa ſupradicta dona. put
ſibi placet. Ro.ix. Nō eſt currētis neqʒ
volentis ſed dī miſerētis. Et ſic ptʒ q̄rtū
et ꝯſequēter totuʒ.

Dnica.xj. de euā. Sermo. LXXXVI.

DIxit ieſus ad
quoſdam qui in ſe cōfidebāt
tanq̄ʒ iuſti et aſpernabantur
ceteros. pabolā illā duo hoīes aſcende
runt in templū vt orarēt. lu.xviij. Sic di.
btūs aug. In malis opibus iniqtas exer
cet vt fiāt ſupbia vero etiā opib9 bonis ī
ſidiatur. vt pereant. Unde hoc ſingula
re habet ſupbia q2 bonis opibus ꝯiūcta
ipa perire facit. Exemplū huius ptʒ in lu
cifero qui fuit in oīb9 pfectus. Eze.xxviij.
Tu ſignaculū ſimilitudīs.ſcʒ dei plenus
ſapia et pfect9 decore. in padiſo fuiſti. oīſ
lapis p̄cōſus opimētū tuū. Quia tamē
de his et cū his ſupbiaʒ poſſedit. oīa hec
pierūt in eo et ipē dānatus ad infernuʒ
deſcendit. Humilitas v̄o ecōuerſo. q2 q̄
huſcūqʒ et quātiſcūqʒ malis appoſita pe
nitus ipa expellit et delet et ad gloriaʒ p
ducit eternā. Iob.xxij. Qui hūliat9 fue/
rit erit ī glā. Et d̄ hac materia xp̄c in hoc
euāgelio quādā ſimilitudinē narrat. Cir
ca quā tria facit. Primo poīt hoīes cōtra
quos hāc pabolā īducit. In p̄ncipio euā
gelij. Scd̄o ipaʒ pabolā ī q̄ orō phariſei
⁊ publicani deſcribit̄. cōſequēter ſubiun
git. ibi. Duo homīes aſcē. in templum.
Tercio vtriuſqʒ orationis finem infert.
et concludit ibi. Amen dico vobis deſcē
dit hic iuſt. ab il. quia omnis. et cetera.

¶ Primo ponit homineſ contra quoſ
hec parabola inducitur quia contra q̄ſ/
dam qui de ſe confidebant et reputabāt
ſe iuſtos ⁊ omēs alios tanq̄ʒ peccatores

deſpiciebant. ¶ X ¶ Tria ergo peccata
in talib⁹ hominibus eē demōſtrantur.
Primū eſt q: de ſe ɔfidebant. qd ē. val/
de ſtultū q: neq3 in ſe neq3 in aliq̄ re mū
di dēt vel pōt hō ɔfidere niſi in ſolo deo
et hoc patz p ſingula diſcurrēdo. Nā in
bonis mundi vt in diuicijs potēcijs dig
tatibus ⁊ ſic de alijs nō eſt ɔfidendū. qa
de neceſſitate oīa hec vel dimittūt noſ
p aduerſam fortunā. vel nos dimittim⁹
ea p mortē. iob. xxvij. Diues cū dormie/
rit nihil ſecū au. j. thi. vj. Nihil intulim⁹
in hūc mūdum nec auferre qd poſſumuſ
Exemplū de illo diuite. luc. xij. qui de di/
uicijs ɔfidebat dicēs. Gaude aīa me.
ha. mul. bo. repo. ī an. plur. puer. xj. Qui
ɔfidit in diuicijs ſuiſ corruet. Similiter
nō ē ɔfidēdum in dignitatib⁹ ⁊ ſtatibus
honoꝝ. vt di. boe. Dignitas nō hoīez di
gnū et bonū. ſed poti⁹ oſtēdit et demon/
ſtrat indignū. Et idō nō ex dignitate vir
tuſ ſed ex v̄tute digtati hōi accedit ⁊ idō
nō in dignitate ſed v̄tute ɔfidēduz ē. Ui
tupabile ergo eſt dignitatē hrē ſine v̄tu/
te. q: vt d. boe. digtas nō fugare ſed illu/
ſtrare potius nequiciaz ſolet. Et dato q
hō dignitatē cū virtute habeat. nō eſt ta/
mē in digtate ɔfidendum. cū frequēt hō
ipam pdet et in vita pluries. vel ſaltez in
morte. ⁊ q̊ p deo ab hominibuſ colebat̄ ab
ſcondit̄ ſub terra ab homib⁹ ɔculcād⁹
boe. Plena ē exemploꝝ vetuſtas plena
eſt pn̄s etas quāti regeſ felicitatem cala
mitate mutauerūt. Nec in boniſ nature
eſt ɔfidēduz vt in ſaītate vel robore cor
poris. cum modica īfirmitate hō ſubito
ɔteratur et neceſſario hēat ab alijſ ſuſtē
tari. Exemplū de ātiocho. ij. mach. ix. Js
qui videbat̄ fluctib⁹ maris impare ⁊ mō
tiuz altitudines ī ſtatera appēdere. nunc
humiliatus ad terrā in geſtatorio porta
batur. Similr̄ nec ī gratijs gratiſdatis.
vt eloquētia. ſciētia. artib⁹. et ſilib⁹. qa p

modicū impedimētum. vt p īfirmitatez.
vel retētōem in carcere. vel p multoꝝ lo
coꝝ mutatōem nihil valēt. Quid enī va
let eloquētia. vel quecūq3 ſcientia vel le/
ges. vel decretales int̄ tartaros. vel ſara
cenos. puer. iij. Fallax grā ⁊ va. ē pulcri.
Similiter nec in amicis. nec in ɔſangui
neis eſt ɔfidēduz. q: veri amici nō iuenī
ūtur in mūdo. ſed omēs ſunt amici ficti:
et tempore proſperitatis. et nō tempore
aduerſitatis. ⁊ ideo ɔtemnēdi. Boeti⁹.
An preſidio ſunt amici quos nō virtus
ſed fortuna conciliat. ſed quos fortuna
fecit amicos īfortunium faciet inimicos
Propter quod dr̄ hiere. xvij. Maledi/
ctus vir qui ɔfidit in homīe et po. car.
brach. ſ. Ergo nec in mūdo qui totus in
maligno poſituſ eſt. nec in rebus mundi
ɔfidēdum ē. q: ī ſupradictis qnq3 omīs
ſpes mūdanoruz fūdatur. eſa. xxxvj. Ec/
ce ɔfidis ī baculo arundineo ſuper egi/
ptū. cui cum inixus fuerit homo ɔminu
tus īrabit manum eius et pforabit eaz.
Egiptus īterpretatur tenebra. i. ɔfuſio ⁊
āguſtia et ſigficat mūm. Jn ſolo g⁹ deo ē
ɔfidēdum. q: ipe eſt vera et firma ſpes.
hier. xvij. Benedcūſ vir q ɔfi. ī dnō ⁊ erit
dn̄s fiducia ei⁹. ¶ Scdm ē q: ſe iuſtoſ re
putabāt qd eſt valde pſumptuoſuz. pro
uer. xx. Quis pt̄ dicere mūdm eſt cor meū
pur⁹ ſuz a pcto. Jac. iij. Jn multis quidē
offendim⁹ oēs. j. Jo. j. Si dixe. q: pecc. nō
hēmus. ip. no. ſe. et ve. in no. nō eſt. Et da
to q hō nō habez ɔſciētiam alicui⁹ gra
uis peccati nō ppter hoc debet ſe iuſtuz
reputare. j. coꝝ. iiij. Nihil mihi conſcius
ſuz. ſz ī hoc nō iuſti. ſuz. eccl'ſ. ix. Sunt iu
ſti atq3 ſapiētes ⁊ opa illoꝝ ī manū dei. et
tamē neſcit homo vtruz amore an odio
dignus ſit. Mathe. vij. Multi dicent
mihi in illo die domine nonne in nomi/
ne tuo prophetauimus et ſigna multa
fecimus. et demonia eijciem⁹ ⁊ virtuteſ

multas fecimus.et dicet illis.Amē dico
vobis nūq̄z noui vos. ⁋ Terciū ē quia
ceteros aſpnabātur qđ ē valde impium
cū ſolū deus intueat̄ cor et in corde cōſi/
ſtat bonitas ⁊ malicia hoīs.qꝛ cū de cor
de exeāt cogitatōnes male.furta.homici
dia.⁊ cetera mala vt dꝛ math.xv. liquet
ꝙ nemīnē malū poſſumꝰ iudicare Itez q̇
apparet malus ⁊ eſt malus in cōſpcū ho
minū eſt bonus ⁊ pdeſtinatus in ꝯſpcū
dei. Nā eo tp̄e quo magdalena erat pec
catrix iudas erat aplŭs et faciebat mira
cula.et tñ iſta erat predeſtinata ad vitā
et iudas preſcitꝰ ad mortē. Et ið frequē
ter aliter videt̄ deo q̄z nobis.boeti. Hoc
qđ tu iuſtiſſimū et equiſſimū putas om/
nia ſciēti prouidētie diuerſuz videt̄. Itez
ſicut hō ſubito p vnū cogitatū malū ma
lus fit.ita ſubito p vnā verā cōtritōnem
fit bonus.et recipit grām ſpūſſancti Un
de ſup illō act.ij. Factus ē re.d̄ celo.ſonꝰ
di.glo. Neſcit tarda molimīa ſpūſſancti
grā. Cū ergo vt dꝛ iob.xiij.hō mutet̄ cōti
nue ⁊ nunq̄z in eodē ſtatu pmanet.d̄ ne/
mīe poſſumꝰ iudicare vtrū bonꝰ vel ma
lus ſit. Sicut de fluuio velocit̄ currente
nō poſſumꝰ dicere hec aq̄ ē hic qꝛ āteq̄m
verbū ſit cōpletū receſſit. Ceterū opa ho
minū bene poſſumuſ iudicare bona vel
mala eē. qꝛ de aptis peccatis licet nobis
iudicare ꝙ mala ſint.ſed ip̄z facientē noſ
nō poſſumꝰ malū iudicare niſi ꝓ tūc q̄n/
do mala facit. Et ið ꝓhibet̄ nobis omī
no ꝓrimū iudicare ⁊ ſpnere.luc.vj. No/
lite iudicare et nō iudi.noli.ꝯdē.et nō cō
dē.eſa.xxiij. Et qui ſpnis nōne ⁊ ip̄e ſper
neris. Et ſic ptȝ p̄mū. ⁋ Scđo ponit̄ ip/
ſa pabola in q̄ phariſei et publicani orō
deſcribit̄. Phariſei erāt quedā ſecta int̄
iudeos ab alijs in quibuſdā obſeruātijſ
diuiſi ſic dicti a phares qđ eſt diuiſio ha
bebant enī in manu ⁊ in frōte mēbranaſ
vel cartas in quibꝰ erat deſcriptꝰ decalo
gus in ſignū ꝙ p̄cepta habēda ſunt ante
oculos cordis p iugē memoriā et in ma
nu p opum adimpletōez. Itē ſpinas fere
bāt in fimbrijs palliōꝝ vt pungerēt eos
dū incederēt ⁊ recordarent̄ mādatoꝝ di
et ſic tota religio eoꝝ erat in apparētia ⁊
ſupſtitione. Et erant phariſei maiorıſ re
putatōis in vita int̄ iudeos ſicut mona/
chi int̄ xp̄ianos. Publicani aūt dicebā/
tur quaſi publice exercētes artes ⁊ mer/
catōnes quibꝰ peccatū nō deerat. Unde
publicani q̄ſi publice peccātes. Erāt aūt
apparētis malicie ſicut phariſei apparen
tis bonitatıſ. De his igit̄ duobꝰ.ſcȝ pha
riſeo ⁊ publicano ē p̄ns pabola in q̄ orō
vtriuſq̄z d̄ſcribit̄.⁊ p̄mo orō phariſei. q̇
habuit bonū p̄ncipiū qꝛ ad templū locū
ſanctū aſcendit. Criſtiani ergo q̇ ad eccle
ſiā nō vadūt ad regratiādū deo ꝓ benefi
cijs receptis vt phariſeꝰ fecit. nec ad pe/
tēdū indulgētias p cōmiſſis vt publica/
nus.nulliuſ legis eē vident̄.⁊ peiores ſūt
omīnatōi.⁊ ið ſicut canes ſine lege pe/
ribūt ⁊ extra ꝓijcient̄.apoc.xxij. Foreſ ca
nes ⁊ venefici. Itē hūit bonū p̄ncipiū.qꝛ
bona intētōe aſcēdit.ſcȝ vt oraret.qđ eſt
ꝯ̄ multos q̇ vadūt ad eccıāz ad ꝯfabulā
dū ⁊ loquendū Quidā vadūt ad viden
dū mulieres.et mulieres vadūt vt vide/
ant̄.⁊ iō vt aſpiciant̄ attēte vadūt purpu
rate et coopte valō vt dyabolꝰ q̇ appaꝛu
it beato martino. Et ſic eccleſia q̄ deberȝ
eſſe locus orōnū fit ſpectaculū pctorum
Et qui debuerant ꝓ indulgentia pecca/
torum ire peccata multa incurrunt. Et
vnde deus debuit honorari dyabolus
exaltatur. Et quando maior deuotō vl̄
religio debet haberi.ſcȝ in ſolennitatibꝰ
tunc huiuſmōi vana pernitioſius obſer
uantur. Propter quod dicitur Eſai.j.
kalendas veſtras et ſolennitates vrās,
odiuit aīa mea. In eodē.iij. Pro eo quod eleuate
bit dominꝰ filias ſyon ꝓ eo ꝙ ābulauerūt

extento collo et nutibus oculoꝝ ibant.
Sed habuit malū mediū.qꝛ fatue et ſu-
ꝑbe orauit.⁊ malū finem quia ꝯdemna-
tus diſceſſit.vnde debuit iuſtificatus re
cedere ¶ Fuitāt eiuſ orō ṗmo ꝑſumptu
oſa.quia ſtans apud ſe orabat quaſi de
ſuis meritis confidēs. Unde ſtatus cor
poris in eo elatōem ſignificabat mentis
q.d. Non oportet me genuflectere ꝓ ali
quo qꝛ plenus ſuꝫ oībus et abūdo. Con
tra quod apoc.iij. Dicis qꝛ diues ſuꝫ et
locupletatus et nullius egeo et neſcis qꝛ
tu es miſer et miſerabilis ⁊ pauꝑ ⁊ cecus
et nudꝰ. ¶ Secūdo fuit effrontuoſa.qa
gratias ago tibi.q.d. Nō habeo ꝯſciētiā
alicuius peccati.et ideo nō peto veniam
ſed apta frōte ſto corā te referēs gratias
Contra quod.ro.iij. Omēs pec.⁊ egēt gr̄a
tia dei. ¶ Tercio fuit ſuꝑba et vanaglo-
rioſa qꝛ non ſum ſicut ceteri hoīm rapt.
iniuſ.adul. Due enī ſunt ꝑtes iuſticie vt
ait aug.ſcꝫ declinare a malo ⁊ facere bo-
num. Primā ꝑtem oſtēdit ſe hrē cuꝫ di.
Non ſum ſicut ceteri ho.ra.⁊c. Scdam
partē oſtēdit ſe hrē cū ſubdit.ieiuno bis
in ſabbato.de.do.oīm que poſſ. Ubi no
ta ꝙ omīs peccatoꝛ ē raptoꝛ iniuſtꝰ ⁊ ad
ulter et in oī peccato ꝯmittit furtū iniu-
ſticiā et adulteriū. Raptoꝛ ē.qꝛ aīmaꝫ q̄
ſolius dī ē aufert ei ⁊ dat dyabolo. Iniu
ſtus ē qꝛ cū ipē ſit ſeruuſ empticiꝰ dei eiꝰ
ſanguine emptus ipē ſubtrahit ſe ab eiꝰ
ſeruicio ⁊ ſeruit dyabolo eius inimico.
Adulter ē qꝛ deſerto deo q̇ ē ꝓpriꝰ ſpōſꝰ
aīme cū dyabolo fornicat̄. Et iō excludēſ
a ſe hec tria oēm radicē peccati a ſe exclu
dit. Itē nota ꝙ hō duo hēt a deo.ſcꝫ ſe et
ſua. et idō tāq̄m feudariꝰ debꝫ ſe ⁊ ſua a
deo recognoſcere ſe tenere. In eo enim
ꝙ bis in ſeptimana ieiunabat. oſtēdit ſe
deo facere ſacrificiū de corꝑe ſuo duꝫ ad
eius honorē corꝑꝰ ꝑ ieiuniū macerabat
In eo vō ꝙ decimas oīm ſoluebat oſten
dit omīa bona quecūqꝫ habebat a dō re
cognoſcere ſe tenere.in eo vō ꝙ ad tēplū
venerat ad orandū et gratias referebat
oſtendit ꝓ ſe ⁊ oībuſ ſuis deo omagiū fa
cere tanq̄m dnō.⁊ ꝑ ꝯſequēs oſtendit ſe
in omībꝰ ꝑfectū eē et dei mādata ſeruare
Et hoc eſt.grās tibi ago. qꝛ nō ſum ſicut
ce.ho.q.d.ego ſum ſolus honꝰ.ceteri āt ī
cōparatōe mei ſunt mali potuit ſaltē dixiſ-
ſe ſicut multi hoīm nō ſū. ¶ V ¶ Quat
tuoꝛ q̄ꝓpe ſunt ſpēs ſuꝑbie.vt di. Beda.
Prima ē cū q̄ſ bonū qd̄ habet a ſe habe
re ⁊ nō a deo exiſtimat. Cōtra qd̄ aplus
.j.coꝛ.iij. Quid hēs qd̄ nō acce.ſi aūt ac-
cepiſti quid gloriaris q̄ſi nō acceperis.
Hanc hūit nabuch.qui ait. Nōne hec ē
babilon ciuitas iſta magna quā ego edi
ficaui in roboꝛe fortitudīs mee.dani.iiij.
Et idō cōuerſus ē in beſtiam.qꝛ ſicut be
ſtia deū nō cognouit. Unde ſtatī ſubdit̄
ibidem. Ab homībꝰ eiiciēt te ⁊ fenum vt
bos comedes donec ſcies ꝙ excelſus do
minet̄ ſuꝑ vniuerſaꝫ terrā in regno hoīꝫ
¶ Secūda ē cū quis bonū qd̄ hēt putat
ꝓ meritiſ ſuiſ a deo ſibi datū qd̄ extīguit
materiā gratie.qꝛ ſicut di.apl̄s ro.xj. Si
aūt gratia dī iaꝫ nō ex opibꝰ.alioq̄n grā
iā nō eſt gratia. Hāc habuit lucifer.q̇ ex
opibus ⁊ meritis ſuis voluit ſuꝑ omēs
creaturas ſibi ṗncipatū dari.⁊ iō ꝓiectꝰ
ē in infernū.qꝛ q̇ volebat in oībus ꝑeſſe.
ſubtꝰ omīa fuit demerſus.eſai.xiiij. Qui
dicebas in corde tuo.in celū ꝯſcendaꝫ ſu-
ꝑra aſtra celi exaltabo ſoliū meū.verūta
mē ad infernū detraheris in ꝓfundū la-
ci. ¶ Tercia ē cū quis iactat ſe ⁊ vult vi-
deri.habere quod non habet quibuſ ma
ius preciū eſt videri ⁊ nō eē q̄ꝫ eē ⁊ nō vi
deri vt di.phūs. Hanc habent ypocrite
math.xxiij. Ue vo.ſcribe ⁊ phariſei ypo
crite.qui ſimiles eſtis ſepul.deal.que a.
foris ſpe.aꝑpa.ho.intrin.autem.ple.ſunt
oſ.moꝛ. ¶ Quarta eſt cuꝫ quiſ deſpcīs

ceteris appent ſingulariter videri habe
re qḋ nō habet. Hanc habuit iſte phari
ſeus qui reputauit ſe ſingulariter iuſtū.
et ideo hodie ſingularit̄ in toto mūdo ꝑ
dicatur ſupbus ⁊ iiuſtus. vt q̇ voluit ſin
gularit̄ bonus apparere: ſingulariter ꝑ
dicetur malꝰ. qꝛ deus ſupbis reſiſtit. iac.
iiij ¶ Quarto oratō pharisei fuit contu
melioſa qꝛ nō ſuꝫ velut etiā hic publicāꝰ
q.d. Iſte etiā publicanus ē de numero ſu
pradictoꝝ. ſcꝫ raptoꝝ iniuſtoꝝ ⁊ adulte
roꝝ. et ꝑ ꝯſequēs orādo ꝯtumelias ei in
ferebat. ps. Oratō eius fiat in peccatum
¶ Quinto fuit mēdoſa. qꝛ ea que dixit
ſe nō hr̄e habebat. et que dixit ſe habere
nō habebat. Nā dixit ſe nō eē raptorē ⁊
bonitatē et glām que ē ſoliꝰ dei rapiebat
lu. xviij. Nemo bonꝰ niſi ſolus deus. eſa.
xlij. Glām meā alteri nō dabo. Itē dixit
ſe nō eſſe iniuſtū. et publicanū temere iu
dicauit. et de numero maloꝝ dixit ipſuꝫ
eē. in quo magna iniuſticia ꝯſiſtit. Item
dixit ſe nō eſſe adulterū et ipē cū ſupbia
que eſt vxor dyaboli adulteriū cōmiſit
dimiſſa hūilitate que dēt eē vxor cuiuſli
bet iuſti. ſap. viij. Hanc q̄ſiui mihi ſpon
ſam aſſumere. Itē dixit ſe ieiunare ⁊ ipē
ſicut lupus vento vane glorie paſcebat.
oſee. xij. Effraim paſcit ventū. Et iō ieiu
nio dyaboli ieiunabat. yſiō. Qui a cibis
abſtinēt et praua agūt demones imitan
tur quibꝰ cibus ſp abeſt ⁊ culpa ſp adeſt
Item dicebat ſe decimas offerre oīm. et
ipam decimā bonoꝝ opum deo nō attri
buebat. ſed ipē ſibi iuſticiā ſuaꝫ attribue
bat tanq̄ꝫ ꝑncipio et de ipa vanā gloriā
querebat tanq̄ꝫ finē. Huiꝰ oppoſitū faci
mus dū iniciū ⁊ finē bonoꝝ opm deo at
tribuimꝰ qui ē alpha et o ꝑncipiū ⁊ finis
oīm. apoc. j. ¶ Sexto fuit fatuoſa. qꝛ ſi
cut vbi hūilitas ibi ſapiā vt dr̄. puer. xvj.
ita vbi ſupbia ibi ſtulticia. Et hoc appa
ret q̄ntuꝫ ad ſex. ¶ Z ¶ Primo qꝛ orō
nē ſuā inordinate incepit. ſ. a grāꝝ actōe.
Miſſa eni que ē valde ordīata oratō in
cipit a ꝯfiteor. et termīat a deo grās. ro.
xiij. Que a dō ſunt ordinata ſunt. Et iō
orō iſtius nō fuit a deo. qꝛ nō fuit ordīa
ta. Inchoanda ē enī orō in ꝯſideratōne
et ꝯfeſſione peccatoꝝ. puer. xviij. Iuſtus
a ꝑncipio ē accuſator ſui. Ex hoc enī hūi
liatur et cōpūgit in lamētis. et ꝑ ꝯſequēs
orō eiꝰ aſcendit ad deū. ecc. xxxv. Oratio
hūiliantis ſe nubes penetrat. Scd̄o qa
boītatē dei nimis artauit. nā eū qui vult
omēs hoīes ſaluos fieri et nō dat ſpūm
ad menſurā. et dat omībꝰ affluent̄. credi
dit ſolū ſe feciſſe bonū et ſolū ſe ſpū ābu
lare et eius bonitatē ſibi largitā fuiſſe. ac
ſi qs crederet ꝙ ſol in domo ſua tantum
luceret. bern. Nolo vt nuſq̄ꝫ arbitreris
ſotē iuſticie apparere ⁊ lucere niſi in cel
la tua ¶ Tercō qꝛ de magna eq̇tate gau
det dicens. Nō ſuꝫ ſicut ceteri hoīm. qḋ
tale ē ac ſi quis gauderet ꝙ eēt mōſtruꝫ
in natura. ¶ Quarto qꝛ ipē venerat ad
orādū et nō orat ſed laudat ſe dicēs. gra
tias ago tibi dnē qꝛ nō ſum ſicut ce. hoī.
quod ē ſtultū. ſcꝫ ſe laudare coraꝫ deo q̇
omīa nouit. Secus eēt corā hominibus q̇
ignorant facta alioꝝ. ¶ Quīto qꝛ infir
mitates ſuas abſcondit ei. a quo ſanari
deberet dicēs ſe nullū morbū habere. qꝛ
dixit nō ſum raptor iniuſtus neqꝫ adul
ter. boe. Si operam medicantis expcās
oportet vt vulnus detegas. puer. xxviij
Qui abſcondit ſcelera ſua nō dirigetur.
¶ Sexto qꝛ elemoſinā petiturꝰ diuicias
ſuas oſtētat. qḋ tale ē ac ſi quis iret petē
do elemoſinā manibꝰ plenis aureis. In
orōne enī hō petit a deo elemoſinā ſpūa
lium bonoruꝫ. Et ideo debet facere ſicut
pauperes qui oſtēdūt omēs miſerias ſu
as et magis oſtendūt ſe miſeros q̄m ſūt.
Et ſic patꝫ oratō pharisei que fuit ꝓſum
ptuoſa effrōtuoſa ſupba contumelioſa.

mendoſa ⁊ fatuoſa. ¶ A ¶ Scdo dſcri
bitur orō publicani que fuit ꝑ contrariū
bona. Nā fuit timoroſa. pudoroſa. dolo
roſa. accuſatoria. vera. ⁊ ſapia plena.
Primo fuit timoroſa qꝛ ꝓpter multitu
dinē peccatoꝝ timebat appropiquare ſā
ctis. ⁊ ideo a longe ſtabat. qd ē ꝯtra mul
tos q cognoſcūt ſe magnos pctōres ⁊ ſe
dent iuxta altare et iuxta ſacerdotes. Et
nota hic de oſa quē dn̄s interfecit qꝛ teti
git arcā. ij. re. xvj. Hic cadit exēplū qd reci
tat btūs gre. in dyal. de illa dn̄a: que cū
de nocte polluta eſſet a viro. iuit de mane
ad dedicatōez oratorij ſancti ſebaſtiani
et tetigit reliquias eiꝰ. et ſtatī inuaſa ē a
dyabolo. ¶ Scdo fuit pudoroſa. qꝛ nō
audebat oculos ad celū leuare. qꝛ celi a
gmina ꝑ peccata offenderat. et celū ami
ſerat idō pre verecūdia nō audebat celū
reſpicere. vn̄ eccīa cātat. nō ſum dignꝰ vi
dere altitudinē celi pre multitudie iniq
tatis mee. ¶ Tercō fuit doloroſa. qꝛ ꝑ
cuciebat pectus ſuū. ſub quo ē cor. quod
magno dolore ꝑcuciebat interius mag
q̄z pectus exterius. Vere pctōr dēt ſūme
dolere qꝛ ꝓ tā modico bono amittit tot
bona et incurrit tot peſſima mala. Sic
doluit magdalena et ꝑcuſſa fuit in corde
¶ Quarto fuit ſui accuſatoria. qꝛ ſolū ac
cuſabat ſe ⁊ reū reputabat. pſ. Quoniā
iniqtatē meā ego cognoſco. ij. reg. xxiij.
Ego ſum qui peccaui ego iniq̄ egi. ¶ Quin
to fuit vera. qꝛ ſicut hēbat in corde. ita lo
quebat ore. ⁊ ſicut erat interius. ita oſtē
debat ſe exterius. ecc. xxiij. Nō ꝯfundariſ
ꝓ aīa tua dicere verū: qd ē ꝯtra multos
qui ſtāt i eccleſia ad orandū. et aliud ha
bēt interius q̄z quod oſn̄dūt exteriꝰ. qꝛ re
cipiūt oſculū pacis et nolūt pacē. ⁊ dicūt
Dimitte nobis deb. no. ſicut ⁊ no. d. de.
no. et tamē nō dimittūt ſuis offenſoribꝰ
offenſas. Et ideo nō recedūt iuſtificati ſi
cut hic publicanus qꝛ eis nihil dimittit.

ſed huic publicano omīa ſunt dimiſſa. ī
quo penſare debemꝰ magnā dei miſeri
cordiā in humilē publicanū. Nō audet
publicanus appropiquare et deus appro
piquat. nō audet ad celū reſpicere. ⁊ deꝰ
reſpectu miſericordie eū reſpicit. penas
a ſe exigit et deus ei ꝑcit. culpā ſuā ꝯgno
ſcit et deus ei ignoſcit. Sic humilis non
audet appropiquare vt deuſ appropinq̄t
nō aſpicit vt deus aſpiciat. premit ꝯſciaꝫ
ſed ſpem ſubleuat. ꝑcutit pectus ⁊ penaſ
a ſe exigit. vt deus ꝑcat. ꝯfitetur vt deus
ignoſcat. Ignoſcit deus vt ille agnoſcit.
¶ Sexto fuit ſapia plena quod ptꝫ q̄n
tum ad ſex opa ſapiētis. ¶ B ¶ Nam
ad ſapiētem ꝑtinet primo ſeipm conſide
rare. puer. xvij. Oculi ſtultoꝝ in finibuſ
terre. ſapiētis āt oculi in capite ſuo. Sic
iſte oculos cōtinebat ſubmiſſos ad con
ſiderandū peſſimū in quo fuerat. ¶ Se
cūdo facta ſua ad debitū finē ordinādo:
qꝛ ſapiētis ē ordinare. j. coꝛ. xiiij. Omia
ſcḋm ordinē fiāt in vobis. Sic iſte orōnēꝫ
ſuā optime ordinauit ad iuſtificatōez et
veniā ꝯſequēdam. qꝛ deſcendit iuſtifica
tus in domū ſuam. ¶ Tercō ad ſapien
tem ꝑtinet a malo recedere ⁊ ad bonum
appropiquare. iob. xxviij. Timere deū ip
ſum ē ſapia et recedere a malo intelligē
tia. Sic iſte receſſit a peccatis ⁊ venit ad
orōnem. ¶ Quarto ad ſapiētem ꝑtinet
res iuſto precio appreciari. nā ad ſapiētēꝫ
ꝑtinet vnāquāqꝫ rē tanti exiſtimare q̄n
ti habēda eſt. Sic ille exiſtimauit dū me
lius oīm putauit gr̄iāꝫ dei hrē et ei recō
ciliari. Et idō oībus dimiſſis iuit ad tem
plū ꝓ grā dei habēda quāꝫ ſecū reporta
uit. math. xiij. Simile ē reg. ce. homi. ne.
q̄renti bo. mar. inuē. aūt vna ꝑcioſa mar.
ven. om. q̄ ha. ⁊ e. eam. ¶ Quito ad ſapi
entē ꝑtinꝫ vltimū finē ꝯſiderare. nā ſapi
ētia de altiſſiā cauſa ē. ſ. ḋ deo q̄ ē vltimꝰ
finis. ſap. vj. Cogitare enī de iſta ſenſuſ ē

ꝯſumat⁹.hier.ix.In hoc glorieť q̇ gloriať
ſcire et noſſe me.Sic ille vltimum finē in
ſua oratōe ꝯſiderauit.ſ.deo ꝯiūgi cui hō
in oratōne ꝯiūgiť.Nā vt dicit damaſen⁹
Oratō eſt mētis aſcēſus in deum.Unde
orātib⁹ aplis ſpūſſanctus ſup eos venit
¶Sexto ad ſapiētez ptinet meliora eli/
gere.Unde apls d.ꝙ ſapiētes ſunt bene
et multū ꝯſiliatiui vt meliora eligāt pro
uer.xi.Ubi multa ꝯſilia ibi multa ſalus.
Sic ille meliuſ elegit.ſ.ſeipm̄ hic punire
et iudicare.Unde ꝑcuciebat pect⁹ ſuuz
ſe reū dicēs.i.co.xi.Si noſmetipos diiu
dicarem⁹ nō vtiq3 iudicaremur.Uñ au/
guſ.Dñe hic vre.hic ſeca.vt in eternum
mihi ꝑcas.Et ſic pt3 orō publicani.q̄ ita
fuit fulta bonis.ſicut orō phariſei malis
ecc.xxxiii.Unū ꝯtra vnū.malū ꝯtra bo/
nū.Iuxta magnā vallē ſꝑ magn⁹ mons
ē.Et ſic pt3 ſcōm ¶Tercō infertur vtri/
uſq3 orōnis finis.q2 publican⁹ fuit iuſti
ficatus.ꝑpter hūilē orōnē.phariſeo ꝑpē
ſupbiā ſuā remanēte in fecib⁹ ſuis.Ubi
ē argumentū ꝙ melior ē pctōr hūiliſ q̄m
iuſtus ſupbus.aug⁹.Audeo dicere ſup
bis eē vtile i aliquod aptū maīfeſtū pec/
catū incidere.vt ſibi diſpliceāt qui iā ſibi
placēdo ceciderāt.Salubri⁹ eni petr⁹ di
ſplicuit ſibi qn̄ fleuit q̄3 placuerat qn̄ ne
gauit.In fine āt reddit rōnē hui⁹ diuerſi
tatis.cū qua infert ſententiā generalem
d.ꝙ omīs q̇ ſe exaltat hūiliabit.et ecōuer
ſo.q̇ ſnīa ē firmata cora3 deo et ſcripta et
publicata in mōo.q2 omiſ q̇ ſe hūiliat co
rā oculis ꝓprijs.exaltabiť corā oculiſ dī
et in pſenti ꝛ in futuro.Et q̇ modicū hūi
liatur modicū exaltať.ꝛ qui multū mltū
et qui nihil nihil.Q2 eni xp̄c ſe ſup omēſ
hūiliauit.idō ſup omēs ē exaltatus phi.
ii.Semetipm̄ exinauit.Et ſequiť.Pro
pter qd̄ deus exal.il.ꝛc.Et q2 beata vgo
poſt xp̄m ſup oēs humiliauit ſe.iō p⁹ cri
ſtū ſup oēs exaltata fuit.lu.i.Q2 re.hūil.
an.ſue.Et q2 iohēs pt⁹ xp̄m ſup omēs ſe
hūiliauit.idō a xp̄o ſup oēs ē exaltatus.
et cōmēdatuſ.Et q2 achab modicū ſe hu
miliauit.q2 forinſecus āmbulans dimiſſo
capite indutus cilicio.iō deus pa3 ipſu3
exaltauit.dn̄s vſq3 ad mortē ſentētiā de
iectōnis.iii.re.xvii.Nōne vidiſti achab
hūiliatū corā me ꝑpter quod nō inducā
malū in diebus eius.Et ecōuerſo de ſup
bia.q2 q̇ multū ſupbit multū deprimiť.ꝛ
qui modicū modicū.Q2 nāq3 lucifer mlt
tū ſupbiuit multū fuit depreſſus cū tota
comitiua ſua.Et ſimiliter primi ꝑentes
qui ſententiā grauiſſima3 in ſe ꝛ ſua po/
ſteritate receperūt.Et q2 nabu.min⁹ ſup
biuit minus fuit depreſſus.ſ.ſeptē anniſ
quibus ſtetit cū beſtijs.et poſtea reſtitu
t⁹ ē.vt pt3 dan.iiii.Qui āt iac3 in imo nō
pt cadē.Et ſic pat3 totū de euāgelio.

De epla ſermo.LXXXVII.

Notum facio uo
bis euāgeliū qd̄ predicaui vo
bis.i.cor.xv.Hec ē ps ſecūda
toti⁹ pme eple cor.In qua poſtq̄3 egit d̄
donis ſpi.ſ.agit de reſurrectōe mortuo/
rū.ꝛ q2 reſurrectō xp̄i ē cā nrē reſurrectō
nis.q2 vt dr̄ infra.ſi xp̄s reſurrexit ꝛ noſ
reſurgem⁹.iō ꝓbata xp̄i reſurrectōne ꝓ/
bata erit et nrā.Et idcirco pmo i hac epi
ſtola ꝓbat xp̄i reſurrectōe3.in qua q̄ttu/
or facit.q2 eni āteq̄3 xp̄s reſurgeret.reſur
rectō mortuo2 erat valde difficiľ ad cre
dendū.et apud multos q̄ſi impoſſibilis
videbatur.ꝓpter qd̄ ꝑ quoddā dictū dī
exo.iii.xp̄s eā ꝓbauit dicēs.Ego ſum de
us abraā deus yſaac deus iacob.Nō ē
deus mortuo2 ſed viuētiū.Ideo aplus
in hac ꝑte primo poīt ꝓlogū in quo red
dit auditores beniuolos ꝛ attētos ad ꝓ
batōem reſurrectōnis audiendū.In pn.
eple.Scdo ipa3 xp̄i reſurrectōem ꝓbat
ꝑ ſcripturas que ſunt teſtimoniū ad cre

dendũ ibi. Tradidi enĩ vobis in primis.
qd ⁊ accepi qm̃ xp̄s mortuus ẽ. Tercio idẽ p
bat p teſtimoniũ multoꝝ qui viderunt
xp̄m reſuſcitatum ⁊ p ſuũ. q2 etiã paul⁹
ip̄m vidit. quoꝝ teſtimoniũ nullaten⁹ ẽ
ſpernendũ. ibi. et q2 viſus ẽ cephe. ⁊ poſt
hoc vndeci. Quarto oñdit ꝙ ſuũ teſtio/
niũ eſt ydoneũ ad credendũ. ibi. Grã dei
ſum id quod ſuũ ⁊ grã eius in me vacua
nõ fuit. ¶ Primo ergo ponit quendã
ꝓlogum ĩ quo reddit auditores beniuo
los ⁊ attẽtos di. Notũ facio vobis frẽs
ſcʒ in fide ⁊ dilectiõe euãgeliũ. i. bonã ⁊ ve
rã ⁊ ſalubrẽ nũciatiõem.. Et nota ꝙ euan
geliũ aliquãdo ſumit̃ ſtricte. pro his tan
tũ q̃ in q̃tuor euãgeliſtis ↄtinẽtur. aliq̃n
do euãgeliũ nũciatiõ appellat̃ p quã pueni
tur ad regnũ eternũ ⁊ ſic accipit̃ hic. glo.
ſup illud marci. j. Iniciũ euãgelij. euãge/
liũ eſt nũciatiõ p quã ꝓprie ad regnũ ce/
loꝝ ⁊ ad remiſſionẽ pctõꝝ puenit̃. Di
cit ergo Notũ vobis facio euãgeliũ qd
predicaui vobis ſcʒ alias. qd ⁊ accepiſtis
.i. acceptaſtis. in quo ⁊ ſtatis ſcʒ in ip̄o p/
ſeuerãdo p grãm fidei et dilectiõis dei. p
quod et ſaluamini. ſcʒ iam in ſpe et tandẽ
ſaluandi in re. ſi tamẽ tenetis tanq̃ʒ me/
mores et attẽti qua rõe p̄dicaueri vobis
.i. quo fine. q2 vt vos lucrarer xp̄o. ij. cor.
xij. Nõ quero veſtra ſʒ vos. niſi fruſtra
credidiſtis. q. d. nõ tenuiſſe q̃uo p̄dicaui
eſt fruſtra credidiſſe qd ẽ magnũ dãnũ
Haymo. Fruſtra credit qui ab ip̄a fide
poſtmodũ recedit. Nota ergo ꝙ in hac
p̄ma pte ad duo monemur. ſcʒ ad audiẽ
dum verbũ dei. et ad obſeruandũ ⁊ tenẽ
dum opus. Primo monemur ad audi
endũ euãgeliũ. i. bonã annũciatiõem. id ẽ
verbũ dei. Et hoc ꝓpter q̃nq3 bona que
facit in audiẽte. ¶ C ¶ Primo illumi/
nat intellectũ de credendis. de ſperãdis
de amandis. de agendis. ⁊ de omib⁹ ne/
ceſſarijs ad ſalutẽ. actu. xx. Nõ enĩ ſubẽ/
fugi quo min⁹ ãnunciarẽ vobis oẽ con/
ſiliũ dei. p̄s. Lucerna pedib⁹ meis verbũ
tu. ⁊ lu. ſe. me ¶ Sc̃do facit recipere fidẽ
que ẽ fundamẽtũ oim̃ bonoꝝ. ⁊ nihil eſt
hoĩ bonũ ſine ip̄a. ro. x. Ergo. fides ẽ ex
auditu. auditus aũt p verbũ dei. per quã
aĩa deſponſat̃ xp̄o. ozee. ij. Sponſabo te
mihi in fide. ¶ Tercio inflãmat affectũ
In p̄dicatiõne enĩ mõſtrat̃ ꝙ deus ẽ ſum
mũ et pfectũ bonũ. omĩa bona in ſe cõti
nens. Omĩa alia bona ſunt bona falla/
cia ⁊ impfecta. ⁊ iõ aĩmus auditoꝝ accẽ/
ditur ad ip̄m ſup omĩa diligendũ q2 bo
nũ nõ mouet voluntatẽ niſi ↄgnitũ. cog̃
tum aũt mouet. q2 vt d. phũs. Bonũ eſt
quod oĩa appetũt. Hoc optime pʒ act. x.
vbi dr̃. ꝙ loquẽte petro cecidit ſpũſſctũs
ſup omẽs qui audierũt verbũ. ¶ Quar
to monet ad pniãʒ. p̄dicator enĩ oſtẽdit
mala que peccator p peccatũ incurrit. q̃
ſunt infinita. et bona que pdit q̃ ſilr̃ ſunt
infinita. Oſtẽdit etiã q̃ʒ vile ⁊ beſtiale ⁊
piculoſum ẽ in peccato manere q2 ſi mo
reret̃ ſtatĩ ad inferna deſcenderet. q̃ om/
nia ↄſiderãs pctõr niſi ſit oĩno beſtia cõ
terit̃ et redit ad pniam. actu. ij. His audi
tis ↄpuncti ſunt corde et dixerunt ad pe
trũ et reliquos aplõs. Quid faciem⁹ fra
tres. Et ait petrus. Penitẽtiã agite. hoc
eſt ↄtra multos qui dicũt. q̃re vado ad p
dicatiõeʒ. ex quo nõ facio qd dr̃. Ego ſcio
quid dbeo facere. Talis errat q2 frequẽ/
ter hõ ↄpungit̃ in p̄dicatiõe vt dictum ẽ.
et venit malus ad p̄dicatiõeʒ ⁊ redit bo/
nus cũ bono ꝓpoſito. ¶ Quĩto facit tẽ/
palia ↄtemnere. In p̄dicatiõe enĩ oſtẽdit̃
ꝙ omĩa bona tpalia ſcʒ diuicie delicie et
honores ⁊c̃. ducũt ad doloroſuʒ finẽ. q2
vel hõ dimittit ea p mortẽ. vel ip̄a dimit
tũt eũ p aduerſam fortunã. ⁊ ꝙ quicũq3
ip̄a dimittit habebit bona eterna. qd cõ/
ſiderãs hõ ſapiẽs ↄtemnit ⁊ relinqt ea.
Sic apli audiẽtes xp̄m p̄dicare omnia

dereliquerūt. Math. xix. Ecce nos reliq
mꝰ omnia et ſecuti ſumꝰ te. Secūdo mo
nemur ad tenendum et ſtādū ꝑ opus in
ſermone dei et hoc ꝓpter q̄ttuor. R. ¶
Primo qꝛ niſi in ſermone di noſtri ma
neamꝰ omnia bona fruſtrātur in nobis
⁊ glā dei ⁊ paſſio xp̄i et merita ſāctorum
et ſacramēta ecclie ⁊ dona ⁊ v̓tutes ⁊ bo
na nature ⁊ fortune ⁊ gr̄cie. ac etiā bona
que fecimꝰ et breuiter omnia ſūt fruſtra
et nō includūt debitū finē ꝑmanēte in ſ̄
mone dei. Eccliaſtes. ix. Qui offendit in
vno multa bona ꝑdet. ¶ Secūdo qꝛ ꝑ
manētia in ſermone di facit diſcipulum
xp̄i qd̄ eſt magis q̄ȝ eſſe cardinalē pape.
Joh. viij. Si manſeritis in ſermone meo
vere diſcipuli mei eritis. ¶ Tercō facit ho
minē liberū. ioh. viij. Si māſeritis in ſer
mone meo ve. diſ. mei eritis. ⁊ cognoſce
tis veritatē et v̓itas liberabit vos. Naȝ
realis obſeruantia eripit hoīem de ſerui
tute dyaboli et vicioꝝ et transfert in liber
tatē glorie filioꝝ dei. gal. iiij. Itaqȝ nō ſu
mꝰ ancille filij ſȝ li. q̄ li. xp̄s nos li. Nō ſic
patet. Sicut di. phūs. Liber ē qui ē cau
ſa ſui. Seruꝰ aūt ē qui ē cauſa alteriꝰ qui
nō opatur ſibi ſed dn̄o. Et ſm̄ hunc mo
dū obſeruās ſermonē dei ē liber. qꝛ om
nia bona que facit ſunt ſua. j. coꝝ. iij. om
nia veſtra ſunt vos aūt xp̄i. xp̄s aūt dei.
Peccator aūt omīa ꝑdȝ. qꝛ aīmā aufert
dyabolus. corpꝰ comedūt vermes. et bo
na tp̄alia auferūt conſanguinei. ⁊ ſic eſt
cauſa alterius. ¶ Quarto facit hoīnem
īmortalē. ioh. viij. Si quis ſermonē me.
ſer. mor. nō guſ. ineter. ſed trā. de mor. ad
vitā. Qꝛ mors nature ↄuertit̄ in vitā glīe
Et iō nō dēt dici ꝙ moriat̄. ſȝ ꝙ tūc icipit
viuere. qꝛ vt di. phūs q̄n introducit̄ ꝑfe
ctior et nobilior forma et abijcit̄ impfcti
or talis nō debet dici corruptō ſed gene
ratio. vt q̄n corpi hūano infundit̄ aīa rō
nalis. q̄uis aīma ſenſitiua et vegetatiua

corrūpātur. tn̄ dr̄ ꝙ tūc hō generat̄. Et ſic
ptȝ pmū. ¶ Scd̄o xp̄i reſurrectōem pro
bat ꝑ ſcripturas dicēs. Tradidi. n. vobiſ
in pmis. i. inṫ pma et maxima que vobiſ
p̄dicaui. hoc fuit vnū ſcȝ ꝙ xp̄s mortuuſ
eſt ꝓ peccatis nr̄is et ſepultꝰ et tercia die
reſurrexit ſicut ſcripture teſtant̄. Nā de
eius morte. eſa. et hier. teſtant̄ apte. et ſilr̄
daniel qui ait. poſt lxx. ebdomadas occi
detur. xp̄s. dan. ix. De ſepultura dr̄ eſaie
liij. Dabit impios pro ſepultura ⁊ diui
tes ꝓ morte ſua. In eodē. xj. Erit ſepulcꝛ
eius glorioſum. De reſurrectōne v̓o dr̄
oſee. vj. Uiuificabit nos poſt duos dieſ
et in die tercia ſuſcitabit nos. Et ſic patȝ
ſcd̄m. ¶ Tercio poſtq̄ȝ ꝓbauit xp̄i reſur
rectōeȝ ꝑ ſcripturas. ꝓbat eādem ꝑ teſti
moniū hoīm dicēs. ꝙ xp̄s poſt reſurrectō
nē viſus ē cephe. i. petro. vt ptȝ luc. xxiiij.
et poſt hoc vndeci vt patet ioh. xx. Dei
de viſus ē pluſq̄ȝ q̄ngentis fratribꝰ ſimꝪ
ex quibꝰ multi manēt vſqȝ adhuc prom
pti ſi opꝰ ē ad teſtificandū hoc. Quidaȝ
dormierūt. i. mortui ſūt. hoc ex euāgelio
oſtēdi nō pōt. Deinde viſus eſt iacobo.
nec p̄t hoc oñdi ex euāgelio. Et dr̄ hic ia
cobꝰ fuiſſe iacobus alphei qui fuit ep̄us
hieroſolimitanus de q̄ di. Haymo. ꝙ in
paſceue deuouit ſe nō comeſturū donec
videret xp̄m a mortuis reſuſcitatū. Dei
de viſus ē aplīs oībus ⁊ hoc in die aſcē
ſionis vt pȝ mar. xvj. et act. j. Et nota hic
ꝙ nō facit mētionē de apparitōibꝰ que fa
cte ſunt mulieribꝰ. qꝛ olim mulieres nō
recipiebātur in teſtimoniū. Nouiſſime
aūt oīm apl̄oꝝ viſus ē ⁊ mihi vt ptȝ act.
ix. Dixit ananias. Salue frater dn̄s no
ſter ieſus xp̄s miſit me qui apparuit tibi
in via qua veniebas tanq̄m abortiuo. q.
d. Bene dico nouiſſime quia abortiuus
ſum inṫ apl̄os. Uocat ſe abortiuuȝ quia
quaſi extra tempꝰ natus ē. ⁊ qꝛ violenter
natus et quaſi coactus ↄuerſꝰ ad dn̄m.

vel quia minor alijs ꝯſideratõne ſtatus preteriti. Et hoc eſt quod ſubdit. Ego ſũ minimus apoſtolorũ ſꝫ tēporis ſucceſſi-onē qui non ſuꝫ dignus vocari apl̃s. qꝛ perſecutus ſũ eccleſiã dei. Act. ix. Saulꝰ adhuc ſpi. mi. et ce. in diſ. do. ¶ Moraliter ex hoc ſecũdo et tercõ mēbro ad nrãꝫ edificatõnē tria recipere debēꝰ. ¶ Pri-mũ ē vt peccatũ ſumme caueamus ⁊ de-teſtemur. quia pro ipõ delendo mortuꝰ eſt filius dei. ro. iiij. Traditus ē ꝓpter de-licta no. ⁊ reſur. ꝓpter iu. Dicit̃ de adã ꝙ videns abel filiũ ſuũ mortuũ et ꝯſiderãſ ꝙ niſi peccaſſet nõ fuiſſet mortuus fleuit peccatũ ſuũ centũ annis. in quadã valle ſe tanq̃ꝫ in carcere recollocãs. quanto er-go mag̃. debemꝰ abhorrere peccatũ. cuꝫ filiꝰ dei ſit pro ipõ mortuus. Nos etiaꝫ ex peccato quattuor mortes incurrimuſ E ¶ Prima ē vita amara qua in hac valle miſerie viuimꝰ. que morti equipat̃ ecc. xxx. Melior eſt mors q̃ꝫ vita amara De qua dr̃ Geneſ. ij. Quacunqꝫ die co-mederis ex eo. morte morieris .i. amare viuere incipies. ¶ Scd̃a eſt ſepatõ gratie dei ab aĩa ꝑ culpã. ꝓpter quod omēs naſcimur filij ire. vt d. iob. ¶ Tercia ē ſe-patõ aĩe a corpe. ꝓpter quod omēs mo-rimur. ro. vj. Stipendia peccati mors. Quarta eſt ſepatõ aĩe a deo ⁊ a vita btã oēs iſtas quattuor mortes incurrimꝰ ꝑ peccatũ factũ ꝑ primos pentes. ⁊ iõ multũ debemꝰ timere peccare. qꝛ ſi peccauerimus oēs iſtas q̃ttuor mortes peiores ſi-ne cõpatõne ſentiemꝰ ⁊ maxīe quartã ſcꝫ ſepatõem aĩe a deo ⁊ vita beata. quia cũ hoc deputabimur ſupplicijs eternis. q̃m-uis ſupplicium eternũ principaliter ꝯſiſtat in ſepatõne aĩe a deo. vt d. criſoſ. Quod ſupplicium nõ incurrimꝰ ex primorũ parē-tũ peccato. ſed ex ꝓprijs peccatis. quia q̇ ſolũ cũ peccato ꝑmorũ pentũ mortui ſũt de tali ſepatõe nullã penã habent ¶ Se-cundũ ē vt cũ xp̃o moriamur ſepeliamur et reſurgamus. ¶ F ¶ Primo debemꝰ mori cũ xp̃o in cruce pnĩe. Mat. xvj. Si q̇s vult poſt me venire abne. ſe. i. vitã carnaleꝫ. et tollat crucē ſuã. ſcꝫ pnĩe ⁊ ſequatur me. Sicut faciebat apl̃s qui dicebat xp̃o cõfixus ſuꝫ cruci. gal. ij. Et iteꝝ. Ego enĩ ſtigmata dñi noſtri ieſu xp̄i in corpe meo porto. gal. vj. Et ad hoc vt peĩtēcia ſit facilior debemꝰ de omibꝰ amaris ⁊ duris que xp̃us pro nobis ſuſtinuit facere vnũ faſcē et in corde noſtro ponere Cãt. j. Faſciculus mirre dilectus meus mihi inter vbera mea ꝯmorabitur. Et tũc om-nia amara huius vite dulcorant̃ et oēm paſſionē patiēter feremꝰ. gre. Si paſſio dñi ad memoriã reuocetur. nihil ē adeo durũ qd̃ ñ equo aĩo toleretur. Qd̃ figu-ratũ fuit qñ filij iſrael veniētes ĩ marath inuenerunt ibi aquas amaras. quaſ nõ potuerũt bibere. et dñs oñdit moyſi li-gnũ quod mittēs moyſes in aquas ſtatĩ dulcorate ſunt. exo. xv. ¶ Secũdo debemus ſepeliri cũ xp̃o. vt ſicut anima chri-ſti ad inferos diſcendit corpore cũ tumu-lo remanente. ita et nos debemus ad in-fernum ꝑ animi cogitatõnē ire. eſa. xxx-viij. Ego dixi in di. dieꝝ me. vad. ad por-tas inferi. Debemꝰ enĩ q̃tidie cogitare penarũ inferni acerbitatē. De qua dicit̃ iob. xxiiij. Ab aquis niuiũ tranſeunt ad calorē nimiũ. ps. Ignis grando. nix gla. ſpũs ꝓcellaꝝ ps ca. eo. Et penaruꝫ inferni eternitatē. Math. xxv. Ibunt hi ĩ ſupplicium eternũ. Et iudicij vltimi horribilitatē. Hiero. Siue comedã. ſiue bibam ſiue aliud quid facio ſemꝑ illa vox hor-ribilis ſonat in auribꝰ meis. ſurgite mortui venite ad iudiciũ. ecc. vij. Memora. no. tu. et in eter. nõ pec ¶ Tercõ debemꝰ reſurgere cum xp̃o. i. in nouitate vite grē ãbulare. Ro. vj. Q̃uo xp̃us reſurrexit a mortuis per gloriã patris ita et nos ino

uitate vite ābulemꝰ. Sūt multi qui ptꝰ-
q̄ꝫ mortui fuerīt in peccatis nūq̄ꝫ voluīt
reſurgere. Prou.xxvj. Sicut oſtiū vtit̄
in card. ſuo ſic piger in lectulo ſuo. i. in cō
cupiſcētia carnis ſue. Cōtra q̄s aplus ad
ephe. v. Surge qui dormis et exurge a
mortuis et illu. te xp̄s. Surgamus ergo
in triduo cū xp̄o. i. in vera ꝯtricōe. pura
ꝯfeſſione. ⁊ ꝑfecta ſatiſfactione. Surgāꝰ
et immortales cū xp̄o. vt nō āplꝰ pecca-
toꝝ morte peſſima moriamur. Rom. vj.
Chriſtus reſurgens a mortuis iā nō mo
rit. ⁊c. ¶ Terciū qd̄ debemus accipe vt re
ſurrectōem nr̄āꝫ probemꝰ ſicut et xp̄s ꝓ
bauit ſuā. Probauit aūt xp̄s reſurrecti
onē ſuā tripliciť ſcꝫ ꝑ oſtenſiōeꝫ vulneꝝ
ioh. xx. Oſtēdit eis latus et manꝰ. ¶ Per
palpatōeꝫ carnis. lu. xxiiij. palpate et vi-
dete. Et ꝑ comeſtionē faui mellis et partis
piſcis aſſi. Ibideꝫ. Habetis hic aliqd̄ qd̄
manducet. at illi obtulerūt ei partē piſcis
aſſi et fauū mellis. ¶ G ¶ Tria eni ſunt
ſigna ꝙ quis vere ſurrexit a morte culpe
et peccati. ¶ Primū eſt oſtēſio vulneruꝫ.
i. peccatoꝝ. Si enī peccata pure ⁊ clare
oſtēderimus ſacerdoti ſignū ē ꝙ vere re
ſurrexerimꝰ. j. ioh. j. Si confiteamur pec
cata nr̄ā. fidelis ⁊ iuſtꝰ ē. vt remittat no-
bis peccata noſtra. puer. xxviij. Qui ab-
ſcōdit ſcelera ſua nō diriget. qui aūt ꝯfeſ
ſus fuerit et reliquerit ea miſericordiam
ꝯſequet. ¶ Scōm ē palpatō carnis. q̄n-
do enī homo ꝑmittit ſe palpare a penis
in carne ſua et ab aduerſis in filijs ⁊ ami
cis ſuis. et ab aduerſa fortuna ſua in re-
bus ſuis et non murmurat. ſignum eſt ꝙ
vere reſurrexit. In oībꝰ iſtis tribus ꝑmi-
ſit ſe palpari iob et in omibꝰ nō peccauit
neq̄ꝫ ſtultū quid contra deū locutus eſt.
iob. j. Sed q̄n murmurat in aduerſis vt
filij iſrael. qui ſtatim vt defecit eis aqua
murmurauerūt ꝯtra moyſen dicentes.
vtinā mortui eſſemus in egipto: ſignuꝫ

ē ꝙ nō reſurrexit. ¶ Terciū eſt comeſtio
quia ſi comedit fauū mellis. i. verbuꝫ dei
quod eſt cibus anime. math. iiij. Nō in
ſolo pane viuit homo. ſed in omi verbo
quod procedit ex ore dei. Quod palato
ſano eſt ſup mel dulce. ps. q̄m dul. fa. m.
elo. tu. ſuper mel ori meo. Comedit etiaꝫ
piſcē aſſum. i. xp̄m aſſatū in ligno crucis
ſcꝫ in ſacramento altaris et hoc digne. ſi
gnum ē ꝙ vere reſurrexit. Qui autē neu
trū digne comedit ſignum ē ꝙ non reſur
rexit. q2 niſi is qui d̄ graui ſurgit infirmi
tate confortetur cibo moritur. Et nota
hic de animali nō ruminante. d̄ quo nō
poterat fieri ſacrificium deo. nec erat ci-
bus aptus populo dei. ⁊ ſignificat ꝙ iſte
qui verbū dei non maſticat ſed deglutit.
et corpus xp̄i non dijudicat neq̄ꝫ diſcer-
nit ab alijs cibis non eſt de populo dei.
nec poteſt deo ſacrificare. Et ſic patꝫ ter
ciuꝫ. ¶ Quarto oſtendit ſui teſtimonij
ydoneitatem. quia licet ratione ſtatus ꝑ
teriti ſuuꝫ teſtimoniuꝫ non eſſet efficax.
tamen ratione ſtatus in quo tunc per g̃-
tiam dei erat ſuum teſtimonium efficax
erat ad credenduꝫ. ſicut et aliorum aplo
rū quia per gratiā dei erat apoſtolus ſi-
cut et alij. et per eandē gratiaꝫ multuꝫ ꝓ-
fecerat eccleſie. nec vacua in ipſo manſe-
rat. Et ſic ptꝫ totū de epla.

¶ Dn̄ica. xij. de euāg. ſmo. LXXXVIII

Exiens ieſus de
finibus tyri venit ꝑ ſydonem
ad mare galilee inter medios
fines decapoleos. Mar. vij. Sicut dicit
aplus ad ro. v. ſicut ex vno homine pec-
catuꝫ et condemnatō proceſſit in multos
imo in omnes ꝓpter quod omnes naſci
mur filij ire. multomagis ex vno homie
ieſu xp̄o iuſtificatō et ſalus in omēs abū
dauit. Ex peccato aūt ꝑmorū parētuꝫ g̃-
tiam dei perdidimus. et penas multas

incurrimus. nã gratuitis fuim⁹ expolia
ti et in naturalibus vulnerati. Fili⁹ autẽ
dei veniens in mundũ grã dei nos reſti/
tuit et naturalia noſtra mẽbra ſanauit ĩ
parte. tandẽ totũ corpus et aĩam plena/
rie ſanaturus. De hac ergo materia pre
ſens euãgeliũ tractat. nã in ipõ quoddã
xpĩ miraculũ recitat̃ quõ ſcꝫ linguã ⁊ au
res cuiuſdã ſanauit ſurdi et muti. p que
peccatoris ſanatõ deſignatur. que fit per
grã dei reſtitutõeꝫ. Circa quod miraclm
euãgeliſta tria facit. Primo anteceden
tia miraculũ deſcribit et narrat In prin.
euã. Scdo ipm miraculũ a xpo factũ re/
citat et exarat. ibi. Et apprehẽdẽs euꝫ de
turba ſeorſuꝫ miſit digitos ſuos in auri
culas eius et expuẽs tetigit linguã eius
Tercio ſubſeq̃ntia miraculũ ſubnectit.
et notat. ibi. Et p̃cepit eis ne cui dicerent
Quãto aũt magis eis precipiebat: tãto/
magis plus predicabãt ⁊ eo ampli⁹ am
mirabant̃ dicẽtes. bene oĩa fecit ¶ Circa
primũ tria ponuntur. Primũ ẽ aduẽt⁹
ſaluatoris ad humanã miſeriã. qꝛ exi. de
fin. ty. ꝛc. Scd̃ꝫ ẽ adductõ peccatoris ad
diuinã clemẽtiã. qꝛ addu. ei ſur. ⁊ mutuꝫ
Tercũ ẽ deprecatõ interceſſorũ pro ſani
tate recipienda. qꝛ dep̃cabant̃ illũ vt im/
ponat il. ma. ¶ Primo ergo ponit̃ ad/
uentus ſaluatoris ad humanam miſeri
aꝫ. nã filius dei videns humanã miſeri/
aꝫ et ſeruitutem duriſſimã qua ſub dya/
boli imperio omĩ famulatu viciorũ im
pie premebat̃. compaſſus eſt ei ⁊ deſcen/
dit de celo vt eam liberaret. ⁊ vt ei pfctẽ
compateretur voluit eius miſerias expi
ri. Hebre. iiij. Nõ habem⁹ pon. qui non
poſ. cõpa. infir. no. temp. a. p omia. Et ibi/
deꝫ. ij. Debuit eni p oĩa fratribus aſſimila/
ri vt miſericors fieret. Et qꝛ in natura di
uina nullã penam poterat experiri. ideo
factus eſt homo et venit p ſydonem. i. p
triſticiã humane nature. nam ſydon ve/
natõ triſticie interpretatur. vſqꝫ ad ma/
re. id eſt ad vſqꝫ amaritudineꝫ crucis. in
ter medios fines decapoleos. id eſt. ſub/
ditus decalogo preceptoꝝ legis. quia le/
gẽ non venit ſoluere: ſed adimplere. Et
nota ꝙ hec decapoleos hui⁹ decapoleoſ
vel decapolios idẽ eſt quod decapolis.
et eſt regio deceꝫ vrbium trans iordanẽ
ad orientẽ poſita. in cuius regionis me/
dio tyrus et ſydon ſunt. Sic ergo angu
ſtias noſtras aſſumpſit. amaraꝫ morteꝫ
guſtauit et legem ſeruitutis ſeruauit. vt
de his omnib⁹ nos liberaret. gal. iiij. Mi
ſit deus fi. ſ. fac. ex mu. fac. ſub le. vt eos q̇
ſub lege e. redi Inter miſerias autẽ hũa/
ne nature eſt corporalis infirmitas ⁊ ma
cula peccati. Et ideo filius dei vt oſtẽde
ret ꝙ ſoluꝫ in mundũ venerat vt huma/
nã naturaꝫ a miſerijs liberaret. cepit eaꝫ
ab infirmitatis miſeria ⁊ a peccati macu
la liberare. lu. vj. Uirt⁹ de il. exibat et ſa/
nabat omẽs. Uñ iſtũ ſurdũ et mutum ⁊
corpaliter et ſpũaliter ſanauit. eo ꝙ quẽ
cunqꝫ ſanauit in corpore ſanauit et in a/
nima. quia vt d. auguſt. Dei pfecta ſunt
opera. ¶ Scdo ponit̃ adductiõ peccato
ris ad diuinã clementiã. quia q̃uis fili⁹
dei venerit in mundũ cũ ſacco gratiarũ
et virtutũ et donoꝝ ſpũſſancti. paratus õi
bus dare gratis. tamen hõ induratus ⁊
obſtinatus in malo. nolebat ad ipm ac/
cedere. vt gratijs et virtutibus ditaret̃.
iob. xxj. Qui dixe. deo. rece. a no. ſci. vi. t.
no. Et ideo deus de exuberanti diuerſ
modis. adduxit eũ ad ſe. Cariſſimi para/
bola hec eſt tẽporis inſtãtis Nã fili⁹ dei
ſtat ad oſtiũ anime et pulſat ⁊ vult itra/
re ad nos cũ ſacco pleno oĩm bonoruꝫ.
apoc. iij. Ego ſto ad oſtiuꝫ et pulſo. ſi qs
aper. mihi introibo ad illum. Et nos mi
ſeri obcecati nolumus ei apire. in luto fe
cis et in lacu miſerie pocius marceſcere
eligẽtes. Sed deus in miſericordia copi

ꝺ'us ñ attẽdit ad miſerias nr̃aſ ſʒ diuer-
ſis vijs ad ſe ducere nos conatur.ne tan
tũ bonũ quãtũ nobis vult dare pdam⁹.
¶ b ¶ Nã aliquos ducit ad ſe ꝑ vbũ
ꝑdicationis.dũ verbo predicatoris dat
virtutẽ cõpungendi cor.ps. Ecce dabit
voci ſue vo.vir.ita ꝙ peccator in ipõ ver
bo predicatoris cõpungit̃ et ad deum re
dit.act.ij. His auditis cõpuncti ſunt cor
de et dixerũt ad petrũ ⁊ ad reliquoſ apo
ſtolos. Quid faciem⁹ viri fratres. Per
ſubtractõeʒ autẽ talis virtutis dicit̃ de-
us cor peccatoris indurare. Exod.qrto.
Ego indurabo cor pharaonis: et nõ di
mittet populuʒ. Quod eſt ſignũ magne
ire dei quando homo in predicatiõe nul
lo modo cõteritur. Quoſdaʒ ducit ad ſe
per graues infirmitates.ps. Multi ſũt
infir.poſtea acce. Quoſdã per aduerſa
et varia tribulationuʒ genera. Oſee.vj.
In tribulatõne ſua mane cõſurgent ad
me. Quoſdã ꝑ ꝓſpera.ps. Confi.tibi cuʒ
benefe.ei. Quia vt dicit Boeti⁹. Deus
facit ſicut bonus medicus qui vnicuiqʒ
tribuit ſicut ſibi expedire cernit. Nam q̃
dam franguntur in aduerſis et quidam
diſſoluuntur in proſperis.⁊ quidã in di
gnitate peunt.et quidaʒ in dignitate ſal
uãtur et ſic de alijſ et ideo per diuerſa et
multa ducit ad ſe ſaluandos. Nam oẽs
ſaluandos ducit et attrahit ad ſe ex grã
ſpeciali.ioh.vj. Nemo p̃t ve.ad me niſi
pater qui miſit me tra.euʒ. ¶ Tercõ poĩ
tur deprecatõ interceſſoruʒ pro ſanitate
recipienda.quia deprecabantur eum vt
imponat illi manuʒ.i.ꝯferat virtutem ⁊
ſanitatẽ. Ubi notandum ꝙ per iſtuʒ ſur
dum et mutũ peccator intelligitur.qui ꝑ
ſe ad deũ accedere non poteſt.ideo opor
tet vt adducatur.nec per ſe poteſt grati-
aʒ impetrare.eo ꝙ inimicus dei eſt. gra-
tie autẽ concedũtur amicis.et ideo opor
tet vt amici dei pro ipſo orent. Job.xlij.

Seruus meus iob orabit pro vobis.fa-
ciem eius ſuſcipiam vt non vobiſ impu
tetur ſtulticia Et ideo q̃tidie pctõres cõ-
uertuntur ⁊ recipiunt gratiaʒ dei.q2 q̃ti-
die eccleſia iuſtoꝝ rogat pro eis deũ. Jõ
ꝯuerſus eſt paulus q2 ſtephan⁹ ꝑ eo ro
gauit vt di.aug⁹. Et ideo aug̃.ꝯuerſus ẽ
et recepit grãm dei q2 mater eius pro ip
ſo rogauit. Unde iuſti nõ ſolũ ſanitateʒ
aĩe ſed etiã dilatõʒ ſnĩe di impetrant pec
catoribus.vt patet in exemplo quod cri
ſtus poſuit de colono.qui impetrauit a
dñõ ne ficulneã iſto ãno abſcinderet.lu.
xiij. Optimũ ẽ ergo habere aĩciciã ſeruo
ruʒ dei. et cũ eis habitare quia ãgeli dei
nõ potuerũt ſubmergere ſodomã ⁊ aliaſ
ciuitates donec loth habitauit in eis. et
ꝑmiſit deus ꝑcere omibus illis ciuitati-
bus ꝓpter decẽ bonos ſi ibi fuiſſent iuẽ
ti.vt patʒ gen.xviij. Significatur ãt pec-
cator ꝑ ſurdum ⁊ mutũ vt d.theophil⁹.
Sic facit dyabolus peccatorẽ.nam facit
eũ mutũ ne ꝯſiliuʒ vel auxiliũ a deo et ſã
ctis petat vel peccata confiteatur. Facit
eũ ſurdum ne predicatõem et verbũ dei
audiat in quo poſſit medelã anime ſue ĩ
uenire.ps. Os ha.et ñ.loq.au.h.⁊ ñ.au.
J ¶ Uere et totalit̃ dyabol⁹ ſurdũ facit
pctõreʒ.q̃ntũ ad ſex ¶ Prĩo q2 vocẽ vni-
uerſitatiſ creatãꝝ clamãtiũ vt de⁹ diliga
tur ſup oĩa nõ audit.aug. Dñe celũ t̃ra
mare ⁊ oĩa q̃ i eis ſũt dicũt mihi.vt ameʒ
te.nec ceſſãt hoc dicere oĩb⁹ vt ſint ĩexcu-
ſabiles.hãc vocẽ pctõr nõ audit. q2 pl⁹
amat t̃rena q̃ʒ deũ. Scdõ q2 vocẽ clamo
ris mĩe ſangñiſ xp̄i ñ audit quã petre au
dierũt ⁊ ſciſſe ſũt vt pʒ mat.xxvij. ſʒ vocẽ
clamoriſ vĩdcẽ ſangñis abel hñ audit q2
placiſci vult ⁊ ñ miſer.heb.xij. Acceſſiſtiſ
ad med.teſ.no.te. ⁊ ſãg.aſꝑ.meli⁹ lo.q̃ʒ a
bel. Uidete ne recuſetis loq̃ntẽ. Sãguiſ
.n.abel clamat vĩdcãʒ q2 abſorpt⁹ ẽ a t̃ra.
Hic cadit exemplũ iſtius dñẽ que recol-

legit ſanguinē in vitta. dum interficeret
vir eius. quē poſtea oſtēderet filio vt vl-
ciſceretur ne faceret pacem cum homici
da. i. dyabolo. ſic fecit terra de ſanguine
abel que aperiens ſe ſuſcepit eū in ſignū
vindicte et clamans vindictā. Gene. iiij.
Ecce vox ſan. fra. t. abel. c. ad me de terra.
Sed ſanguis xpi nō ē abſorptus a terra
ſed ſtatim rediijt ad corpus clamans mi
ſericordiaȝ in ſignū ꝙ pcebat omib⁹. luc.
xxiij. Pater dimitte illis q2 neſci. qd fa.
¶ Tercio quia illā tubaȝ horribilē quā
mortui audient et ideo reſurgent ipe nō
audit. ſcȝ. Surgite mortui ve. ad iu. quā
iuſti ſemp audiūt. hiero. Siue comedaȝ
ſiue bib. ſiue aliud quid fa. ſemp vi. reſo-
na. in au. me. i. l. tu. ter. ſur. mor. ve. ad. iu.
Sed ſic agit quaſi ſit in eternū victuruſ
et claudit oculos atqȝ aures. ita ꝙ toni-
truū diuine cōminatōis non audit. ps.
Intonuit de celo dn̄s et al. de vo. ſ. ꝛc. Et
ideo peccator aſſimilat̄ aſpidi ſurde que
vt nō audiat voceȝ incantantis. vnā au
rem figit ad terrā ꝛ ī aliam figit caudam
Sic peccator deſiderio et occupatōe ter
renoruȝ obturat vnā aurē longitudine
vite et vnā ſpe finalis penitentie. ¶ R ¶
Quarto facit eum ſurdū ne audiat pau
perē clamantē. et dum ipe deum in pau-
pere non audit. clamabit ipe ad deum ꝛ
non exaudietur. puer. xxj. Qui obturat
aures ſuas ad cla. pau. cla. ip. ad deuȝ et
non exau. vt pȝ in diuite epulone Pſal.
Dormierunt ſomnū ſuum ꝛ nihil inue.
o. vi. diui. in manib⁹. ſu. auguſ. Tranſit
ſomnuſ iſte. tranſit vita iſta. ꝛ nihil inue
uenūt ī manib⁹ ſuiſ. qui nihil poſuerūt
in manus xpi. ¶ Quinto ad fratrem
veniā petentē. et dum ipi fratri remitte-
re noluerit. nullū ſibi peccatum a deo re
mittit̄. ecc. xxviij. Relinque primo nocē
ti te. et tūc depcanti tibi peccata ſoluent̄.
homo hoī ſeruat irā et a deo querit me-
delā. in homineȝ ſibi ſimilē nō habet mi-
ſericordiā et de peccatis ſuis deprecatur
math. xviij. Nonne oportuit ꝛ te miſere
ri ꝯſerui tui. ſicut ꝛ ego tui miſertus ſuȝ.
¶ Sexto ad legē dei precipientē ꝛ dum
ipe non audit legē dei mandanteȝ deus
non audit eū orantē. prouer. xxviij. Qui
declinat aurem ſuā ne audiat legeȝ. ora-
tō eius erit execrabilis. ¶ R. ¶ Similit̄
ipſe dyabolus facit peccatorem mutum
quātū ad tria. ¶ Primo ad dei laudeȝ
quia deū pro beneficijs nature fortune ꝛ
gratie nō laudat. luc. xvij. Nōne decem
mūdati ſunt nouē vbi ſunt. et non eſt in
uētus qui rediret et daret gloriā deo. niſi
hic alienigena. ¶ Secūdo ad peccatoꝝ
cōfeſſionē. Iob. xxxj. Si abſcondi quaſi
homo peccatū meū ꝛ celaui in ſinu meo
iniquitatē meā. ¶ Tercō ad neceſſario-
rioꝝ deprecatōem. Contra qd ecc. xxxix.
Aperiet os ſuū in orōne ꝛ pro delictis
ſuis deprecabit̄. Et ſic patet primum. ¶
Scd̄o ponit ipm miraculū a xpo factuȝ.
In quo miraculo fiēdo xps ſeptē ſerua-
uit Nā primo ſeqſtrauit eū a tba. Secū
do miſit digitos in aures ei⁹. Tercō ſpu
to tetigit linguā eiuſ. Quarto ad celum
aſpexit. Quīto īgemuit. Sexto manda-
uit aptōeȝ. Septīo ipm miraculū ē ſecu-
tū pfcē ꝛ integre. In qb⁹ oīb⁹ oñdit mo-
dū quō peccator dēt curari. nā qui ſolo
vbo oīa creauit. hūc ſilr vbo poterat cu
rare. ¶ Prīo ergo ſequeſtrauit eū a tur
ba. Silr̄ fecit d̄ filia archiſinagogi quā a
mortuis ſuſcitauit. mat. ix. In q̊ oñdit ꝙ
pctōr q̇ curari d̄ſiderat dȝ ſe ꝑ mōi tumlt̄
tib⁹ ſepare. hie. xlviij. Relīqte ci. ꝛ hītate ī
petra. In eod̄. li. Egredimini d̄ me. babilo.
ꝑple me⁹ vt ſaluet vnuſqſqȝ aīam ſuā. In
tumultib⁹ enī lites ꝛ inaudita audiunt̄.
ꝛ aures ad mala īclinant̄. Sen. q̊tiēs int̄
hoīes fui mīor homo redij. Vn̄ arſeni⁹
magnus miles roman⁹ petēs modū ſue

ſalutis ſibi reuelari audiuit vocē dicen-
tem ſibi. Arſeni fuge homines ſi vis ſal-
uus fieri. ¶ Scđo miſit digitos in aures
ſuas. In quo oſtēdit ſm criſo. q̄ digiti et
totū corpus eius erāt vniti diuinitati. et
ideo de digitis eius exiuit virtus in aures
muti eas audire faciēs. Itē p digitos do-
na ſpūſſancti deſignant. q2 in digitis ma
nus opatō ē. Unde opatō xpi que fuit vir-
tus. ⁊ man9 dei in donis ſpūſſancti fuit.
Luce. xi. In digito dei eijcio demonia.
Unum autē de donis ſpiritusſancti. vt
di. aplus. j. cor. xij. eſt diſcretō ſpūum vt
homo ſciat diſcernere inter bonū ⁊ ma
lum. Per hoc ergo q̄ miſit digitos ī au-
res eius datur intelligi. q̄ peccatori con-
uerſo magis neceſſaria eſt diſcretō ſpūſ
ſancti. p quam eligat diſcretū modū vi
uendi. et p quam de verbis ſcripture eli
ciat ſanū intellectū. Q2 vt d. aplus. ij. co.
iij. litera occidit. Propterea multi facti
ſunt heretici quos litera occidit. quibuſ
malus ſpūs falſū et lrālē ſenſum de ſcri
pturis ſuggeſcit. j. ioh. iiij. Nolite omni
ſpūi credere ſed pbate ſpūs ſi ex deo ſint
Item daī intelligi q̄ peccator maxīe indi
get donis ſpūſſancti quātū ad auditum
quia fides ex auditu habetur. ro. x. fideſ
aūtē donū dei ſm aplm ad ephe. ij. Nū-
q̄z fides ſine dono dei haberi pōt. et per
ꝯſequēs nec ſalus nec vita cū fides ſit fū
damentū totius ſalutis. ¶ Per hoc ergo
q̄ miſit digitos in aures ei9 dedit intelli-
gi q̄ tota ſalus peccatoris a ſpūſſancto ē
¶ Tercō ſputo tetigit linguā eius. vt .ſ.
oſtēderet q̄ oīa mēbra ſacri corporis ei9
diuina exiſtunt et ſancta ſint. ⁊ ſputū qđ
vincula lingue ſoluit. Eſt eni omē ſputū
ſupfluitas. ſed in dño omīa diuina fue-
runt. vt di. theophilus. Item ſaliua a ca-
pite deſcendit. p quā dei ſapientia deſig-
tur que ex ore dī procedit. ecc. xxiiij. Ego
ex ore altiſſimi prodij. Per ſapientiā āt

dei oēs ſananī. ſap. ix. Per ſapiaz tu. oēſ
ſanati ſunt. Iō ergo ſputo tetigit linguā
eius vt oñderet q̄ oīs ſanatō a ſapia dei
eſt. q̄ p ſputū xpi intelligiī. Per ſaliuā
ergo iſtā q̄ a capite xpi pceſſit grā ſpūſſā.
deſigītur que a xpo capite toti9 eccīe pce-
dit in oīa mēbra eccīe. ioh. j. De plenitu-
dine eius o. ac. nos grām. Int oīa āt mē-
bra lingua magiſ indiget grā ſpi. ſ. pter
qđ ſpūſſanct9 ſup aplōs in ſpē lin. deſcē-
dit vt oñderet q̄ peccator indigeret grā
ſpūſſancti in lingua. Et iō ſputo tetigit li
guā eius. vt ſcz ſanaret in lingua. et deiō
ſcā et ſana verba pferret. Jac. iij. Lingua
ꝯſtituiī in mēbris nriſ que maculat totū
corp9. inqetū malū ē plena veneno mor-
tifero. Itē ſaliua ē mediū guſtus ⁊ eſt ſa-
porū diſcretiua. iō ſi corrupta fuerit deci
pitur guſtus in iudicō ſapor ſicut patet
in febricitantib9 quib9 pper amar hūo
rē quo palatū infectū ē. cibus qui dulcis
eſt amaruſ videī. Si aūt bñ diſpoſita ſit
ſaliua bene iudicat guſtus. In ſaliua. n.
intelligiī grā quā dñs dat affcūi q̄ affcūſ
ſanaī vt ſapiāt ei res put ſape dēnt. ſine
q̄ amarū videī dulce et ecōuerſo. Pala
tū ſic corruptū habēt peccatores quibuſ
ſpūalia deſipiunt et carnalia ſapiūt. eſa.
v. Ue q̄ dicitis maluz bo. ⁊ bo. ma. ponē
tes amar in dulce ⁊ dulce ī ama. Quar
to ſuſpexit ad celuz. vt oñderet q̄ oē da-
tū optimū ⁊ oē donū pfctm deſur. ē de-
ſcēdēs. vt dr iac. j. Ex nobis eni poſſum9
deficere ſed nō aliqđ facere. iohā. xv. Si-
ne me nihil po. fa. ¶ Quito fleuit vt oñ
deret q̄z difficile ſit ſanare peccatorē quē
ſanatur9 fleuit. aug. Mai9 ē facere de ī-
pio piū q̄z creare celū ⁊ terrā. Idē fecit ſu
p lazarū mortuū dū euz a mortuis ſuſci
tauit p quē intelligiī peccator. Itē fleuit
vt oñderet q̄ peccatori ꝯpatiēdū ē. eo q̄
ipē ſit ī mag̃ miſia ꝯſtitut9. nā oīa mala
⁊ īfirmitatas ppī pctm ei euenerūt. Itez

fleuit vt oñderet q̄ ſup oīa de morte pec
catoris flendū ē. ⁊ de morte aīe magis q̄ȝ
corporis. hiere. vj. Luctū vni. fac. ti. plan.
am. Q2 mors peccatorū ȝ peſſima. ps.
Sexto mādauit aptoēm di. Effeta qđ ē
adapire vt cognoſcas deū creatorē tuuȝ
et redemptorē tuū, puiſorē tuū: ⁊ glorifi/
catorē tuū. Apire vt cognoſcas ſtatū peſ
ſimū in quo eras et optimū in quo es.
Apire vt cognoſcas penas ⁊ mala a qui
bus te abſolui et gratiaȝ et bona que tibi
feci. Apire vt cognoſcas finē tuuȝ et exi/
tum tuū vt amplius nō pecces. Eccl. vij.
Memo. no. t. ⁊ ieter. n. pec. ¶ Septimo
ipm miraculū pfecte ſecutū ē. q2 ſtati ap/
te ſunt aures eius ⁊ corpis et mētis. ⁊ ſo
lutū ē vinculum lingue eius. Quēcunq̄ȝ
eni xp̄s ſanauit in corpe. ſanauit ⁊ in mē
te. Et iō poſtq̄ȝ xp̄s p grām ſoluit eum a
peccatis. dyabolus in eū ptātem amiſit.
et p ꝯſequēs vinculū quo linguā eius ⁊
aures ligauit ē ſolutū et loquebat recte:
q2 xp̄s linguā eius ſaliua ſua tetigerat. i.
ſapiētiaȝ et gratiā recte loquēdi in lĩgua
eius poſuerat. ¶ N ¶ Ubi notanduȝ
q̄ dyabolus peccatorē tenet ligatū q̄ttu/
or vinculis ¶ Primo vinculo pudoris
ne peccata ꝯfiteatur. Hūc pudorē exclu/
dere dēt pudor finalis iudicij. Nauȝ. iij.
Reuelabo pudēda tua ī facie t. et oñdaȝ
gentī nuditatē tuā ¶ Scđo vinculo im
punitatis peccatoꝝ vt peccare nō time/
at. Cōtra qđ eccl. v. Ne dicas peccaui et
qđ accidit mihi triſte. Altiſſim⁹ enī ē pa/
tiēs redditor. eccl's. viij. Q2 nō pfert cito
ꝯtra malos ſen. filij ho. abſq̄ȝ vl. ti. ppe.
ma. ¶ Tercō vinculo deſpatōnis de ve
nia et diffidētia a peccato cauēdi vt pec/
care nō deſiſtat. gen. iiij. Maior eſt iniq̄
tas mea q̄ȝ vt ve. mere. ¶ Quarto vin/
culo ſtulte ſpei finaliter penitēdi vt gau/
deat bonis mundi. Cōtra qđ ē illđ ecc. v
Ne tardes ꝯuerti ad dñm ⁊ ne dif. đ d.

in diē. ſubi. e. ve. ir. il. et in tē. vin. diſp. te.
Q2 neſcit homo finē ſuū. ecc. ix. Omia vĩ
cula iſta ſaliua dei. i. gratia dei rumpit ⁊
facit hoīem recte loqui. Nā contra pmū
vĩculum di. iſtud. Ecc. iiij. Eſt cōfuſio ad
ducens ad ignominiā. et ē cōfuſio addu
cens ad gloriā et grām. Contra ſecundū
di. aug. nullum malum impunitum nul/
lum bonuȝ irremuneratum. et ideo ſi nō
puniar hic. puniar alibi durius. Contra
terciuȝ di. pſal. Miſerationes eius ſup
omĩa opera eius. Et ideo maior eſt miſe
ricordia dei q̄ȝ omnes iniquitates mee.
Et maius eſt reſuſcitare mortuuȝ q̄ȝ cō/
ſuare viuuȝ. Qui g° me a morte pcti ſu
ſcitauit in vita gratie conſeruabit. Con/
tra quartū d. btūs bern. Qui tibi promi
ſit veniam de cōmiſſis diem craſti. non
ſpopon. Et ſic patet ſcđm. ¶ Tercō po/
nūtur ſubſequentia miraculū quia pre/
cepit eis ne cui dicerent. Ipſi aūt multo/
plus eum predicabant et ad ampl⁹ ādmi
rabantur. ſcȝ taȝ de miraculoſa operatō
ne et perfecta. et de humilitate tā profun
da. Et iđo eius magnalia predicabāt di
cētes. bñ omĩa fecit. et ſurdos fecit audi/
re. et mutos loqui. In quibus verbis ſa
lubria exempla habemus. et primo ha
bem⁹ vnū exemplū ex parte xp̄i ſcȝ opera
noſtra bona celandi . ſ. ne a vento vane
glorie areſcāt. Quelibet. n. res hēt ſtimu
lū ſuū. Stimulus bonoꝝ operuȝ ē vana
gloria q̄ bonis opibus īſidiat vt pereant
Siīe exēplū dedit nobis in trāſfiguratō
ne. qñ mādauit diſcipulis ſuis ne alicui
dicerent viſionē. Mathe. xvij. Attendi/
te ne iuſticiā vrām faciatis corā hoībus
vt videamī ab eis. Mat. vj. Iō lāpades
quīq̄ȝ virginū fatuarū fuerunt extincte.
q2 erant plene vēto vane glorie. nā ī bo/
nis operib⁹ q̄ fecerūt vētū humane lau/
dis queſierunt. Contra quod luce. xvij.
Cū oīa feceritiſ que p̄cepta ſūt vo. di. ſer.

inu.ſu. ¶ Ex p̄te autē iſtorū adduxerūt
mutū ad ieſum hēm⁹ tria exēpla. ¶ Pri
mū ē vt opera dei magna predicem⁹. qa
q̄muis xp̄s mādauit eiſ ne alicui diceret
hoc fecit ad noſtꝝ exemplū. tamē ipſe vo
lebat vt dei opera p̄dicarēt ad laudē dei
et p̄ximi edificatōem. vt gre. d. Tho. xij.
Opera dei reuelare ⁊ ꝯfiteri honorificū
ē. ps. Annunciate inter gētes opera ei⁹
et nar. mira. eius. ¶ Scdm ē vt facta di
nō ſcrutemur ſed admiremur. puer. xxv
Qui ſcrutator ē maieſtatiſ opprim. a gl'a.
ecc. iij. In pluriḃ⁹ opiḃ⁹ dei ne fueris cu-
rioſus. Admiremur ergo dei potētiam
qua oīa creauit. dei ſapientiā qua om
nia ordinauit. dei clemētiā qua p̄ nobis
fieri hō et mori voluit. dei caritatē. qua
ſe nobis ad manducandū dari ordina-
uit. dei gratiā et di iuſticiā qua electos p̄
deſtinauit. et qua reprobos preſciuit. et
et nihil hoꝝ ſcrutemur. Nā quia p̄muz
ſcz dei potentiam circa mundi creatōem
ariſtoteles et alij quidā voluerunt ſcru-
tari errauerūt dicētes mundū ſteti ſſe ab
eterno. q2 vero ſcdz ſcz di ſapientiā circa
rerū ordinatōem quidā voluerunt ſcru
tari errauerunt dicentes oīa a caſu et
fortuna euenire. Eccl's. ix. Uidi ſub ſole
nec fortiū bellū. nec artificum gratiā. nec
ſapientū panem. nec velociū curſum. nec
doctoꝝ diuicias. ſed tempuſ caſumq3 in
omibus. Sed q2 terciū ſcz di clementiaz
circa ſalutem humanā. quidam volunt
ſcrutari infatuantur et incidunt in erro-
res reputātes inſaniā q̄ deus ſit factus
homo et mortuus. vt iudei ⁊ ſaraceni. j.
cor. j. Nos aūt predicam⁹ xp̄m crucifi-
xū. iudeis quidē ſcandalū. gentiliḃ⁹ autē
ſtulticiā. Quia aūt quartū ſcz dei carita
tē. qua ſe nobis voluit ad māducanduz
dare. quidā volunt p̄quirere recedunt a
fide dicētes. Durus ē hic ſermo qui po-
teſt eum audire. q̄uo poteſt hic carnē ſu.

no. da. ad. man. ioh. vj. Quia vero quin-
tum ſcz gratiā et dei iuſticiaz circa prede
ſtinatōem electoꝝ et preſciām reproboꝝ
quidam volunt p̄ſcrutari errantes dicē
tes omnia de neceſſitate euenire ⁊ prede
ſtinata et preſcita. ⁊ quicunq3 ſunt prede
ſtinati de neceſſitate ſaluabuntur. et ſilr
preſciti neceſſario damnabuntur. ¶ Ter
ciuz eſt vt confiteamur q̄ xp̄s ſemper be
ne omnia fecit. et omnia bene facit. q̄zuiſ
multa diſtorta nobis videntur. Boe. Et
tu q̄zuis cām tante diſpoſitōnis ignoreſ
recte fieri cūcta ne dubiteſ. Et ſic p3 tēcū

¶ De ep̄la ſermo. LXXXIX

Fiduciam talez
habem⁹ per xp̄m ad deuz non
q̄ ſufficiētes ſim⁹ cogitare ali-
quid ex nobis. ij. Cor. iij. Aplus in hac
ep̄la dirimit quādā ꝯtrouerſiaz que ma
xime erat tp̄e ſuo et fuit etiā tp̄e xp̄i. ſciliz
q̄ miſtri et diſcipuli moyſi et veteris le-
gis erāt maioris intelligentie q̄z miniſtri
noue legis. ſ. diſcipuli xp̄i. ioh. ix. Tu di-
ſcipulus eius ſis. noſ autem moyſi diſci
puli ſumus. nos ſcimus quia moyſi lo-
cutus eſt deus. hunc autem neſcim⁹ vn-
de ſit. Hanc queſtionē aplus in preſenti
ep̄la ſoluit. oſtēdens q̄ miniſtri noue le
gis et diſcipuli xp̄i ſunt maioris excellen
tie q̄z miniſtri vet. teſ. et diſcipuli moyſi.
In qua quidē ep̄la principaliter tria fa-
cit. Primo quia itendebat ſe ꝯmēdare
cū miſtris noui teſtamēti cui⁹ ipſe miſter
erat. ne credatur q̄ ex ſuperbia hoc dice-
ret. a ſe preſumptōem excludit oſtendēs
q̄ taliſ excellentia ⁊ omē bonuz qd̄ habe
bat a gratia dei procedebat. In p̄n. ep̄le.
Scdo excellentiā miſtroꝝ no. te. reſpcū
miſtroꝝ vet. te. ſubiūgit ibi. Qui ydone-
os nos fecit miſtros no. te. Tercō talē ex
cellentiaz per duas rōes p̄bat. prima ibi
q̄ ſi miſtratō mortis li. de. Secunda ibi.

Nã ſi miſtratõ dãnatõnis. Primo
ergo excludit a ſe pſumptiõem attribuẽſ
omẽ bonũ grẽ dei dĩ. Fiduciã talẽ.i. tlia
loquẽdi habemꝰ ad deũ. ſcꝫ intẽdẽtes.et
hoc ꝑ xpm.i.ꝑ merita xpi et nõ ꝓpter me
rita noſtra.qꝛ.vt dꝛ hiere.xvij. Maledi‑
ctus vir q cõ.in ho.⁊ po.car.bꝛa.ſuũ.Be
nedictus hõ q cõ.in do.et e.do.fi.eiꝰ.Lo‑
quimur ergo in virtute xpi. qꝛ nõ ſumꝰ
ſufficientes cogitare aliquid a nobis.ne
dũꝫ loqui qd̃ vere aliquid ſit ſcꝫ bonum
tanq̃ꝫ a nobis agentibꝰ ⁊ mouẽtibꝰ pri‑
cipaliter.ioh.xv.Sine me nihil poteſtiſ
facere.phi.ij.Qui opatur in nobis velle
et pficere ꝓ bona voluntate.Ergo et co‑
gitare et velle ⁊ pficere quod cogitatum
eſt.deus in nobis opatur.eſa.xxvj. Om
nia opa nrã opatus es in nobis dñe.ma
li aũt volũt ⁊ cogitant et opantur mala
abſq; deo.qꝛ ſine ipõ factũ eſt nihil.i.pec
catũ.ſed ſufficiẽtia nrã ex deo ẽ.ſup. in oĩ
bono.Aduertendũ tñ ẽ hic qꝛ ꝑ hec ver
ba nõ aufert aplus potẽtiaꝫ cogitãdi bo
nũ ab hoĩe et a libero arbitrio.ſed ſuf‑
ficientiam ſolũ.q.d.Ex ſua ꝯditõe hõ hꝫ
potentiã cogitandi bonũ ſed exire ĩ actũ
bonũ nõ põt niſi ꝑ grãm dei quod eẽt a
ſe ſufficiẽtiam habere.j.coꝝ.xv. Nõ aũt
ego ſed grã dei mecũ.vnũquodq; eoꝝ q̃
ſunt oꝛdiata ad vitã eternã adipiſcendã
ſcꝫ ꝑncipiũ et cõſummatõ ẽ a deo.j.re.ij
Ego incipiã et ego cõplebo. Et ſic ptꝫ ꝙ
ꝓpꝛia virtus hoĩs nõ ſufficit ad ſalutem
augꝰ.Sine te dñe nihil ſunt omẽs cona
tus mei Nihilominꝰ tamen homo debꝫ
firmiter credere ꝙ diuinũ auxiliũ ei non
deerit niſi fuerit in culpa. Et ideo debet
facere poſſe ſuũ et laboꝛare ꝙ diuinũ au
xilium ei aſſit.et debet ideo oꝛare.elemo
ſinas facere.ieiunare et alia bona facere
vt auxiliũ dei mereatur etiaꝫ ſi ſit in pec‑
cato moꝛtali. qꝛ nõ vult dicere aplus ꝙ
ſine grã dei nihil boni poſſumꝰ facere cũ
videamꝰ hoĩes grã dei carẽteſ multa bo
na facere.ſed vult dicere ꝙ nihil boni me
ritoꝛij vite eterne poſſumus facere ſine
gratia dei.ro.vj.Grã dei vita eterna Si
ne ergo gratia gratũfaciente multa boã
poſſumus facere.Sed ſine gratia gratiſ
data nihil oĩno boni poſſumꝰ facere nec
eſſe nec ſubſiſtere nec viuere. Et ido no‑
tandum ꝙ tripliciter homo deficit ex ſe‑
ipõ. Primo deficit ad ſubſiſtẽ‑
dum.Scdõ ad bene viuẽduꝫ.Tercõ ad
ſuũ deſideriũ implenduꝫ. Primo er
go deficit ad ſubſiſtendũ. Et hoc pꝫ quo
ad tria. Primũ ẽ.qꝛ eẽ ſuũ conſeruã‑
re nõ poteſt.indiget enĩ deo conſeruãte.
gre.Oĩa enĩ que d̃ nihilo ſunt in nihiluꝫ
tenderẽt. niſi ea oĩm auctoꝛ manu regi‑
minis teneret.indiget cibo queꝫ deus ei
ꝑ creaturas ſuas admĩſtrat.ps.Aperiſ
tu manũ tuã ⁊ imples omẽ animal bene
dictõne. Ex quo pꝫ magna ingratitudo
peccatoꝝ qui cũ a deo ꝯſeruẽtur et ſuſtẽ
tentur ipm impugnãt ⁊ ſeruos ſuos mo
leſtãt ꝓpter qd̃ digne merent̃ priuari vi‑
ta ⁊ omibus bonis.Exemplũ de filijs iſ‑
rael q̃ cũ a dõ nutrirẽtur cibo optimo ã‑
geloꝝ murmurabãt ⁊ ſeruos eiꝰ.ſcꝫ mo‑
yſen ⁊ aaron moleſtabãt.ꝓpterea ignis
de celo ꝯſumpſit eos.j.coꝝ.x. Neq; mur
murauerítis ſicu.q̃.e.mur.⁊ pi.ab extm.
Scdm ẽ ꝙ pſonã ſuã ab hoſtibꝰ defẽ
dere nõ p̃t.imo a dẽonibꝰ cito ꝑimeret̃
niſi auxiliũ ãgeloꝝ ei adeẽt.ps.Angelis
ſu.mã.de.te.vt cuſto.te in oĩbus vi.tuis.
Ex quo ptꝫ magna ruſticitas peccatoꝝ
qui ãgelos nõ reuerent̃ Vñ phũs d.ꝙ ſi
q̃s ignoꝛat an nix ſit alba ⁊ an parentibꝰ et
dijs.i.ãgelis reuerẽtia ſit exhibẽda.indi‑
get ſẽſu vl̃ pena. Vñ ſicut ignoꝛãſ an nix
ſit alba eſt cecus.ita ignoꝛãs an angelis
ſit reuerẽtia exhibenda eſt verberãdus.
et multomagis qui hoc ſcit. et eos non
reueretur ⁊ maxie q̃ ãgeloꝝ dominum

in magna reuerētia nō habet ¶ Terciū
eſt q: bona ſua tueri non pt. qn ab ipſo
recedant et ipe ab eis. quibus ablatiſ eiꝰ
ſubſiſtentia remouet̄. boe. Relinqt enī
te ſcꝫ fortuna quā nō relicturaꝫ ſe nemo
vnqꝫ poterit eſſe ſecurꝰ. Quid igitur re
ferre putas ſiue illam ſcꝫ fortunaꝫ mori
endo deſeras aut illa fugiēdo. j. thim. vj.
Nihil intulimꝰ in hūc mundū nec aufer
re quid poſſumus. Ex quo apparet mag̃
ſtulticia peccatoꝝ. q in ſuis boīs ꝯfidūt
eſa. xxxvj. Ecce ꝯfidis ſup bac. arun. cui
cum innix. fu. bō ꝯminu: uſ. intra ma. eiꝰ
et pfo. eam. Bona pncipia ſunt baculuſ
arundineus qui ē frōdoſus extra et va-
cuus intus. ⁊ ſtabilitatē nō habꝫ. q ergo
īnitit̄ ei ꝯfringitur ¶ Scdō ē homo i-
ſufficiens et deficit ad bene viuendū. qd
patet qntū ad tria. ¶ P ¶ Primuꝫ ē
q: nō pōt bonam vitam incboare. Inici
um eni bone vite eſt bona cogitatō ⁊ bo
num ꝓpoſitū. Sed vt dictū ē ſupra. hoc
ex nobis ⁊ p nos hrē nō poſſumꝰ. Ex q̊
apparet pſumptō multoꝝ dicentiū quā-
do voluero mutabo vitā et corrigā me.
ro. ix. Nō ē volentis neqꝫ currētis. ſꝫ mi-
ſerētis dei. Hec eſt ꝑmiſſio nequiſſima
que multos pdidit. vt dr̄ ecc. xxix. ¶ Se
cūdū ē q: poſtq̄ꝫ vitā bonā incboauerit
nō pōt in ea pſeuerare. gre. Cito bonum
amittit̄ niſi a largitore cuſtodiat̄. auguſ.
loquēs de negatōe petri Hic agnoſcit̄
q̄ꝫ verū ſit ſine me nihil poteſtis facere.
ecce ad viniꝰ aure impulſū firmiſſima co
lūna tremuit. Ex quo patet ſtoliditas q̊
rūdā. qui cū ſint in bono ſtatu. vt eis vi-
det̄ nō timēt de caſu nō attēdētes ad illō
j. coꝝ. x. qui ſe exiſtimat ſtare vi. ne. ca. n̄
curāt deū et ſanctos rogare. vt in bono
ſtatu conſuent̄. Ubi attēdendū q indi-
ſcreta pſūptō firmitatis multiſ fuit occa
ſio ruine. Ideo petrus vilius ceteris ce-
cidit. q: p ceteris preſumpſit. aug. Mul-

tos impedit a firmitate preſumptio fir-
mitatis. ¶ Terciū eſt q: non poteſt ex ſe
fructum bone vite apprehendere. q: quā
tūcunqꝫ bene agat nō ſunt cōdigna ope-
ra ſua ad vitā eternam. Ro. viij. Nō ſūt
condig. paſ. huiꝰ tem. ad futu. gloriā que
reue. in no. Ex quo apparet audacia mul
torum qui credunt opa ſua ſufficientia
eſſe ad vitam. Contra quos aptus ad ty
tū. iij. non ex opibus iuſticie que fecimꝰ
nos. ſed ſm miſericordiam ſuam ſaluos
nos fecit. In cuius figura dr̄ gen. ij. q de
us poſuit hoīem in paradiſum. ⁊ non di
cit̄ q homo pſeuerit in paradiſum. At
tendē tamē hic q ſicut vita eterna nō da
tur ex opibus noſtris. ita q nō datur ſi-
ne opibus. eſt enim mediū quo fit in me
dium ſine quo nō fit. ij. ibi. ij. Nemo co.
niſi q leg. cer. ¶ Tercō homo deficit et ē
inſufficiens ad ſuum deſiderium imple-
dum ⁊ ſaciandū. quod pꝫ q̄ntum ad tria.
Q ¶ Primū ē q: deſideriū hoīs nō ſa-
tiatur niſi ī pfecto bono. Perfectū aūt ē
vt d. phūs cui nihil deeſt. In mundo āt
iſto nihil inuenit̄ pfectū cui nihil deſit. ⁊
quod omnē pfectōem habeat. nec in to-
ta natura niſi ſolus deus. ⁊ iō hō nō pōt
ſaciari niſi in ſolo deo ⁊ eiꝰ glā. pſ. Saci
abor cū appuerit glā tua. Scdm ē q d-
ſideriū hoīs nō pt implere qcqd eſt mo-
ris capacitatis q̄ꝫ hō. q: minꝰ nō implet
maius. hō aūt ad imaginē dei factꝰ ē ca-
pax ipiꝰ dei. ergo nihil minꝰ deo poteſt
ipm iplere. Aug. Feciſti nos dn̄e ad te ⁊ ī
quietum ē cor noſtruꝫ donec requieſcat
in te. ¶ Terciū ē quia nihil pt deſideriū
hominis implere niſi qd intrat ī animā
vbi ē deſiderium. In animam aūt nō in
trat niſi deus. Et ideo bona mundi īmit
tunt ſitim ⁊ non ſaciant quia non intrāt
vbi ē deſiderium. Exemplum de tenen
te ciatum in manu. et non bibente. In
quo ſitis augeretur ⁊ non extingueretur

Solus ergo deus replet deſideriū hoīs ps. Qui replet in bonis deſideriū tuum Ex quibus omibus apparet ſtulticia mū danoꝝ qui in bonis mūdi credūt ſaciari ſed ecōuerſo euenit eis. q꞉ q̄ntoplura ha bent tantoplus ſitiūt. Et ſic patꝫ primuꝫ ¶ Scdo excluſa preſumptōne ponit ex cellentiā miniſtroꝝ noui teſtamē. dicēs. Sufficientia noſtra ex deo ē. q̄ ⁊ ydone os nos fecit miſtros .i. in ſcientia ⁊ vita pfectos. hiere. iij. Dabo vobis. paſtoreſ ſm cor meū. et paſcent vos ſciētia ⁊ doc̄ na. Sic ergo fecit nos miſtros ydoneoſ nō cuiuſqꝫ opis. ſꝫ noui teſt. De quo dꝛ hiere. xxxj. Feriā domui iſrael ⁊ domui iuda fedus nouū teſ. ſcꝫ nouū nō ſm pa ctum qd̄ pepegi cū patribus eoꝝ. De q̄ lu. xxij. Hic eſt calix no. te. ſ. confirmator teſtamēti. Nō litera ſed literali intelligē tia. ſed ſpū. i. ſpūali intelligētia. Et ſic mi niſtri veteris teſtamēti ſolā literā doce bant obſeruare. et intelligentiā litere ⁊ ſi gnificatōem nō curabāt. mathe. xij. Ecce mater tua dꝛ xp̄o. i. ſinagoga. et frēs tui. ſcꝫ iudei foris ſtant. ſup. intelligentia lite rali. nō valētes penetrare vſqꝫ ad ſpūa lem. q̄rētes te. i. ſalutē quaꝫ in tali intelli gētia inuenire nō pñt. Sed miſtri noui teſ. docēt literā ⁊ intelligētiā litere quod eſt meli⁹ ⁊ vtili⁹ ⁊ honorabili⁹. q꞉ litera p ſe ſine ſpūali intelligentia occidit. de le galibus ⁊ iudicialib⁹ ⁊ ceremonialibus verū dicit ſimplr. q꞉ impoſſibile erat ea adīplere. act. xv. Hoc ē on⁹ qd̄ neqꝫ nos neqꝫ prēs noſtri portare potuim⁹. In ip ſis āt mādatis decalogi lrā in ſe ⁊ p ſecō ſiderata nō occidit ſimplicit ſed occaſio naliter. nā ꝓhibitō occaſionalit̄ inducit culpā et irritat ⁊ ꝓuocat ↄcupiſcentiam ro. v. Lex ſubītrauit vt abūdaret delictū. j. coꝝ. xv. Uirtus vō peccati lex. Lrā eti aꝫ occidit. q꞉ occaſionē ſupbiēdi pſtat. j. coꝝ. viij. Sciētia inflat. eccl's. j. Qui ad dit ſciam addit et laborēꝫ. eo ꝙ in multa ſapīa multa ſit indignatō. Spūs autē. i. ſpūalis intelligētia que miniſtrat̄ in no uo teſta. viuificat. ſcꝫ aīam. Si quis enīꝫ iſtud mar. xvj. ſi qs vult poſt me ve. abne get ſemetipm. ⁊ ſill'r. allō. ſi quis amat aīāꝫ ſuam pdet eā. ſolū lrāliter itelligerꝫ mo reretur in anima. ſed ſpūaliter intellectū dat vitā aīe. vt ſcꝫ hō abneget vitā carna lē in cruce penitētie. Et nota ꝙ tunc ē pfe cta ⁊ ſpūalis intelligentia. qn̄ ē ei adiun cta grā ſpūſſancti. ⁊ tunc pfecte viuificat ioh. vj. Spūs eſt qui viuificat caro autē nō pdeſt quicqꝫ. Mortificat enī oēꝫ car nalitatē et p ↄſequēs dat vitā ſpūs. Ro. viij. Si aūt ſpū fac. ca. mor. vi. Spūs er go ⁊ grā ſpūſſancti viuificat. Et q꞉ p mi niſtros no. te. dat̄ grā ſpūſſancti. iuxta il lō actu. viij. Tunc imponebāt manuſ ſu per iſtos ⁊ accipiebāt ſpūm ſanctū Ideo pfecta intelligentia ſpūalis docet̄ ⁊ tradi tur in nouo teſtamēto a miſtris eccleſie.

Querit̄ hic vtrū lex noua quod idem ē quod teſtamentū nouū ſit lex ſcripta vl' indita. Et dicendum ꝙ vnūꝫ quodqꝫ di cit̄ eſſe illud quod ē in eo potiſſimū. Illō aūt quod eſt potiſſimū in lege noua ⁊ in qua tota eius virtus ↄſiſtit ē gratia ſpūſ ſancti que dat̄ fidelibus p quā iuſtifica tur. ro. viij. Lex ſpūs vite liberauit me a lege peccati et mortis. Unde aug. Sicut lex factoꝝ fuit in tabulis lapideis. ita lex fidei ſcripte ē in cordibus fidelium. Ha bet tamen lex noua quedam ſicut diſpo nentia ad grām ſpirituſſancti et ad hūc gratie vſum pertinentia. que ſunt qua ſi ſecundaria in lege noua. ¶ De qui bus oportet inſtrui fideles chriſti et ver bis et ſcriptis. tam circa credenda. q̄m circa ipſa agenda ¶ Et ideo dicendum ꝙ principaliter ipa lex noua eſt indita ſecūdario eſt lex ſcripta. ¶ Item

¶ Queritur an lex noua iuſtificet

Et dicendū ꝙ ſicut dictū ē ad legē euāge
lij vł nouā duo ptinēt. Unū q̄dem ꝑnci/
palit̄.ſ.grā ſpūſſancti interiꝰ data. ⁊ quā
tuȝ ad hoc lex noua iuſtificat. ſecūdario
ptinēt ad legē euāgelij documēta fidei ⁊
ꝑcepta ordinātia humanū affectū et hu/
manos actꝰ. Et q̄ntū ad hoc lex nō iuſti/
ficat. Und̄ hoc qd̄ hic di.lrā occidit. ſpūs
aūt viuificat.augꝰ expoīt di. ꝙ ꝑ lrām in
telligit̄ oīs ſcriptura extra hoīes exiſtēs
etiā moraliū ꝑceptoꝝ q̄lia ꝯtinent̄ ī euā/
gelio. Und̄ etiā lrā euāgelij occideret.ni/
ſi eēt interiꝰ grā fidei ſanās. Et ſic pȝ ex/
cellētia miſtroꝝ no.te. q2 docēt lrām ſpū
intelligi. ⁊ q2 donāt miſterialit̄ grāȝ ſpūſ/
ſancti ꝑ quā peccata dimittunt̄. ⁊ fides ⁊
alie v̓tutes infundunt̄. Iob.xx. Accipite
ſpūmſan.q̄ꝝ re.pec.re.eis Et ſic pȝ ſcd̄ȝ.
¶ Tercō poīt duas rōnes ad hāc excel/
lentiā ꝓbandaȝ q̄ꝝ ꝑma ē a mīori. q2 ſi il
lud de q̄ minꝰ videt̄ debere eē in glā eſt ī
glā.ergo id qd̄ magiſ. Dicit ergo ꝙ ſi mī
ſtratō mortis.i.lex moſaica q̄ nō iplētibꝰ
ſeipaȝ mortē inferri ꝑcipiebat. ⁊ ſic occid̄
bat oēs vel plēs. q2 nullꝰ ipam iplere po
terat.vtȝ exo.xxi.de lege talioniſ ⁊ ꝑ totū
leuiticū q̄ fecerit hoc vł iſtō morte moria
tur. Si tal' miſtratō lrīs deformata .i.in/
hōeſte formata ꝓpt̄ mlta ad lrām ī hone
ſtateȝ ſonātia q̄ ibi formabāt̄. vtȝ deuter.
xxiij.vbi ꝑcipiebat̄ paxillū portare ad fo
diendū ⁊ ſtercora ad condēdū. deforma/
ta dico ī lapidibꝰ vili.ſ.materia. Si ergo
tal' miſtratō fuit in glā in ſplēdore.ſ. glo/
ſo in facie moyſi relucēte ac ſi eſſent q̄dā
cornua. Exod.xxiij. Uidētes aūt aaron
⁊ filij iſrł ꝙ cornuta eſſet moyſi facies ti/
muerūt ꝓpe accedere.ſicut ⁊ nūc fit nrīs
ep̄is.poſtq̄ȝ facti ſunt cornuti q̄bꝰ q̄ fami
liariſſimi erāt vix audēt accedere. Ita vt
nō poſſent filij iſrł intēdere.i. intēte reſpi
cere in facieȝ moyſi ꝓpt̄ glāȝ vultꝰ eiꝰ ſcȝ
moyſi q̄ euacuat̄. In ipō enī inchoauit ⁊
in ipō ceſſauit. Nō enī fuit in ioſue nec ī
alijs ſucceſſoribꝰ eius.nec ꝯtinue fuit in
moyſe.ſed cito trāſit. q2 nō erat v̓itas glē
ſed figura.i.Cor.x. Oīa in fi. cōtin. illis.
Argumentū ē ꝙ oīſ glā mūdana que eſt
glā moſaica cito trāſit. Si ergo ſic fuit ī
gloria miſtratō iſta.quomō nō mag̈ mi
ſtratō ſpūs ⁊ legis noue q̄ ſpūalis eſt. q2
ſpūalia docet.erit in glā.i.in maiori glā.
q.d.ſic. Sed hāc glām nō videmuſ. In q̄
ergo glā erit. Certe in futura ⁊ etna. De
qua pſal. Exultabūt ſan.in glo. Et ſic pȝ
ꝑma ratō q̄ eſt ſumpta penes hoc. ꝙ lex
noua docet lrām ſpūalit̄ intelligi lex aūt
vetus nō. ¶ Secūda ratō ſumit̄ penes
hoc.ꝙ in lege noua dat̄ etiā grā ſpūſſācti
ꝑ miſtros eccleſie.q̄ iuſtificat hominem.
Dicit ergo. Nā ſi miſtratō damnatōniſ
id ē lex moſaica.q̄ damnabat ad morteȝ
tꝑalem. Et ideo qd̄ ſupra dixit miſtratōȝ
mortis.hic dicit miſtratōem damnatōis
In glā eſt.ſ.tēꝑali.multomagis miſteriū
iuſticie.i.nouum teſtamentuȝ abūdat in
gloria. Nota ergo iſtud qd̄ dixit āte mi/
ſtratōȝ ſpūs.dicit hic miniſteriū iuſticie.
q2 in nouo teſtamēto dat̄ ſpūſſanctꝰ per
quē iuſticia eſt in homīe. Et q2 nouuȝ te
ſtamentū abundat in iuſticia.abundare
debet in glā. Prouer.xv. In abundanti
iuſticia virtus maxima eſt. Et ſic patȝ ꝙ
miniſtri noui teſtamēti ſunt magne dig/
tatis tā ex eo ꝙ docēt literā intelligi ſpiri
tualiter. q̄m ex eo ꝙ ſunt miniſtri xp̄i. et
eius inſtrumentū et dant ſpiritūſanctuȝ
ꝑ quem peccata dimittunt̄. ⁊ virtutes in
fundunt̄. quod miniſtri veteris teſtamē
ti nō faciebant. Et ſic patet ꝙ miniſtri no
ui teſtamēti in magna reuerētia ſunt ha
bendi ⁊ ipi debent ſe in magna ſanctita/
te ꝯſuare vt tanto miniſterio digni ſint
q2 ve iſti qui ſalutem alios docet ⁊ ſpiri
tumſanctū alijs confert ⁊ ipe ſaluteȝ per
dit ⁊ ſpirituſancto priuat̄. ⁊ ꝑ tłē miſteriū

fit dignuſ morte eťna.j.Coꝝ.xj. Sic noſ
exiſti.homo vt mini.xp̄i ⁊ diſpēſa miſte-
rioꝝ dei. Et ſic patꝫ totū.

¶ Domīca tredecima de euangelio

¶ Sermo XC

Beati oculi qui
vidēt que vos videtis. Luce.x. Euāgeliū p̄ſens ē val-
de pulcrū ⁊ magnū ⁊ mlta in ſe ꝯtinens
nec paucis v̓bis expediri pōt. In q̄ q̄dē
euāgelio q̄ſtio apō antiq̄s philoſophos
multū vētilata determinať in quo.ſ.eſſet
beatitudo. Quidā enī poſuerūt beatitu-
dinē in bonis corpis vt epicuri. Quidā
in bonis mūdi.ſ.diuitijſ.honore.potētia
⁊ ſic de alijs. Quidā in v̓tutibus morali
bus.vt ſtoici. Quidā in v̓tutibus natu
ralibuſ ⁊ cognitōe creaturaꝝ ⁊ maxime
ſubſtātiaꝝ ſepataꝝ vt paripatetici.i.ari-
ſtotelici. Xp̄c aūt veniēs in mundū q̄ ad
hoc natus eſt.vt teſtimoniū phiberē v̓i-
tati.oſtēdit ꝙ in omībus ſupradictis ve
ra beatitudo nō ꝯſiſtit.ſed in viſione et
cognitōe dei di. Beati ocu. q̄ vi. ⁊c. In q̄
q̄dem euangelio p̄ncipaliť tria ꝯtinenť.
Primo enī beatitudo ab aplis ⁊ coꝝ ſe
q̄cibus in nouo teſtamēto haberi phibe
tur. In prin.euā. Scdo cuiuſdā legiſpiti
alta interrogatio.⁊ xp̄i ſapiēs reſponſio
ſubinferť ibi. Et ecce q̄dam le.ſur.tem.eū
Tercō eiuſdē legiſpiti alia interrogatio.
⁊ eius a xp̄o p exemplū explanatō ſubiū
gitur ibi. Ille aūt volēs iuſ.ſeipꝫ dixit ad
iheſuꝫ. Et qs eſt meꝰ ꝓximꝰ. Suſpiciēs
aūt ieſus dixit. Hō q̄dam deſcēdebat ab
hieruſalē in iericho ¶ Primo ergo xp̄c
ꝓnunciat beatitudinē aploꝝ ⁊ eoꝝ ſeq̄ci
um.q̄ ab aduētu xp̄i in nouo teſtamēto
habeť. Que beatitudo ſiue beneficiū an-
tiquis patribꝰ q̄ntūcunq̄ꝫ magnis nō ē
cōceſſum. Dicit ergo beati oculi interio
res ⁊ exteriores q̄ vidēt q̄ vos videtis. et
nō ſolū veſtri ſed omniū q̄ vidēt p fidem
q̄ vos videtis p ſpem.i.recte cognoſcunt
iſta ſacramēta in me ꝯpleta q̄ vobis re-
uelata ſunt. Eandē enī beatitudinē xp̄c
repmittit credentibꝰ ⁊ thome videti. Io
hā.xx. Beati q̄ nō viderūt et crediderūt.
Vnō cirillꝰ hic di.ꝙ videre hic nō ſumiť
ꝑ actu oculoꝝ.alias herodes ⁊ pilatus
fuiſſent beati.q̄ xp̄m viderūt.ſed ſumitur
hic ꝑ viſu ⁊ recreatōe mētis.ſcḋm q̄ō dici-
mus.iſte vidit bona tēpa.i.gauiſꝰ eſt bo
nis tēpibus. Et ſic patet ꝙ hāc beatitudi
nem nos habemꝰ q̄ xp̄i beneficijs gaude
mus.⁊ ip̄m p fidē videmꝰ. Patres autē
ve.te.vſq̄ꝫ ad illud tps xp̄i beneficijs nō
ſūt gauiſi. Et iō noſ ſumꝰ magiſ beati q̄ꝫ
ipi. Et hoc eſt q̄ō ſequiť. Multi pphete
p̄dicētes futura eē q̄ vos videtis p̄ſētia.
⁊ ſimiliť multi reges voluerunt videre
oculo carnali q̄ vos videtis.ſ.me ⁊ que p
me fiūt ⁊ nō viderūt.et audire q̄ vos au
ditis.ſ.doctrinā ⁊ p̄dicatōꝫ meā ⁊ nō au-
dierūt. Sed ꝯ iohā.viij.abraā pater ve-
ſter exultauit vt videret diē meū vidit ⁊
gauiſus ē. Reſpōſio illō intelligiť de vi-
ſu ſpūali.ſed iſtud de corpali ⁊ ſpūali ſit.
Hec ergo gratia antiq̄s patribꝰ non eſt
ꝯceſſa.licet multū eam deſiderauerunt.
Eſa.lxiiij. Vtinaꝫ diſrumpes celos ⁊ de-
ſcenderes. Hoc enī eccleſie noui teſtamē
ti in aplis eſt cōceſſum. Antiq̄s autē pa-
tribus in figuris ⁊ enigmatibꝰ. Naꝫ ali
us vidit tres ⁊ vnū adorauit. vt abraaꝫ.
Alius vidit rubū ardētem non ꝯburi ⁊
poſteriora domī vt moyſes. et ſic de ſin-
gulis. Nos autē reuelata facie gloriam
domini ſpeculamur vt apoſtolus dicit.
Vbi nota ꝙ hec beatitudo apparet eē in
nobis pluſq̄m in patribus et hominibꝰ
veteris teſtamēti quātuꝫ ad octo. ¶ R

¶ Primo quātum ad veri cognitōnē
q̄ apte ⁊ nō p figuras cognoſcimus mi-
ſterium trinitatis ⁊ incarnatōis filij dei.

Johãnis.xvj. Uenit hora cũ iam non in
ꝓuerbijs loquar vobis. ſed palaꝫ de pa/
tre meo annũciabo vobiſ. Ephe.quarto
Quod alijs generatõibus nõ eſt agni
tum filijs hominũ ſicut nunc reuelatum
eſt ſanctis aplis eius. ¶ Scdo quantũ
ad dei placatõez quia ĩmolata eſt hoſtia
ꝑ quã placati ⁊ reconciliati ſumus deo.
Roma.v. Cum inimici eſſemus reconci
liati ſumus ꝑ mortem filij eiuſ ¶ Tercõ
quantũ ad debiti ſolutõez ꝓ quo omnes
in carcere detinebant.j.pe.j. Nõ auro vl'
ar.re.e.ſꝫ ꝓcio.ſan.ag.incon. ¶ Quarto
quãtũ ad ſpũſſancti donatõz. q2 ꝑ ſacra/
mẽta ⁊ miſtros eccleſie dat ſpũſſanctus
ad robur.et ad vincendũ ex omĩ ꝑte pec/
catum.quod in veteri teſtamẽto non fie
bat. Johã.xx. Accipite ſpũmſanctum
Quinto quãtum ad v'tutis emanatõnẽ
naꝫ ex paſſione xp̃i magna regula ad be
ne agẽdum emanauit. Joh.xij. Ego ſi ex
altatus fuero a terra omĩa trahã ad me.
id eſt ꝑ v'tutem paſſionis mee trahaꝫ ad
me hominẽ qui eſt quodãmodo omnia
¶ Sexto quãtũ ad medicinaꝝ ꝓparatõ
nem. Nam ex latere xp̃i pendẽtis in cru
ce fluxerũt ſacramenta eccleſie efficaces
medicine cõtra omnẽ morbuꝫ aĩme.ut ꝑ
hoc euãgeliũ oĩno dat intelligi in homi
ne ſauciato. Fluxerunt etiam inde indul
gẽtie ad peccatoꝝ remiſſionẽ. ¶ Septi/
mo quãtuꝫ ad nobiliſſimi ⁊ v'tuoſiſſimi
cibi inſtitutõem Johã.vj. Panis quem
ego da.vo.ca.m.eſt ¶ Octauo quãtum
ad regni celeſtis poſſeſſionem. Lu.xxiij.
Hodie mecũ eris in ꝑadiſo. Hãc vocem
omẽs patres ve.teſta.non audierũt. Ue
re ergo beati ſunt oculi noſtri.q2 talia vi
dent ⁊ audiũt. ¶ S ¶ Moralit' aũt ad
edificatõem noſtrã nota ꝙ ad bene vidẽ
dum tria ſunt neceſſaria.ſ. inſtrumentũ
ſanũ.mediũ aptum.⁊ obiectuꝫ ſolidum.
Similit' in viſione ſpirituali hec tria ne
ceſſaria ſunt in qua inſtrumẽtuꝫ ſanum
eſt cor mundũ. Mathei.v. Beati mũdo
corde quoniã ipi deũ videbũt. Ex tribuſ
autẽ mundat cor. Primo quãdo vis ra
tõnalis purgata ẽ ab errore dyaboli. qd
facit fides. Actu.xv. Fide purificans cor/
da eoꝝ. Secũdo quãdo vis ꝯcupiſcibil'
purgata eſt ab amore carnis. quod facit
caritas ſpũſſancti. Aug'. Guſtato ſpiri
tu deſi om.ca. Tercõ quãdo vis iraſcibil'
purgata eſt ab amore mundi.quod facit
ſpes.quoniã qui ſperat meliora bona re
linq̃t illa. Mathei.xix. Ecce nos reliqui
mus omĩa. Qui ergo habẽt fidem rectã
⁊ carnalia deſideria nõ ſequunt.ſꝫ abne/
gant ſe ⁊ mũdanis vanitatibus abrenũ/
ciant habẽt ſanũ oculũ mẽtis ad viden/
dum criſtũ ⁊ eius beneficia. ¶ Mediuꝫ
autẽ aptũ in viſione ſpirituali ẽ triplex.
ſcꝫ ſpeculũ fidei.j.Cor.xiij. Uidem' nũc
ꝑ ſpeculum ſcꝫ fidei. Speculuꝫ creature.
Roma.j. Inuiſibilia dei ꝑ ea q̃ facta ſũt.
intellecta cõſpiciunt. Et ſpeculũ ſcripte.
Johã. v. Scrutamĩ ſcripturas iſte ſunt
que teſtimoniũ ꝑhibent de me. Et ſic pa/
tet ꝙ in vita iſta ꝑ tria poſſumus criſtuꝫ
cognoſcere verum deum ⁊ verum homi
nem ſcꝫ ꝑ fidem ⁊ creaturas.id eſt ꝑ ope/
ra q̃ xp̃c exercuit ĩ creatis. Joh.v. Opera
que ego facõ teſtimoniũ ꝑhibent de me.
Et ꝑ ſcripturas. Luce.xxiiij. Nonne ſic
oportuit xp̃m pati. ¶ Obiectum aũt ſo
lidum eſt xp̃c in quo habitat omĩs pleni
tudo diuinitatis corporalit'. Hebreo.xij
Aſpicientes in autorem fidei ⁊ conſum/
matorem ieſum. In hoc obiecto tria pri/
cipaliter viderũt ⁊ cõſiderauerunt apo/
ſtoli que nos etiã cõſiderare debemus.
ſcꝫ exempla operũ ad imitãduꝫ. Johan.
xiij. Exemplũ enim dedi vobis ⁊c. Mi/
rabilia v'tutum ad regratiandum .j.pe.
In omnibus gratias agẽ.deo. Et docu/
menta verboꝝ ad inſtruendũ. Lu.xxiiij.

Tunc apuit illis ſen. vt intel. ſcrip. Iohã.
vj. Uerba que ego lo. vo. ſpũs ⁊ vi. ſunt.
Et ſic patet pͥmuȝ ¶ Secundo ponit̃ cꝰ
dam legiſpiti alta interrogatõ ⁊ criſti re
ſponſio. Dicit ergo. Et ecce q̃dam legiſ/
peritꝰ ſur. vt ab om. vi. ⁊ ſic ſa. repu. tem.
eum. Non ergo cauſa diſcẽdi ſȝ ſe oſten
tandi ꝓponit queſtionẽ dicẽſ. Maiſter
Doloſa lingua maiſtꝝ vocat cuius nõ
vult eſſe diſcipulus ſed tẽptatoꝛ. Quid
faciẽdo vitam eternã poſſi. At ille dixit
ad eum. In lege quid ſcriptũ eſt. quomõ
legis. ſ. in ipa lege. At ille reſpondẽs ait.
Diliges dominũ deum tuũ ꝛc. Et atten/
de hic ꝙ in deu. ⁊ in math. nõ ponunt̃ ni
ſi tria. lucas autẽ addit quartũ ſcȝ ex om
nibus viribus tuiſ. Et hoc facit propter
quattuoꝛ ratões ꝓpter quas diligẽdus
eſt deus. Prima quia creatoꝛ dans eſſe
Secũda quia cõſeruatoꝛ in eſſe. Tercia
qꝛ redẽptoꝛ ⁊ creatoꝛ in bene eẽ. Quar/
ta quia glorificatoꝛ ĩ optima eſſe. Ergo
diliges dominũ deum tuũ ex toto coꝛde
tuo. qꝛ te ad imaginẽ ſuam creauit excel
lentem creaturã. ex tota anima tua. q̃a te
ꝯſeruat ⁊ tibi ꝓuidet ꝑ angelicam natu/
ram. Hebre. ij. Omnes ſunt adminiſtra
torij ſpũs in miniſ. miſſi. Ex omnibꝰ viri
bus tuis. i. ex omĩbus tuis potentijs taȝ
interioribꝰ q̃ȝ exterioribꝰ qꝛ te redemit ⁊
exaltauit factꝰ homo in natura hũana.
Apoc. v. Redemiſti nos domĩe in ſanġ
ne tuo ⁊ feciſ. no. de no. regnũ. i. reges. Et
ex omĩ mẽte tua. qꝛ te reſuſcitabit in aĩa
⁊ coꝛpe glorioſo ad diuinã glãm. Mat.
xxv. Uenite benedicti patris mei ꝑcipi/
te regnũ. Augꝰ aũt ſic expoĩt. Dili. domi
num de. tu. ex to. coꝛ. tuo. i. intellectu ſine
erroꝛe. ex tota aĩma. i. volũtate ſine ꝯtra/
dictõe. ex tota mente. i. memoria ſine ob/
liuione. Et dicit hoc nõ poſſe impleri in
via ſed oſtẽdit̃ ꝑ hoc vbi implebit̃ ſcȝ in
patria. Grego. aũt di. ex toto coꝛde. i. ſup
omnia. ⁊ dicit ꝙ eſt inculcatõ v̾boꝝ. Ad
dit aũt ⁊ ꝓximuȝ ſicut teipm. qd̃ exponit̃
ſex modis. ¶ T ¶ Primo ſicut teipſuȝ
id ẽ diligas in ꝓximo quod debes dilige
re in te ſcȝ naturam ⁊ imaginẽ dei ⁊ v̾tu/
tem nõ viciũ. ¶ Secũdo ſic ſicut teipm̃
ſcȝ ex caritatis affectu ⁊ effectu nõ ex con
cupiſcẽtia carnis. Tercõ ſic ſicut teipſuȝ
id ẽ in quo teipm̃. ſ. in deo ⁊ nõ in mũdo
Quarto ſic ſicut teipm̃. i. ꝓpter qd̃ teipȝ
ſcȝ ꝓpter deum ⁊ nõ ꝓpter cõmodũ tpꝛa/
le. Quinto ſic ſicut teipm̃. i. ad qd̃ teipſũ
ſcȝ ad gratiaȝ in p̃ſenti ⁊ glãm in futuro
Sexto ſic ſicut teipm̃. i. quomõ teipſum.
ſcȝ ſupꝛa res tempales ⁊ coꝛpus ꝓpꝛiuȝ
⁊ infra deum. Qui ſic diligit ꝓximũ legẽ
impleuit. Et ideo ſequit̃. Dixit illi recte
reſpondiſti. hoc fac ⁊ viues. Et nota ꝙ ꝑ
nomen ꝓximi intelligit̃ omĩs homo. vt
dicit Augꝰ. Et attende ꝙ dilectõ triplex
eſt. ¶ Prima nature ⁊ hec proprie ſm̃
dyoni. dicit̃ amoꝛ quo naturalit̃ omnia
coꝛporis exiſtẽtia colligant̃ ad inuiceȝ et
cõmunicant ſibi alterutrũ bonuȝ quod
habent. Unde dyoniſius. Eſt aũt amoꝛ
quaſi quidam diuinus circulus. ¶ Se/
cunda eſt amicicie. Et hec vocat̃ proprie
dilectõ que eſt inter creaturas ratõe vtẽ
tes eo ꝙ in dilectõne cadat electõ que eſt
vtẽtium ratõne. ¶ Tercia eſt gratie et
hec proprie dicit̃ caritas que includit̃ in
hoc mãdato ſpẽaliter. Amoꝛ ergo reſpi/
cit naturã. dilectõ ratõem. ⁊ caritas gra/
tiam. Ponit̃ autẽ in mandato vnũ pro
altero. eo ꝙ hec tria ſint motiua ad dili/
gendũ deũ. ſ. natura. ratõ ⁊ gratia. Na/
tura ergo reſpicit creatoꝛem. ratõ redẽp/
toꝛem. ratõnabile eſt enim vt qui tanta
ſuſtinuit ꝑ nobis diligat̃ a nobis. Gra/
tia iuſtificatoꝛem. gratis enĩ nos iuſtifi/
cat. Excellentiam ⁊ v̾tutem iſtius mãda
ti hic videamus. in quo omĩa mandata
implẽt̃. ⁊ de quo dominꝰ ſpẽale mãdatũ

dedit. Jo.xiij. Hoc eſt pce.m.vt di.inuicē
Hec eſt illa pcioſa margarita ꝓ qua hō
omia debet dare.q̄zuis ergo omnes vir
tutes ſint pcioſe margarite.tamē caritaſ
ſiue dilectō eſt omibuſ pcioſior.j. Corin.
xiij. Maior bonꝝ eſt caritas. Cuiꝰ excellē
tia ⁊ virtuſ ex tredecim apparet ¶ U
Primo ex ſimilitudīs excellētia. naꝫ ca
ritas omibus optimis in vnoquoqꝫ ge
nere ſimilat̄. In trinitate nāqꝫ dei ſpūſſā.
vna triū pſonaꝝ verus deus amor ē pa
tris ad filium. vnde in diuinis amor eſt
vna de tribus pſonis ꝑ queꝫ deus ē om
nia operatus. Inter angelos vero ſupre
mus ordo ſcꝫ ſeraphin ab incendio amo
ris nominatur eo ꝙ p ceteris dei amore
ferueat.inter luminaria celi ſol q̄ omibꝰ
pemīnet amori ꝯpatur. Naꝫ ſicut ſol oī
bus ſe cōmunicat ita amor omibꝰ eſt cō
munis.q2 hoīes in q̊cūqꝫ ſtatu loco ⁊ cō
ditōe amare poſſunt. Omīa etiā aīalia
amāt alia ſuo mō amādi. Inter elemēta
ignis q̄ nobilior eſt amori cōpat̄. Lu.xij.
Ignē.i.amorē veni mit.in ter. Unde ſpi
ritusſctūs q̄ eſt verus amor in ſpē ignis
ſup apoſtolos dſcēdit Inter metalla au
rum qd̄ obtinet pmuꝫ locū amori cōpat̄
ratōne valoris ⁊ pcioſitatis. Inter vtu
tes vero ipa caritas obtinet pmū locum
vt dictū eſt. Inter omīa fortia mors ē for
tior que amori ꝯpatur. Can.viij. Fortis
eſt vt mors dilectō. ¶ Scd̄a ex virtutis
efficacia.nā caritas plumbea facit aurea
trāſitoria ppetua.mortua viua. Opa eī
de genere bonoꝝ extra caritatē facta ſūt
plūbea ⁊ modici valoris. Sunt etiā trā
ſitoria.q2 meritū tempale ⁊ finitū habēt.
Sunt etiā mortua.q2 vita gratie carent.
⁊ ad eternā vitā ducere nō poſſunt. que
omīa ſi fierēt in caritate eſſent aurea.i. in
finiti valoris. Eſſent ppetua q2 ppetuuꝫ
⁊ eternū meritū haberēt. Eſſent viua. q̄a
caritas eſt vita opeꝝ.⁊ ad vitā eternā ꝑ

ducerēt. Sīliter caritas hoīes mortuos
in peccatis quotidie viuificat. Unde de
auguſti. legimꝰ. Uulnerauerat caritas
xp̄i cor eius ⁊ exempla ſeruorū dei quos
de mortuis viuos fecerat.ſ.caritas. ¶
Tercō ex ſocietatis valētia q̄a ſi omēs v
tutes eſſent in vno niſi caritas eis ſocia
ret ⁊ cū eis īhereret nō facerēt eū bonū
nec deo acceptū. Caritas aūt ſine alijs ſi
poſſibile eſſet.faceret hoīem bonū ⁊ deo
acceptum. Augꝰ. Ubi caritas eſt q̄d eſt
quod poteſt obeſſe.⁊ vbi caritas non eſt
quid eſt qd̄ poteſt ꝓdeſſe. Idem. Caritaſ
eſt gratia gratiaꝝ.alie v̓tutes ſine ea gra
tie non ſunt.quia gratis nō opantur. Et
quia nō ſufficiūt reddere deo animā gra
tam.vel etiam ſua opa abſqꝫ caritate d̄o
grata facere. Et nota ꝙ in templo di oīa
fuerūt deaurata.vt patet.iij. Reg.ſexto.
Item in templo dei quod eſt aīa omīa
debēt fieri in caritate ⁊ ex caritate ¶
Quarto ex bonoꝝ abundātia. Naꝫ qui
habet caritatē eſt diues in omibꝰ ⁊ abū
dat.⁊ qui nō habet eſt pauper penitꝰ ni
hil habens. Cuius ratō triplex poteſt aſ
ſignari. ¶ Prima q2 caritas theſauruſ
eſt in agro cordis abſconditus.pro q̊ ha
bendo omia debēt vendi. Mathei.xiij.
Simile eſt regnū celoꝝ theſauro abſcō
dito in agro. ¶ Secūda eſt quia qui ha
bet caritatē.habet deum in aīa. in quo
ſunt omīa bona. Augꝰ. Aurum habenſ
in arca diues eſt. deum habēs in cōſciē
tia ditior eſt. ¶ Tercia eſt. quia caritas
aliena bona facit ſua. Augꝰ. Pēſent in
uidi quantum bonū eſt caritas.que ſine
noſtro labore aliena bona facit noſtra.
Cuius ratō eſt q2 vt dicit math.xiij. vita
iuſtorū q̄dam negociatō eſt ⁊ ſocietas. q̄
autē eſt in ſocietate particeps eſt omniū
bonoꝝ ſocietatis.p caritatem aūt homo
intrat in ſocietatē ſanctorū ⁊ ideo fit par
ticeps omniū bonoꝝ que ī eccl̄a iuſtorū

fiunt. Pſal. Particepſ ſum ego omniũ
timentiũ te. ¶Quinto ex pena ꝛ irroga
tia que nõ habenti caritatẽ infligunt. q2
excõmunicat ꝛ ab omĩ bono ſepat. Nã
pmo ſepatur a deo. j. Cor. xvj. Si quis
nõ amat dominum ieſum ſit anathema.
gloſa .i. ſepatus. Secũdo ſepat ab angel
ꝛ a ſanctis. Tercõ ſepatur a merito paſſi
oniſ xpi ꝛ omniũ ſanctoꝝ. Quarto ſepa
tur a pticipatõne ſacramentorũ eccleſie
Quinto ſepatur ab omnib9 virtutibus
ꝛ donis ꝛ gratia dei. Sexto ſepatur ab ĩ
dulgẽtijs ꝛ miſſis. ꝛ ab omĩ bono quod
fit in eccleſia. cuius p caritatem pticeps
erat. Septimo ſepatur a bonis pprijs q̃
vnquã fecit ꝛ remanet nudus ſicut ribal
dus qui omĩa pluſit ¶Sexto ex pſona
rum inherẽtia. nam cetere ṽtutes boniſ
ꝛ malis ineſſe poſſunt. caritas autem ſo
lum ſanctis ꝛ filijs dei ineſt. Aug9. Cari
tas dei ꝛ primi ppria ꝛ ſpecialis virtus
ſanctoꝝ eſt atq3 piorum. cum cetere ṽtu
tes bonis ac malis poſſint eſſe ꝯmunes
hec enim ſola diuidit ꝛ diſcernit inter fili
os regni ꝛ ſeculi. ¶Septimo ex ppetui
tatis pmanentia. q2 cum cetere virtutes
excidant. caritas nũq3 excidit. j. Cor. xiij.
Nam poſt morte3 aĩma maxime diligit
deum ꝛ ſeipſam ꝛ proximũ. Poeta. Omĩa
ptereunt pter amare deum. Homo etiã
habẽs caritatẽ nunq̃3 poteſt excidere ni-
ſi ṗus caritatem amittat. Unde ſicut an
chora tenet firmam naue3. ita caritas aĩ
mam. ¶Octauo ex remuneratõne pre
mij. Nam ẽm caritatẽ pmiu3 glorie men
ſuratur. ꝛ nõ ẽm alia3 virtutem. neq3 ẽm
opeꝝ multitudinẽ. quod domin9 oſtẽdit
cu3 dixit ꝙ illa vidua q̃ duo era minuta
miſit in gazophilaciũ plus omib9 miſit.
lu. xxj. ꝛ hoc idõ q2 cũ maiori amore ꝛ de-
uotõe miſit. ꝛ ideo plus meruit Nec mi
rum q2 deuſ ſolã caritatẽ habet caram ꝛ
ſola caritas habet deũ caru3. Cui9 ſignũ

eſt quia qui caritatẽ non habet p nihilo
dat deum Aliquãdo p vno denario. ali
quãdo p vno obulo. Sed qui eſt pfect9
in caritate potius vult mori. ꝛ omĩa pde
re q̃3 a dei caritate ſepari. Ro. viij. Quiſ
nos ſepabit a caritate xpi. quaſi di. nihil
¶Nono ex ṽtutum informatõe. na3 ca
ritas omnes ṽtutes informat. ꝛ q2 omĩs
actus ſeu operatõ eſt a forma. inde eſt ꝙ
caritas omnes virtutes reducit ĩ actum
ꝛ facit operari. ꝛ actus omniu3 virtutu3
attribuunt caritati. j. Corin. xiij. Caritas
pa. eſt be. om. cre. om. ſpe. ꝛc. Inde eſt etiã
ꝙ nullum opus alicui9 virtutis ſine ca-
ritate valet ad vitam vel poteſt vitã cõ-
ferre. j. Cor. xiij. Si lin. ho. lo. ꝛ an. ca. au.
nõ ha. fa. ſu3 velut es. ſo. ꝛc. ¶Decimo
ex fortis vinculi colligatõe. nam caritas
eſt vinculum fortiſſimu3. quo ſolus de9
ligari potuit. Hugo de ſancto vi. O ca-
ritaſ q̃3 magnum eſt vinculũ tuum quo
etiam deus ligari potuit. ꝛ ſi contra deũ
fortis fuiſti. multomagis cõtra homĩes
pualebis. Hoc vinculum traxit deu3 ad
terram. ꝛ recluſit eum in vtero virginali
nullum vinculu3 potuiſſet eum ad colũ-
nam ligare. niſi hoc. nullu3 ferru3 in cru-
ce eum tenuiſſet niſi caritas affuiſſet. Ca
ritas etiam homĩs tenet deum. Undẽ an
gelus ex parte dei dixit loth caritatẽ ha-
benti. Feſtina ꝛ ſaluare ibi quia nõ pote
ro facere quidq̃3 donec ingrediaris illuc
Geneſ. xix. Et moyſi dixit deus. Dimit-
te me vt iraſcatur furor meus cõtra eos
Exo. xxxij. ¶Undecimo ex homĩs trãſ-
formatõe. Nam caritas transformat ho
mine3 in deum. Pſal. Ego dixi dij eſtis
ꝛ filij excelſi omẽs ſc3 p caritatem. Sub-
leuat etiã homĩes a terrenis ꝛ ad celum
transfert. Eſt enim ignis ſubtilians craſ
ſa ꝛ omne3 terreſtreitate3 ꝯſumẽs Ezec.
viij. Eleuauit me ſpũs inter celũ ꝛ terrã.
Spiritus amor dei eſt. Quod figuratũ

eſt in helya quē currus igneus ſubleua/
uit ⁊ in paradiſum tranſuexit. iiij. Regū. ij.
Currus igneꝰ habēs duas rotas. ē amoꝛ
dei ⁊ pximi. ¶ Duodecimo ex nobili aī
me veſtitōe. Eſt enim caritas veſtis nu/
ptialis ⁊ regalis que facit hoīem dignū
nuptijs regis eterni. ⁊ q̇cunq₃ ea car₃ re/
pellitꝰ tāq₃ indignus. Math. xxij. Amice
quo. huc in. nō ha. ve. nu. Hec veſtis eſt
nobiliſſima. q₂ non de pilis animalium
eſt facta. nec de viſceribus vmium. ſ₃ de
viſceribus ihesu xp̄i. Hec ē tunica incon
ſutilis ꝓpter quā xp̄c potius voluit ſcin/
di ⁊ pfoꝛari q₃ ipa ſcinderet̄. Hec eſt tuni/
ca polimita qua₃ iacob fecit ioſeph filio
ſuo. i. deus pater filio ſuo. quam frēs ſui
tinxerunt in ſanguine. q₂ ꝓpter caritate₃
coꝛpus xp̄i ſanguine aſperſu₃ fuit. Eſaie
lxij. Quare rubꝛum eſt veſtimentū tuu₃
Hec eſt veſtis regalis quā xp̄c omi xp̄ia
no donat in baptiſmo qua ſolum filij re
gis eterni vtunt̄ ſc₃ ſoli veri chriſtiani.
¶ Tredecimo ex ſuaui eius delinitōne.
Nam caritas grauia facit leuia ⁊ aſpe/
ra ſuauia. Augꝰ. Omīa ſeua ⁊ immania
pꝛoꝛſus ſuauia ⁊ ꝓpe nulla facit amoꝛ.
Math. xj. Iugum eni₃ meū ſuaue eſt et
onus meū leue. ſ. amanti. alijs autem eſt
ita graue ꝙ ipm̄ neſciūt baiulare. qd̄ be/
ne noꝛunt q̇ caritatem nō habēt. Exem/
plum huius pꝫ in iacob qui ſeruiuit pro
rachel. xiiij. annis. ⁊ videbant̄ ei pauci di
es p̄ amoꝛis magnitudine. Geneſ. xxix.
Hoc etiam in amatoꝛibꝰ mūdi apparet.
q̇ ꝑ amoꝛe carnali mirabilia ſuſtinēt. et
omīa eis leuia vident̄. Uere ergo poſſu
mus dicere illud ſap. vij. Uenerūt mihi
omīa bona pꝛiter cum illo. Et ſic pꝫ ſecū
dum. ¶ Tercīo ponit̄ eiuſde₃ legiſpiti q̄/
dam alia queſtio ex ꝑoꝛibus extoꝛta et
eiuſdem explanatio. Et hoc eſt. Ille aūt
volens iuſtificare ſeipm̄ id ē iuſtū oſten
dere putās ſe ante homine₃ ⁊ nō āte deū

ſtare dixit ad ieſu₃. Et quis eſt meꝰ pꝛxi/
mus. Suſpiciēs aūt ieſꝰ ⁊c. Hic poīt xp̄i
reſpōſio ⁊ ꝑ exemplu₃ explanatō. Ubi ꝑ
q̄nda₃ ſilitudinē oſtēdit oē₃ hoīe₃ eē pꝛxi/
mu₃ ac etiā inimicū. pſumi. n. pōt ꝙ ille q̇
dſcēdebat ab hierlm̄ ī hiericho fuerit hie
roſolomita. ⁊ ꝑ ꝯſequēs iudeꝰ cuius ille
ſamaritanꝰ q̇ erat inimicꝰ gētis iudeoꝝ
curā egit. ꝑtrāſeuntibꝰ leuita ⁊ ſacerdote
gētis ſue. q̇ dictꝰ ē fuiſſe pꝛximꝰ illi q̇ inci/
dit in latrones. Suſpiciēs ergo ieſꝰ in ce
lu₃ vt alios attētos ad audiēdum redde
ret. ⁊ vt oſtēderet ꝙ oīs ſapīa ⁊ doctrina
de ſurſū a deo ē ait. Hō q̇dā de. ab. hie. ī
hie. ⁊c. Lrā plana eſt ⁊ hiſtoꝛia. Na₃ īter
hierlm̄ ⁊ hierico eſt qddam deſertū oli₃
a latronibus frequētatū. Hierlm̄ aute₃
in monte ſita eſt. ⁊ hierico in campeſtri/
bus ita ꝙ vadēs de hieruſalē in hierico
deſcendit. In hoc deſertu₃ ductꝰ eſt ieſꝰ
vt temptaret̄ a dyabolo ¶ Miſtice aūt
in iſta ſimilitudīe tria deſcribunt̄. Pꝛio
deſcribit̄ lapſus p̄mi ꝑentis ⁊ totius ge/
neris humani in illo. Et hoc eſt. Homo
q̇da₃. Secūdo oſtēdit̄ defectꝰ legis et ſa
crificioꝝ ve. te. ad liberatōē ipius ibi. Ac
cidit aūt vt q̇dam ſacerdos. Tercīo repa/
tio ipius ꝑ filiū dei facta inſinuat̄ ibi. Sa
maritanꝰ āt ⁊c. Hō iſte adā eſt ⁊ totū ge/
nus humanū in eo. q̇ peccādo deſcendit
ab hierlm̄. i. a ꝑadiſo terreſtri ⁊ ſtatu pa/
cis ⁊ viſiōis dei. q₂ āteq₃ peccatū faceret
oīa aderāt ei in pace. ⁊ pace pectoꝛis ⁊ tē
poꝛis ⁊ oīm creaturaꝝ potiebat̄. Hierlm̄
eī viſio pacis interp̄tat̄. Recedēdo ergo
ab hieruſalē deſcēdit ī hierico. i. ī defectꝰ
multiplices et miſerias humane nature
et mundi quos quotidie experimur. Et
ideo dicit deſcendebat quod eſt verbu₃
preteriti imꝑfecti tempoꝛis ⁊ ſignat cōti
nuatōnem p̄teriti ad p̄ſens. Hierico āt
luna interp̄tatur. ⁊ ſignificat mutabilita
tem humane nature et mūdi. Qui icidit

in latrones.i.in demonū poteſtates q̇a
ab eis deuictus eſt.ij. Pe.ij. A quo eniʒ
q̇s ſupatus eſt huius ⁊ ſeruus ē. Qui eti
am deſpoliauerunt eum.ſ.gr̄tuitis donis
nam hō peccando pdidit gr̄iam dei. vbi
nota pͥmum hominē ⁊ nos in illo tripli/
citer ſpoliatū ſm̄ triplex veſtimentuʒ qd̄
p peccatū amiſit ſcʒ innocētie immortali
tatis et gr̄e vel v̄tutis. Job.xix. Spolia/
uit me gl'a mea. quo ad pͥmum. abſtulit
coronaʒ de capite meo.quo ad ſcd̄m.de/
ſtruxit me vndiqʒ ⁊ peo.quo ad terciuʒ.
Et plagis īpoſitiſ.q̇ꝛ vulnerauerunt euʒ
in naturalibꝰ. ¶ Om̄ia enī naturalia et
potentias aīme ⁊ mēbra corpis vulnera
ta habemꝰ ⁊ ad malū naturalit̄ inclina/
mur. Gen.viij. Senſus enim ⁊ cogitatō
humani cordis prona ſunt in malum ab
adoleſcentia ſua. Quod ante peccatum
nō erat.imo naturalit̄ inclinabat̄ ad bo/
num ſicut modo ad maluʒ ⁊ plus. Ubi
nota ꝙ homo in naturalibꝰ eſt triplicit̄
vulneratus ſm̄ tres vires aīme nat̄ales
Uis enī ratōnalis ē p veri ignorantiaʒ
vulnerata.ꝯcupiſcibil' p maliciā ſiue cō/
cupiſcentiā mali. iraſcibilis p impotētiā
boni.⁊ ſic remāſit ei noſſe obtenebratuʒ.
velle maculatū.poſſe d̄bilitatū. He ſunt
ille tres lancee quas in cord̄ abſolō ioab
id eſt dyabolꝰ infixit. Et ſic abierūt ſemi
uiuo relicto.i.vita nature tantū relicta ⁊
illa diminuta ⁊ penoſa Et ideo talis vi/
ta eſt quaſi mors ⁊ talit̄ viuere ē q̄ſi mori
Unde cātamus. Media vita in morte
ſumuſ. Uitā autē gratie q̄ ē vera vita ab
ſtulerunt. Et attende ꝙ abire dicunt̄ nō
ceſſādo a tēptatōnibus ſed inſidias oc/
cultando Nam pͥmum hominēʒ in for/
ma aſſumpta ſcʒ ſerpētis viſibilit̄ tēpta/
uerunt.noſ autē inuiſibilit̄ temptāt.⁊ in
ſidias inuiſibiles parāt. Accidit aūt vt ſa
cerdos ⁊c. Hic notat̄ defectꝰ ſacrificiorū
ī ſacerdote ⁊ legiſ ī leuita ad curatōʒ caſꝰ

hūani q̇ꝛ neqʒ aarō ſacerdos cū oībus ſa
crificijs.neqʒ moyſes leuita frater eiꝰ cū
lege potuerūt hoīem curare.ſed ſolū oſtē
derāt vulnꝰ. Et hoc ē qd̄ di.ꝙ viſo illo p̄
terijt.imo magis p trāſgreſſionē exupa/
uerunt. Romanoꝝ. q̇nto. Lex ſubintra
uit vt abundaret delictum. Dicit auteʒ
p̄terijt quia lex venit ⁊ ſtetit vſqʒ ad tem
pus p̄fixum.deinde nō valēs curare ab/
ijt ſcʒ in aduentu filij dei. Ro.viij. Nam
qd̄ impoſſibile erat legi in q̊ infirmabat̄
in carne. deus filiū ſuū mittēs in ſimilitu
dinem carnis peccati.⁊ de peccato dam
nauit peccatuʒ in carne. Uide etiā ꝙ lex
nō ad hoc data eſt p̄cogitatiue vt hoīeʒ
curaret. Et ideo dicit accidit. quod ꝯſue
uimus dicere in his que nō p̄meditatiē
fiunt.vt dicit theophilus. Nec īmerito
ſacerdos ⁊ leuita nō potuerūt ſauciatuʒ
ſanare.cū ipi eſſent eodē mō ⁊ eodē vul/
nere vulnerati. Et iō neceſſe habebant ſi
cut p populo ita ⁊ p ſe hoſtias offerre.
hebre.ix. Et hoc ē quod hic dicit̄. deſcen/
dit eadē via.oportebat enī carere vulne
re q̇ poſſit humanū genus ſauciatū cura
re.⁊ iō ſequit̄. Samaritanꝰ aūt q̇dam ⁊c
Hic oſtēdit̄ repatō hūana facta p filium
dei.q̇ꝛ ſamaritanꝰ q̇dā.i.xp̄c q̇ ſingularis
⁊ ſolus inuentus eſt ad genus humanū
liberandum. Apoca. q̇nto. Et ego flebā
multum.quia nō eſt inuētus. neqʒ ī celo
neqʒ in terra.neqʒ ſubtus terrā.qui ape/
riret librūʒ ⁊ ſolueret ſignacula eius. Et
ideo dicit quidam ſamaritanuſ. Sama
ritanus auteʒ cuſtos interp̄tatur qui cri
ſtus eſt.de quo pp̄heta. Niſi domi.cuſ.
ciuitateʒ ⁊c. Dicit autem iter faciens q̄ſi
ex pͦpoſito veniens vt nos curaret. Ue/
nit autē in ſimilitudine carnis peccati.⁊
ideo ſecuſ eum venit. quia in ſimilitudīe
Ueniens autem factus eſt compaſſioniſ
noſtre ſuſceptōne finitimus et miſericor
die collatione vicinus. Unde ſequitur.

Et videns eum miſericordia motus eſt.
Augꝰ. Videns q̄dem eum iacentē non
volentē. non currētem. ⁊ ideo miſericor/
dia motuſ eſt. q2 in eo nullū meritū inue
nit quo curari dignus eſſet. ſed ipe d̄ pec
cato dānauit peccatū ī carne. Vnd̄ ſeqt̄
appropians alligauit vulnera eius īfun
dens oleum ⁊ vinū. Augꝰ. Et quid ē taꝫ
longinquū. quid eſt tam remotū. q̄ꝫ deꝰ
ab hominibus. īmortalis a mortalibꝰ. iu/
ſtus a peccatoribꝰ. nō loco eſt longe ſed
diſſimilitudine. ⁊ ideo appropiauit. Cuꝫ
enim haberet in ſe duo bona ſcilicꝫ iuſti
ciam ⁊ īmortalitatem. ⁊ noſ duo mala .ſ.
iniq̄tatem ⁊ mortalitateꝫ. ſi vtrunqꝫ ma/
lum noſtruꝫ ſuſcepiſſet parū nobis pro/
fuiſſet ⁊ liberatore nobiſcū opus haberꝫ
vt ergo hoc nō eſſet quod nos ſed prope
nos. nō eſt factus ille peccator ſicut nos.
ſed factus eſt ille mortalis ſicut nos. ſuſ/
cipiendo penam ⁊ nō culpaꝫ. vt ⁊ culpā
deleret ⁊ penam. Alligatō aūt vulnerū
eſt cohibitō peccatoꝝ que ꝑ vinū ⁊ oleū
ꝯpeſcuit. nam in vino mordente vulnꝰ
auſteritas p̄ceptoꝝ ſignificatur. ſicut in
oleo miſericordia ⁊ remiſſio pcti̅. Greg̅.
In vino morſum diſcretōis adhibet. in
oleo mollicie̅ pietatis Per vinū mūden
tur putrida. ꝑ oleū ſananda foueantur.
Adiſcenda eſt ergo lenitas cū ſeuerita/
te ⁊ faciendū eſt q̄ddam ex vtroqꝫ tēpa/
mentū. vt neqꝫ mlt̄a auſteritate exulcerē
tur ſubditi neqꝫ nimia benig̅tate ſoluan
tur. Hoc figuratū eſt in eo ꝙ dominꝰ mā
dauit ſimł reponi in arca māna ⁊ v̄gam
In māna dulcedo. in v̄ga auſteritas de/
ſignat̄. Criſ̄. Vel vinū īfundit .i. ſang̅neꝫ
paſſiōis ⁊ oleuꝫ chriſmatis. vt īdulge̅tia
daret ꝑ ſang̅nem ⁊ ſ̄ctificatio cōferret ꝑ
chriſmatis vnctōꝫ. Infuſo itaqꝫ vino et
oleo impoſuit eū ſup iumētuꝫ. Aug̅. Iu
mētuꝫ eiꝰ ē caro. ī qua ad nos venire di/
gnatus eſt. Imponi iumēto eſt in ipam

incarnatōnem criſti credere ꝑ cuiꝰ fideꝫ
ſanamur. Ambroſius. Vel iumēto īpo/
nit duꝫ peccata nr̄a portat ⁊ ꝓ nobis do/
let. j. Pe. ij. Qui peccata nr̄a ꝑtulit ī cor.
ſu. ſup lignum. Theophilus. Vel impo/
ſuit in iumētuꝫ ſuū .i. in corpꝰ ſuū. mēbra
ſua nāqꝫ nos fecit ⁊ participes corporis
eius. Sequit̄. Et duxit eū in ſtabulū .i. in
eccl̄iam. Criſo. Eſt enī ſtabulū eccl̄a q̄ ī iti/
nere hꝰ mōi laſſatos ⁊ ſarcinis delictoꝝ
dep̄ſſos ſuſcipit veniētes. vbi depoſito
onere peccatoꝝ viator laſſꝰ reficit̄ ⁊ refe/
ctꝰ ſalubri paſcue repat̄. Et hoc eſt q̄d d̄r
Et curā illiꝰ egit. Totū .n. q̄dq̄d ꝯ̄rium ⁊
nocēs ⁊ malū eſt foris ē. q2 īt̄ra ſtabuluꝫ
req̄es oīs ⁊ ſalubritas īcluſa ē. Am. Sꝫ
nō vacabat huic ſamaritano diu in ter/
ris tegere. redeundū .n. erat vnd̄ deſcēde
rat. Vnd̄ ſequit̄ Et alt̄a die ꝑtulit duos
denarios ⁊ dedit ſtabulario ⁊ ait. Curā
illiꝰ habe. Quis ē iſte alter dies niſi iſte
dnīce reſurrectōis de q̄ dictū ē. Hec ē di/
es quā fecit do. Duo āt denarij ſūt duo
teſtameta. q̄ imagine̅ in ſe habēt regis et̄
ni exp̄ſſam. q2 p̄cio vulnera nr̄a curant̄.
q̄ data ſunt ſtabulario .i. eccl̄e p̄latiſ ⁊ do
ctoribꝰ vt ipis ꝑplin paſcant. Augꝰ. Vel
duo denarij ſunt duo p̄cepta caritatis. q̄
ꝑ ſpūm ſanctū acceperūt apoſtoli ad euā
gelizādum ceteris. vel ꝓmiſſio vite p̄ſen/
tis ⁊ future. Sed quia multi p̄lati obſer
uant non ſolum precepta ſed etiā cōſilia
ad que non tenent̄. ideo ſubdit. Et q̄dcū
qꝫ ſuperogaueris ego cum rediero red/
dam tibi. id eſt cum retribuam ſinguloꝝ
mercedes. His ergo p̄miſſis dominꝰ le/
giſperitum interrogat ſubdēs. Quis ho
rum videtur tibi proximus eſſe illi qui
incidit in latrones. At ille dixit. Qui fe/
cit miſericordiā in illum. Neqꝫ enim ſa/
cerdos. neqꝫ leuita factus fuit proximꝰ
patientis. ſed ille qui eius miſertus eſt
Inutilis enim eſt ſacerdotij dignitas.

et legis ſciētia niſi ꝑ bona opera ꝯfirmet̃ Et ideo ſequit̃. Et ait hieſuſ. Uade et tu fac ſimilit̃. Criſ. Q. d. Si quem vides oppreſſum nō dicas vtiqꝫ neqꝫ eſt. ſed ſiue ſit gentilis. ſiue ſit iudeus. ⁊ ope idigeat nō cauilleris. ius habet auxilij quicunqꝫ mala fuerit paſſus. Aug⁹. Ex hoc intelligim⁹ illum eſſe ꝓximū cui vl̃ exhibendū eſt officiū miſericordie vel exhibendum eſſet ſi indigeret. Ex quo iam cōſequens eſt vt etiam ille a quo nobis viciſſiꝫ hoc exhibendum eſt. ꝓximus noſter eſt. ꝓximi enim nomen ad aliquid aliud eſt. nec quiſquā dicit̃ eſſe ꝓximuſ niſi ꝓximo. patet nullum exceptū eſſe cui miſericordie deneget̃ officiū. Quis nō videat dicente dn̄o. Benefacite his qui oderūt vos. Ambro. Nō cognatō facit ꝓximum ſed miſericordia. Et ſic patet miſtica expoſitō ¶ X ¶ Moralit̃ aūt ad edificatōeꝫ noſtraꝫ exponit̃ de peccatore. Nā iſte ſauciatus figurā peccatoris tenet ꝓpt̃ ſeptem mala q̄ ei ꝑ peccatū mortale euenīūt que in hoc ſauciato d̄ſignāt̃ ¶ Primū ē deſcenſus vel potius deiectō ſcꝫ nature. cōdicōis. ⁊ loci. Hāc triplicē deiectōem peccator patit̃ ⁊ ꝓpter peccatū. Nā trāſfiguratur in beſtiā. vt di. boe. ij. de con. ꝓſa. v. ſic inqens. Hūane qppe nature iſta ꝯdicio eſt vt tūc tantū ceteris reb⁹ cum ſe cognoſcit excellat. eadē tamē infra beſtias redigat̃ ſi ſe noſſe deſierit. nā ceteris animātib⁹ ſeſe ignorare natura ē. hoīb⁹ vicio venit. Condicō eiuſ peſſima ē ⁊ regioni vmbre mortis deputat̃. Hec oīa patēt in ꝑmis parentibus q̄bus peccātibus natura eoꝝ bona facta eſt mala. ⁊ ſenſerūt ſe nudos. i. rebellionē in carne. Et ꝯdicō eoꝝ optima facta eſt mala vt q a nullo poterāt pati ab omībus paterent̃. ⁊ proiecti ſunt de padiſo in hāc valleꝫ miſerie Hiere. ij. Uide qꝫ malū ⁊ amarū eſt dereliquiſſe te dominū deū tuū. Hoc deno

tatur ibi. Deſcēdebat. ¶ Secunduꝫ eſt amiſſio pacis pectoris tempis ⁊ eternitatis. Peccator enim in ſeīpo habet bellū quia cōſcientia remordet. Job. ix. Quis reſiſtit ei ⁊ pacem habuit. Cū ꝓximo quē nō diligit pacem habere nō poteſt. Prouerbio. xiij. Inter ſupbos ſemper iurgia ſunt. Pace eternitatis ſimilit̃ priuatus eſt. Eſa. lvij. Nō eſt pax impijs dicit dominus Hoc notat̃ ibi. ab hieruſaleꝫ que interp̄tatur viſio pacis. ¶ Tercium eſt mutatō ſcꝫ libertatis. dignitatis ⁊ pinguitatis. Nam qui erat liber fit ſeruus peccati. Johā. viij. Qui facit peccatū ſeruuſ eſt peccati. Qui erat filius regis eterni. fit filius dyaboli. Johā. viij. Uos ex patre dyabolo eſtis. Qui erat diues id eſt pinguis vtpote particeps meriti chriſti ⁊ omniuꝫ bonoꝝ que fiunt in eccleſia. fit omnino pauꝑ penit⁹ nihil habēs. Prouer. xiij. Eſt q̄ſi diues cum nihil habeat. ⁊ eſt quaſi pauper cum in multis diuitijs ſit. Hoc notatur ibi. in hiericho. quod interp̄tat̃ luna que ſemꝑ mutat̃ ¶ Quartum eſt incurſio maloꝝ ſcꝫ culpe. pene et neq̄cie demonū. Nā malū culpe icurrit ꝯtēnendo diuinā maieſtatē. malū pene icurrit cū mortē aīme ⁊ corpis q̄ eſt finis oīm maloꝝ ſubeat ꝯdemnatus. Sap. ij. Morte t̄piſſima ꝯdēnem⁹ eū. Malū neq̄cie d̄monū icurrit cū ab eis neq̄t̃ tractatur. ⁊ eoꝝ ꝓtāti ſubdit̃. Hoc notat̃ ibi In cidit in la. ¶ Quītū ē expoliatō innocētie ḡtie ⁊ v̄tutū ⁊ oīm bonoꝝ ſuoꝝ. Naꝫ homo ꝑ peccatū veſte inocētie exuit̃ quā ībaptiſmo iduit. ḡtia dei ⁊ oīb⁹ v̄tutib⁹ ꝑuatur ⁊ omīa bona ſua auferunt̃ ab eo Math. xxv. Ei autē q nō habꝫ ⁊ qd ha. auſe. ab eo. Hoc notat̃ ibi. Deſpoliauerunt eū. Sextū ē vulneratō. ſ. itellect⁹ uolūtatis ⁊ mēorie ac oīm potētiaꝝ aīe. nā īfallacijs occupat̃ trāſitoria bōa diligit. ⁊ maloꝝ recordat̃. hoc notat̃ ibi. plagiſ i.

¶ Septimū eſt ꝓſtratō. q₂ ſemiuiuus ia
cebat in terra. Jacet peccator quaſi mor/
tuus in terra. q₂ non ſentit mala que icur
rit ⁊ bona que ꝑdidit. non ſumit alimen
tum anime ⁊ nō recipit medicinas ſacra
mentorū eccl'e. Hec enim tria ſunt ſigna
hoīs quaſi mortui. ſ. nō ſentire. nō con
fortari cibo. ⁊ non recipe medicinas. Et
ſic patꝫ totū de euāgelio.

¶ De ep̄la Sermo XCI.

Abrahe dicte
ſunt ꝓmiſſiones ⁊ ſemini
eius. Gal. iij. Supiꝰ apo
ſtolꝰ ꝓbauit ꝑ ſcripturas ꝙ hereditas et̄
na nō dat̄ ex lege ſꝫ ex libera ꝓmiſſiōe di.
q̄ gratiſ eā repmiſit abrae fore dādā in ſe
mine ſuo. Hoc idē ſupra imediate ꝓba/
uit ꝑ ꝯſuetudinē humanā q̄ i testamētis
ſuat̄ q̄ eſt. Pꝰ teſtamētū teſtibꝰ ⁊ inſtru
mento ⁊ morte teſtatoris firmatū nemo
ſpnit aut alit̄ ordinat q̄ꝫ teſtator ordina/
uit. ſed ordinatō teſtatoris habet̄ rata ⁊
firma. Hāc ergo ꝯſuetudinē in ep̄la ho/
dierna applicat ad ꝓpoſitū ⁊ ſꝫ eā diſpu/
tat. ⁊ ꝑ eaꝫ ꝓbat ꝙ hereditas et̄na dat̄ ex
libera ꝓmiſſione dei ⁊ nō ex lege In qua
ep̄la q̄ttuor facit. Primo ſupradictā cō/
ſuetudinē hūanā ad ſuū ꝓpoſituꝫ aptat.
.ſ. ꝙ ex ꝓmiſſiōe di quā deꝰ gētiſ fecit abra
he. ⁊ nō ex lege moyſi dat̄ et̄na hereditaſ
In ꝓncipio ep̄le Scd̄o oſtēdit talē ꝓmiſ
ſionem eſſe ꝯfirmatā a deo. ⁊ ꝓbat ꝙ lex
nō eſt aduerſus talē ꝓmiſſionē. nec eam
euacuat ibi. Hoc āt dico teſtamētū ꝯfir/
matū a deo Tercō mouet q̄ndāꝫ q̄ſtionē
⁊ ſoluēdo ptractat ibi. Quid ergo lex ꝓ/
pter tranſgreſſionem poſita ē. Quarto
mouet q̄ndam aliā q̄ſtionē ⁊ ſoluēdo er
rorē inde elimīat ibi. Lex ergo aduerſuſ
ꝓmiſſa dei. abſit. ¶ Prīo ergo adaptat
ꝑdictā ꝯſuetudinē hūanā ad ſuuꝫ ꝓpoſi
tum di. Abrae dicte ſunt ꝓmiſſiones. q̄ſi
di. Si humanū teſtamētū ꝑ teſtes robo
ratū manꝫ ⁊ eſt ſtabile. mlꝉtomagis ꝓmiſ
ſio dei q̄ mētiri non pōt. Sꝫ abrae dicte
ſunt ꝓmiſſiones a deo ⁊ ſemini eius. id ē
ꝓmiſſum ē abrae ꝙ in illo ⁊ ꝑ illū q̄ de ſe/
mine eius naſciturꝰ erat. omēs gētes de
bebāt benedictōeꝫ. gratie ⁊ glorie heredi
tare. Et hoc ē quod ſequit̄. Nō dicit i ſe/
mībus q̄ſi in multis vt ꝑ mlꝉtos debeat eſ
ſe taliſ benedictō. ſꝫ quaſi in vno. i. ꝑ vnū
q̄ eſt xp̄c. talis benedictō debꝫ gētibꝰ pro
uenire. Et fit hic relatō ad rē ſuppoſitam
in termīo ſemīs. ⁊ nō ad ſig̃ficatū. Et no/
ta ꝙ dicit ꝓmiſſiones q₂ hoc pluries ſibi
deꝰ repmiſit. vtꝫ gen. xvj. xvij. ⁊. xviij. Et
ſic patꝫ ꝓmū. ¶ Scd̄o oſtēdit talē ꝓmiſ
ſionē eē ꝯfirmatā a deo. ⁊ ꝓbat ꝙ lex po/
ſtea data moyſi nō eſt aduerſus taleꝫ ꝓ/
miſſionem nec eam euacuat. Dicit ergo
Hoc autē ſcꝫ quod dictum ē ſupra ꝙ ſo/
lum in vno ſemīe abrae. i. xp̄o benedictō
erat futura. dico. i. vacit affirmo teſtamē
tum ꝯfirmatū a deo eē eo modo quo de
us potuit cōfirmare. q₂ iurādo ꝑ ſeipſuꝫ
cum nō haberꝫ maiorē ꝑ quem iuraret.
Hebre. ſexto. Abrae promittens deuſ q₂
neminem habuit maioreꝫ ꝑ quem iura/
ret. iurauit per ſemetipm̄. Geneſ. viceſi/
moſecūdo. Per memetipm̄ iuraui dicit
dominꝰ. quia feciſti rem hanc ⁊c. benedi
centur in ſemīe tuo omnes terre q̄a obe/
diſti voci mee. Item confirmauit repli/
cando promiſſioneꝫ. Facta eſt enī abrae
repromiſſio in yſaac iterata ⁊ i iacob re/
petita. vt ſic poſſent eſſe teſtes promiſſio
nis diuine. quia in ore duorum vel triū
ſtat omne verbum ⁊c. Poſtq̄m proba/
uit talem promiſſionem eſſe confirma/
tam a deo ſtatim probat ꝙ lex non eſt
aduerſus talem ꝓmiſſionem nec eā eua/
cuat. ⁊ ponit ad hoc duas ratōnes. qua/
rum prima ſumitur ex tempore datōniſ
legis. ſecūda ex ratōne ⁊ cā ꝓmiſſiōis ibi